

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

19. II 1988. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА L • 400 ДИН. • БРОЈ 1886

НЕ МОГУ ВИШЕ
ДА ГЛЕДАМ ОВАЈ
СНЕГ И ЛЕД!

И ЈА,
ХОГАРЕ...

...АЛ' БАР НАМ
КРОВ ВИШЕ
НЕ ПРОКИ-
ШЊАВА!

Фирма

Веровати или не!

МАМУТ

ЈЕДНА ОД НАЈВЕЋИХ СУВОЗЕМНИХ ЖИВОТИЊА КОЈА ЈЕ ИКАДА ПОСТОЈАЛА, БИО ЈЕ ГЛАВНИ ИЗВОР ХРАНЕ ЗА НЕАНДЕРТАЛСКОГ ЧОВЕКА. МАМУТОВЕ МАСНЕ КОСТИ КОРИСТИО ЈЕ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВАТРЕ, А КЉОВЕ ЗА РАЗАПИЊАЊЕ КОЖЕ НА СВОМ СТАНИШТУ. У ЛОВ НА ОВУ ЖИВОТИЊУ ЧОВЕК ЈЕ ИШАО НАОРУЖАН САМО ШИПАТИМ ДРВЕНИМ КОПЉЕМ.

Лама у шкољки

БРАЈАН ДИ ИЗРОЊИО ЈЕ У ЈУЖНОМ КИНЕСКОМ МОРУ КРАЈ МАНИЛЕ, НА ОЛИПИНИМА, ШКОЉКУ КОЈА ИМА ЈАСНЕ КОНТУРЕ ЖЕНСКЕ ФИГУРЕ.

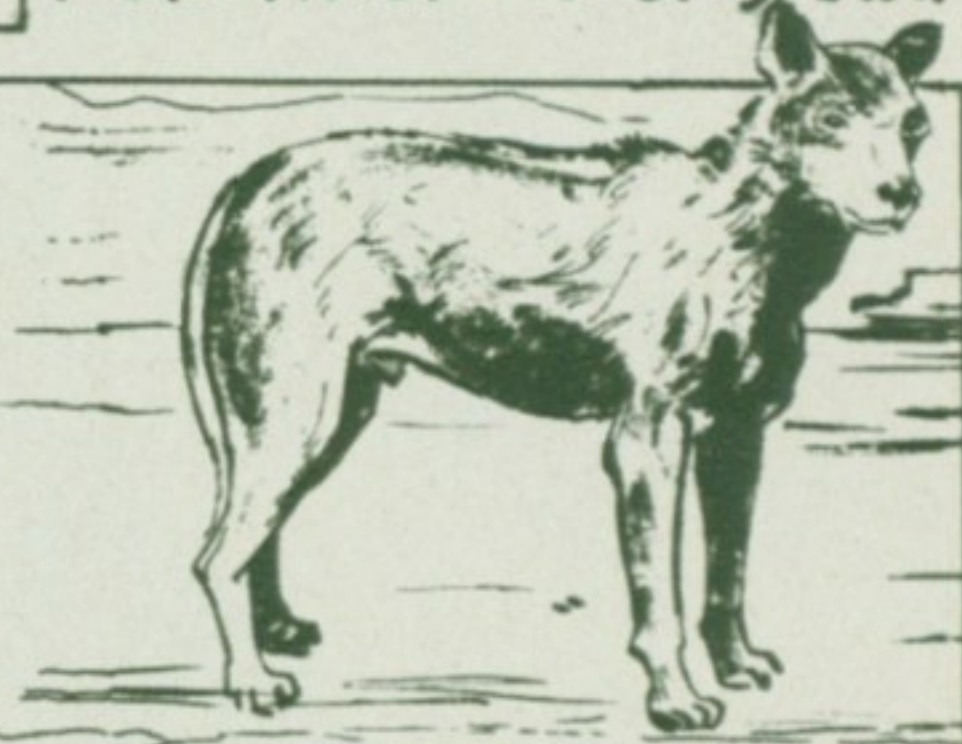

БРАЧНИ ПАР

КАЛВИН (105 ГОДИНА) И МИНА ДАНМЕРИ (101 ГОДИНУ) ВЕНЧАЛИ СУ СЕ ПРЕ 81 ГОДИНУ, А ТВРДЕ ДА СЕ ДО ДАНАС НИЈЕДНОМ НИСУ ПОСВАБАЛИ.

ДИНГО

ЈЕДИНА ВРСТА ДИВЉЕГ ПСА (ЖИВИ САМО У АУСТРАЛИЈИ) НИКАДА НЕ ЛАЖЕ ВЕК ЗАВИЈА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● становници Фокландских острва која су прави рај за пингвине, веома по-

штују ове симпатичне птице. Ако се, рецимо, догоди да неки брод наиђе на јато пингвина, капетан ће одмах угасити моторе и стрпљиво ће сачекати док се не удаље.

● ● ● филмски режисер Боб Фос који је прошлог септембра умро од срчаног удара оставио је тестамент у коме се својим пријатељима захваљује на привржености и сваком од њих (има их око

седамдесет) дарује чек на 378,75 долара. Фосова жеља била је да се сви они окупе и о његовом трошку вечерају. Међу пријатељима „позваним“ на гозбу у Фосову част су, рецимо, Лајза Минели, Дастин Хофман, Џесика Ланг, Бен Газада и Непл Симон.

● ● ● у Ветеринарском центру Тексаса може да се набави посебан слушни апарат намењен псима. Сви власници наглувих паса сада могу да помогну својим љубимцима и за суму од 300 долара омогуће им да опет добро чују.

● ● ● двојица одгајивача крава из Мексика посебним укрштањем и селекцијом однеговали су сићушну краву расе брахам. Ова нова минијатурна животиња висока је свега 70 центиметара (њена рођака нормалне висине има читав метар више), али, иако је тако мала, даје потпуно исту количину млека као и велика крава.

● ● ● у италијанском месту Маса Карара окупила се недавно већа група људи из разних крајева света, а заједничко им је то што сви носе презиме Антониоли. Позвао их је архитекта Марио Анто-

ниоли који из хобија већ неколико година путује светом и тражи своје презимењаке. У Италији их је засад нашао 1.350 а у иностранству 150.

● ● ● у кинеским покрајинама Сечуан, Хунан и Хунан досад је било много очевидаца снежног човека, али његово постојање научно никад није потврђено. Међутим, на местима где је ово

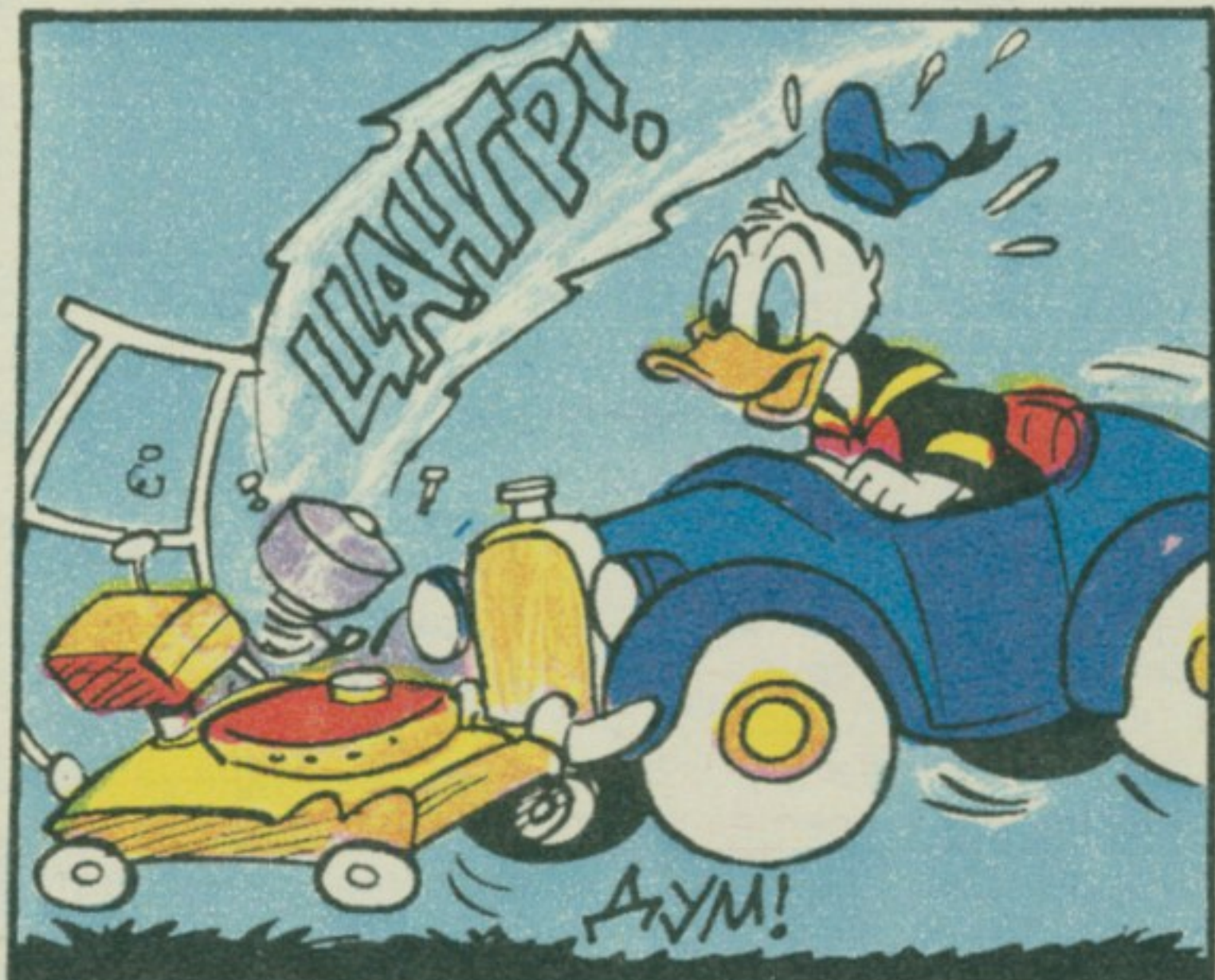
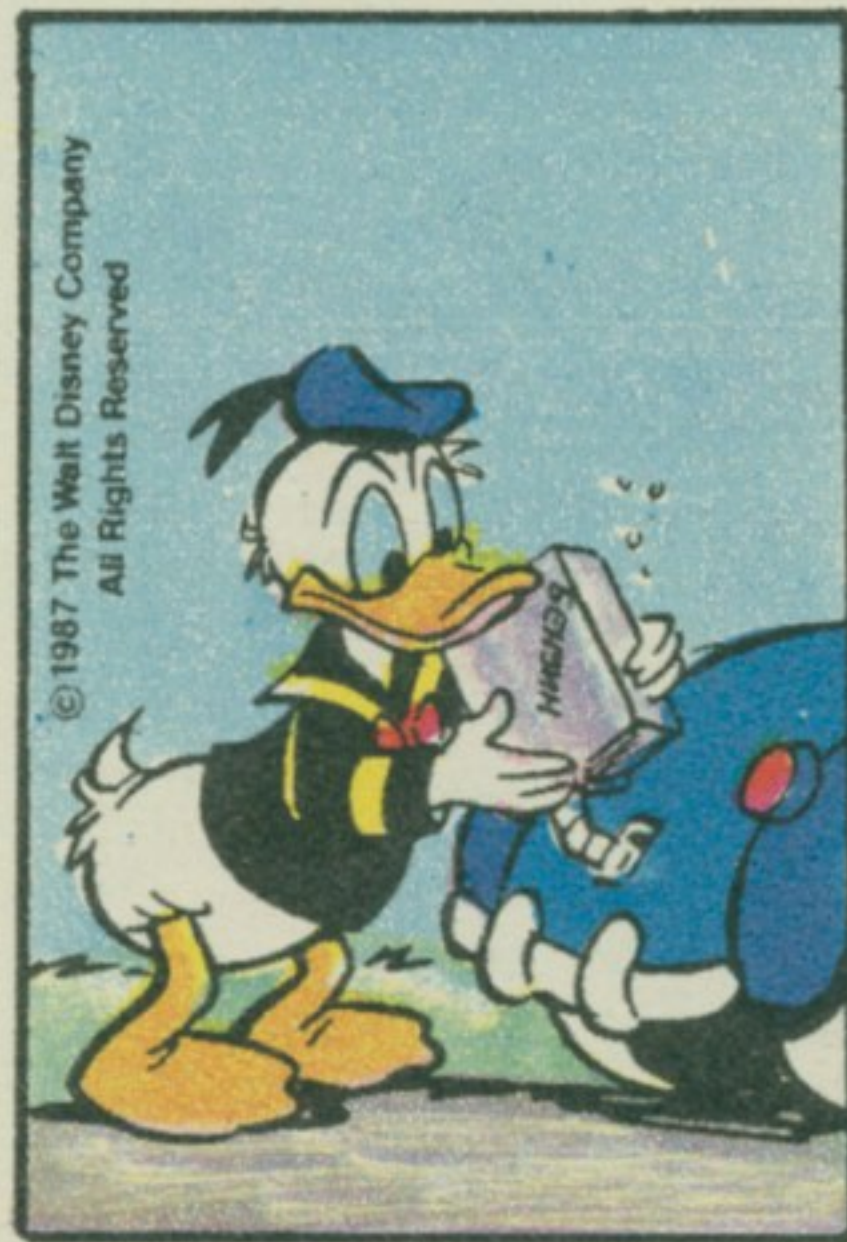
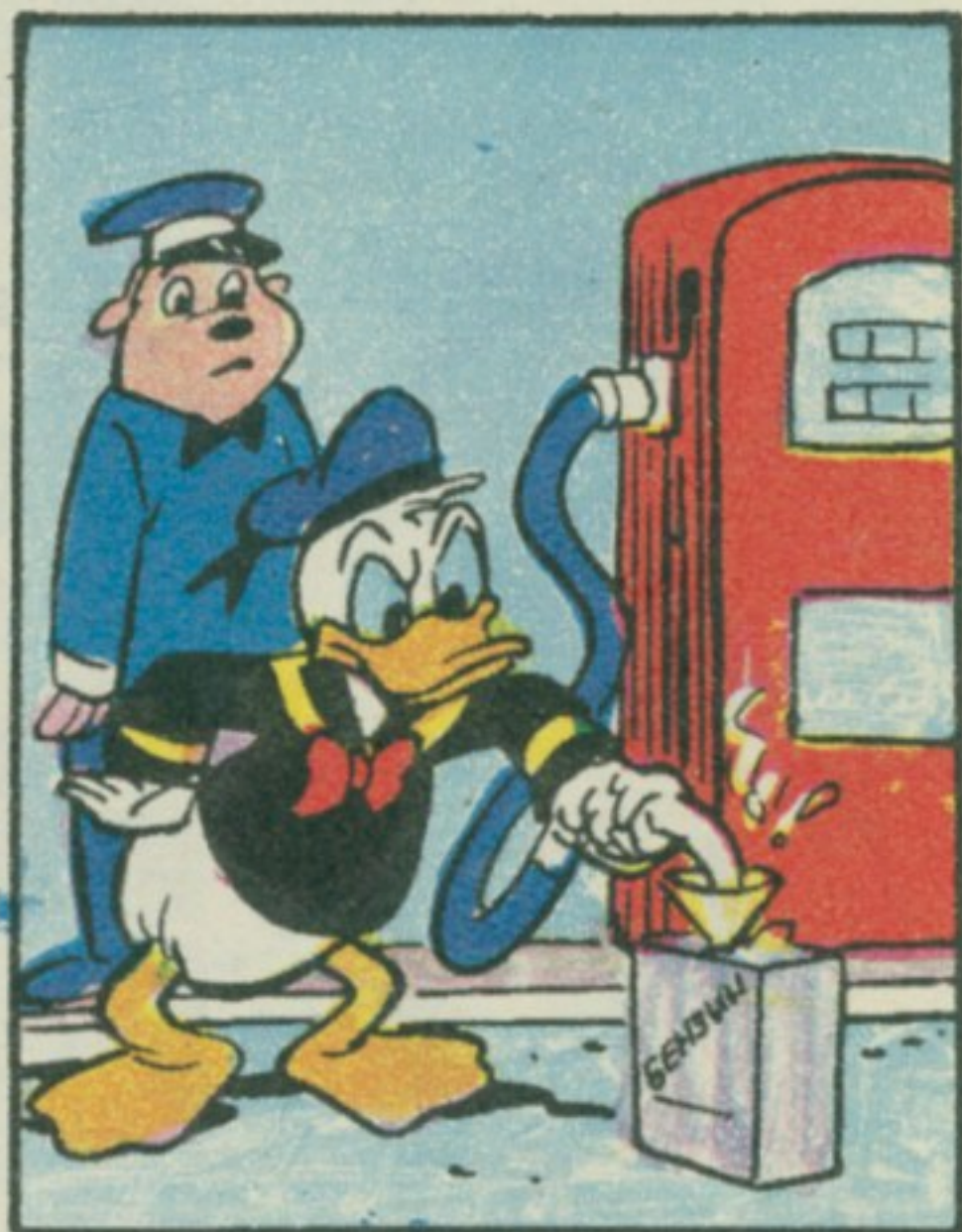
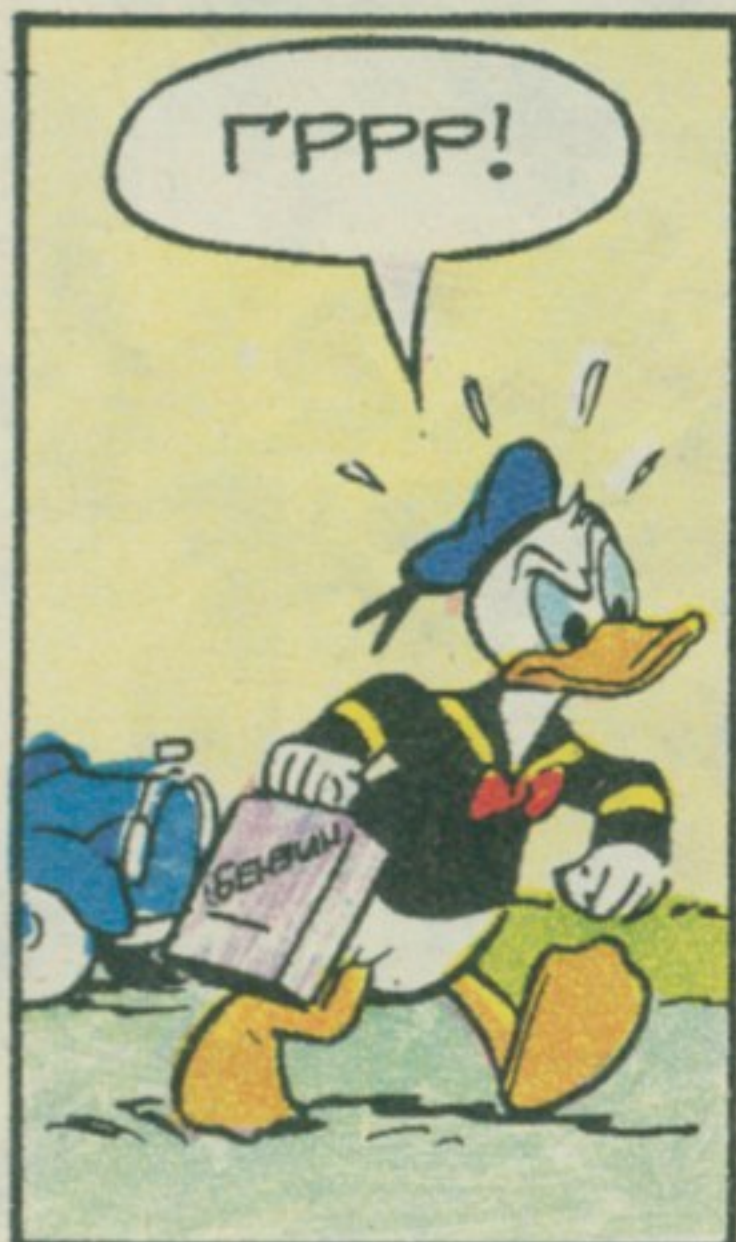
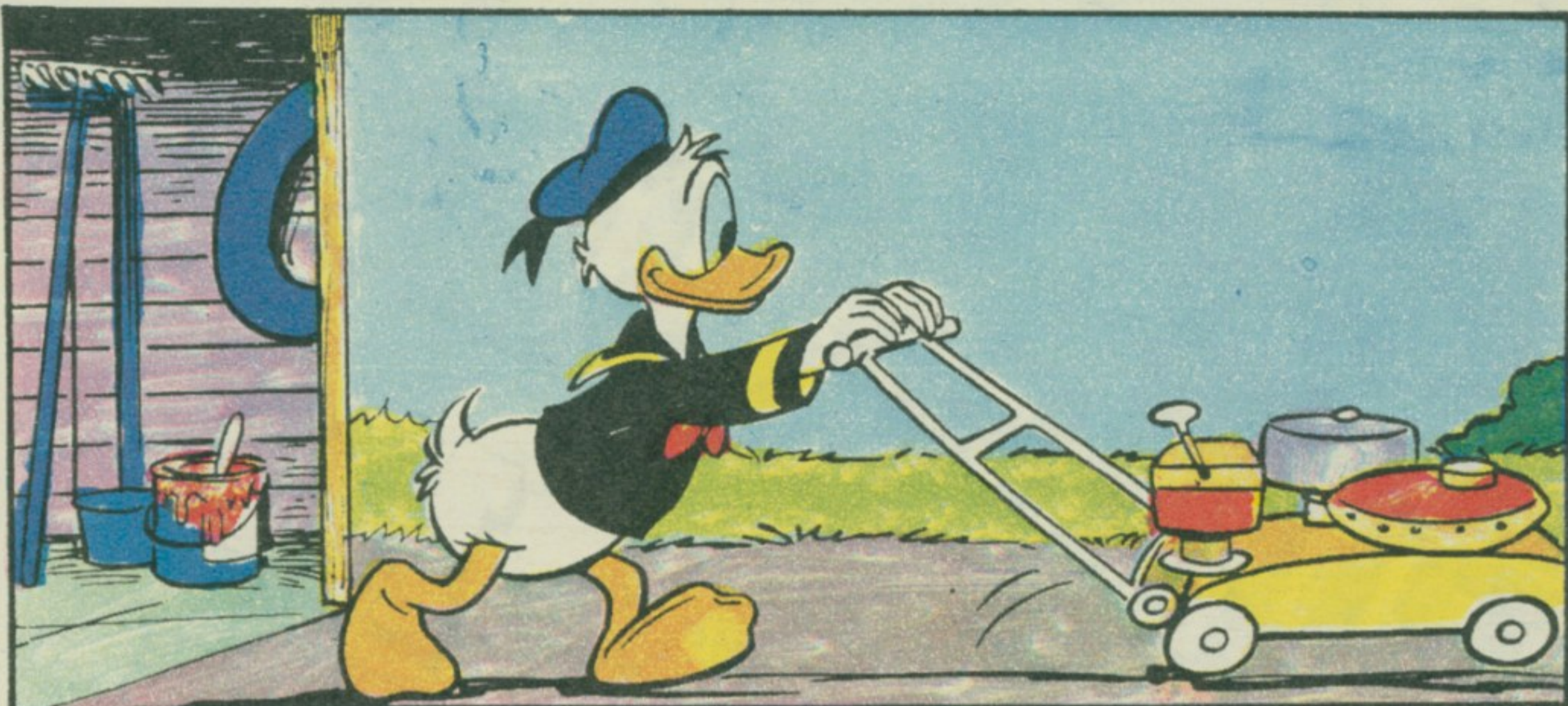
створење наводно виђено пронађене су длаке за које научници тврде да не припадају ниједној досад познатој животињи.

● ● ● према последњим извештајима највише оболелих од сиде има у Америци – 53.871, затим Еворпи 8.724, и Африци – 8.490.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ИЗ НАШЕ
СРЕДЊОВЕКОВНЕ ПОВЕСТИ

РОПСТВО

Трговина људима и њихова
употреба као да су марва биле
су нормалне и уобичајене по-
јаве у нашим најразвијенијим
градовима

НА

ПРАГУ

РЕНЕСАНСЕ

исувише је дуг, да бисмо га
целог навели, али довољно је
и неколико примера: од неког
Зула (Јулијуса, дакле сплит-
ског Римљанина) купио је јед-
но земљиште за 4 модија
жита и 1 сребрњак, друго
земљиште за само један со-
лид (ондашњи ковани новац)
и две мере соли, треће зем-
љиште за 4 сира и 4 круха!

Можемо само замислити
како је тешко било стање тог
јадног Зула, а и других сло-
бодних пољопривредника у

Историјски документи који
су се сачували кроз буре
и олује векова пружају нам
непрекинут филм догађаја о
једној страшној, никада усах-
лој појави – ропству. Било га
је и у нашим крајевима, и те
како! Што развијенија среди-
на, то више ропства и купо-
продаје људи... Ево шта се до-
гађало у старим и великим
градовима на нашој обали.

Сплит је, по речима чувеног
историчара и академика Грге
Новака (1888–1978), изронио
„на свјетло повијести“ у првој
половини 9. столећа као се-
диште надбискупа и као већ
формиран средњовековни
град којем је на челу приор, а
уз њега аристократија. Оста-
ло слободно грађанство
учествовало је у доношењу
важних одлука на градским
скупштинама, али није улази-
ло у градску управу. Поред
њих постојали су још и робо-
ви.

Дакле, почетком 9. столе-
ћа, неки Сплићани држе ро-
бове који обрађују њихова
поља и раде им кућне посло-
ве. О томе је сачувано мнош-
тво доказа.

Кривоклетство краља Звонимира

Тако је раних осамстотих
година сплитски приор Петар,
на самртном часу, ослободио
све своје робове и ропкиње
„за спас душе своје“, како
стоји у његовој опоруци. Ваљ-
да се уплашио казне божије,
јер хришћанство је осуђива-
ло ропство људи. Али... ни

свештеници нису зазирали од
тог греха!

Два века касније наилази-
мо на „невероватан“ траг: 9.
октобра 1076. године хрват-
ски краљ Звонимир дао је
сплитском надбискупу Ловри
исправу у којој му потврђује
земљу „с робовима и ропки-
њама који на њој живе са-
дашњи и будући“. Ово краљ
чини иако се приликом круни-
сања свечано закleo папи
Гргуру: „Противићу се прода-
вању људи“. Његово је вре-
ме, иначе, донело успон
хрватској држави, а поготово
граду Сплиту. Његов надбис-
куп Ловро, поред краља Зво-
нимира, био је „најмоћнији и
најбогатији човек на источној
обали Јадранског мора“.

Из тог времена потиче ваљ-
да најскандалозније сведо-
чанство о приликама у Сплиту
једанаестог века. То је даров-
ница извесног Петра Црног
цркви Св. Петра у Селу. Овај
богати човек стекао је силне
поседе захваљујући трговач-
кој вештини и невероватној
безобзирности. Педантан и
до у најситније детаље преци-
зан списак свих земаља које
је он „купио“, често заједно
са „припадајућим“ робовима

то доба, кад су земљу давали овако у бесцење. Неретко, ако нису могли да врате позајмицу – данас би се рекло кредите – људи су се сами предавали у ропство. То је Петар Црни и те како умео да искористи, па је на овај начин дошао до многих робова, док је друге куповао, како и сам вели:

„Купио сам роба именом Андриула јер сам дао његовом оцу 40 солида у зајам, а како није имао одакле да врати, узех споменутог сина за исплату.“ Шта тек рећи за судбину овог јадника:

„Купио сам роба Љутицу јер је тај Љутица мени дуговао 3 солида, а како није имао одакле да врати, предао ми се за роба“.

Ропкињу Скарану и њеног сина Надеја купио је „црни“ Петар за само један солид и две мере жита...

Робиња вреди 31 козу

Приликом купопродаје робова издавала се званична „признаница“ која се звала *carta servitutis*. Не само да хришћанство није укинуло овако сурову трговину, већ она и у нашим крајевима као и у осталој феудалној Европи, цвета. Многи професионални трговци бавили су се искључиво том врстом „робе“, а прочули су се Которани, Омишани, Неретљани, Пољичани, Шибенчани и Лангобарди.

Свештеници су и сами учествовали у срамној трговини. Тако је већ споменути Петар Црни у својим уредним пословним књигама завео и ово:

„И купио сам роба именом Никола и његову сестру именом Марина од редовника Светога Бартула, за 3 солида.“ Свети Бартул је био бе-

недиктински самостан у Книну, чији се фратри очито нису бојали бога...

И кроз 12. век сачувало се мноштво уговора и других докумената о промету робовима, а крај тим работама није се називао ни у наредном столећу. У 13. век су далматински градови крочили заштићени повластицама и хрватских и хрватско-угарских краљева. Били су жива и привлачна места у којима су се стекла највећа ондашња материјална и духовна богатства. Највећи и најразвијенији је био Сплит, са око 2.000 „кућних старешина“, дакле, неких 20.000 душа. Али Сплит, иако највећи град на источној обали Јадрана, није био и највећа пијаца робља. Прво место држао је отмени и властелински Дубровник.

Каква је и колика била власт господара над робом показује једна дубровачка *carta servitutis* коју је начинио неки Предан у име неке јаднице:

„Споменути Предан има нада мнош, својом ропкињом, пуну власт да са мнош ради по својој вољи у свему и по свему“.

За само годину и по дана, од 16. јула 1282. до 7. јануара 1284. на дубровачко тржиште допремљено је, углавном из Босне, препродано и заведено 95 ропских глава. Углавном су то биле жене које су

коштале више него мушкарци: једна ропкиња стајала је колико 31 коза с козлићима, или 260 килограма јагњетине!

Имена робова су сва одреда словенска, док су добављачи углавном Власи. А купци? То су Дубровчани – властела и богате занатлије – па многи Млечани и Крићани који су овамо долазили по „бољу робу“.

Лукавство Великог већа

Сплит је дубоко загазио у 14. век, а још су се увелико склапали нотарски уговори који су се односили на робове. Била је то сасвим легална пракса. Ипак, 23. новембра 1373. године сплитско Велико веће донело је овакав акт:

„Нико, био он грађанин, становник или странац, племић или пучанин, не сме да се усуди и предузме, у граду Сплиту или у његовом округу, да купи или прода... роба или ропкињу“.

Биле су предвиђене и новчане казне за прекршиоце, а и одузимање лађе ономе ко би на њој допремио роба. Далеко да је то био и крај робовласниковања. Јер, на истој седници Велико веће је закључило да је „слободно сваком сплитском грађанину купити од странца роба или ропкињу за своју употребу“!

Није било могуће утврдити када је последњи роб нестао са наше стране Јадрана. Такав податак не постоји, или се можда изгубио у мраку прошлости. За утеху, у европским земљама трговина робљем тек ће процветати у наредним вековима! Тамо где смо ми били у 12. и 13. веку, неке земље развијеног света наћи ће се тек у капитализму, кад ће увоз робова као радне снаге из прекоморских земаља просто бујати.

Бечки конгрес 1815. године прогласио је трговину робљем за повреду међународног права, па су многе земље тек тада, или деценијама касније, укинуле ропство: Енглеска 1807, а у Британској царевини 1833. године; Бразил га је укинуо тек 1888, док су САД водиле грађански рат око ропства од 1861. до 1865. године. И то није крај. Мада је 20. век виноу човека на Месецу, ропство није искоренио: у Азији и Африци још постоје земље у којима људи робују другим људима.

М. Крстуловић
Илустровао
Брана Јовановић

Необични обичаји

ТЕТОВИРАЊЕ

ПОРУКА ИСПОД КОСЕ

За оне који нису задовољни пролазношћу шминке и фарбе, још од најранијих времена створено је тетовирање (од тахићанске речи „татау“ – цртати). Разликују се две основне технике тетовирања, обе подједнако болне, мучне и нездраве. „Тетовирање ожиљцима“ састоји се у засецању коже, после чега се прорези намерно загађују и поново цепају, да би се спречило да зарасту: резултат су задебљани, испупчени ожиљци, тако да се добија цртеж „у рељефу“.

Знатно више времена и стрпљења захтева „тетовирање бодњем“, за које примитивни народи користе трње или шиљасте кости, а у новије време игле. Цртеж се „избоде“ тачку по тачку, а онда се у створене рупице уноси чађ, пепео, мастило или одређене биљне боје, које се утрљају у кожу и остају као трајна плавичаста ознака. На овај начин људи су се тетовирали још у млађе камено доба. То закључујемо по многобројним лешевима који су, у Европи и Азији, нађени у мочварном терену, где се кожа савршено очувала захваљујући извесним хемијским састојцима земљишта.

Лек против реуматизма

Међу најзанимљивије налазе спада гроб једног скитског поглавице, откривен 1948. године у Совјетском Савезу, у области Алтајских планина. Његове ноге, руке, груди и леђа били су истетовирани ликовима разних митских животиња, којима је вероватно приписивана магична моћ као средству да се отерају зли духови. Научници су, међутим, запазили и низ плавих тачкица у доњем делу кичменог стуба, из чега закључују да тетовирање није имало само магијску него и медицинску намену – као и средство за лечење реуматизма. Сличан начин лечења још и данас примењују Ескимима и поједина сибирска племена.

Тиме се потврђују и речи Хипократа, чувеног грчког лекара, који је негде почетком 4. века пре наше ере записао: „Сви

Постоје две технике тетовирања – обе су болне, мучне и нездраве

Скити украшавају трајним бојама рамена, мишице, шаке, груди, бедра и крста, јер сматрају да се тиме поткрепљује снага и уклања тромост и млитавост. О тетовирању код других источноевропских племена податке су нам оставили Ксенофонт и Херодот. Код овог последњег налазимо и анегдоту о лукавом Хистијеју из Милета, који је свом земљаку Аристагори требало да пошаље поруку о дизању устанка против Персијанаца.

„Будући да су персијске страже надгледале све путеве“ – каже грчки историчар – „Хистијеј се не усуђиваше да пошаље роба с писмом. Тада му паде на ум како ће поруку послати у потпуној тајности. Пошто је свог највернијег роба благовремено ошишао до главе, написа му поруку на голом темену. Потом, чим овоме коса бејаше поново израсла, спокојно га посла Аристагори, с јединим налогом да му каже да га поново ошиша.“

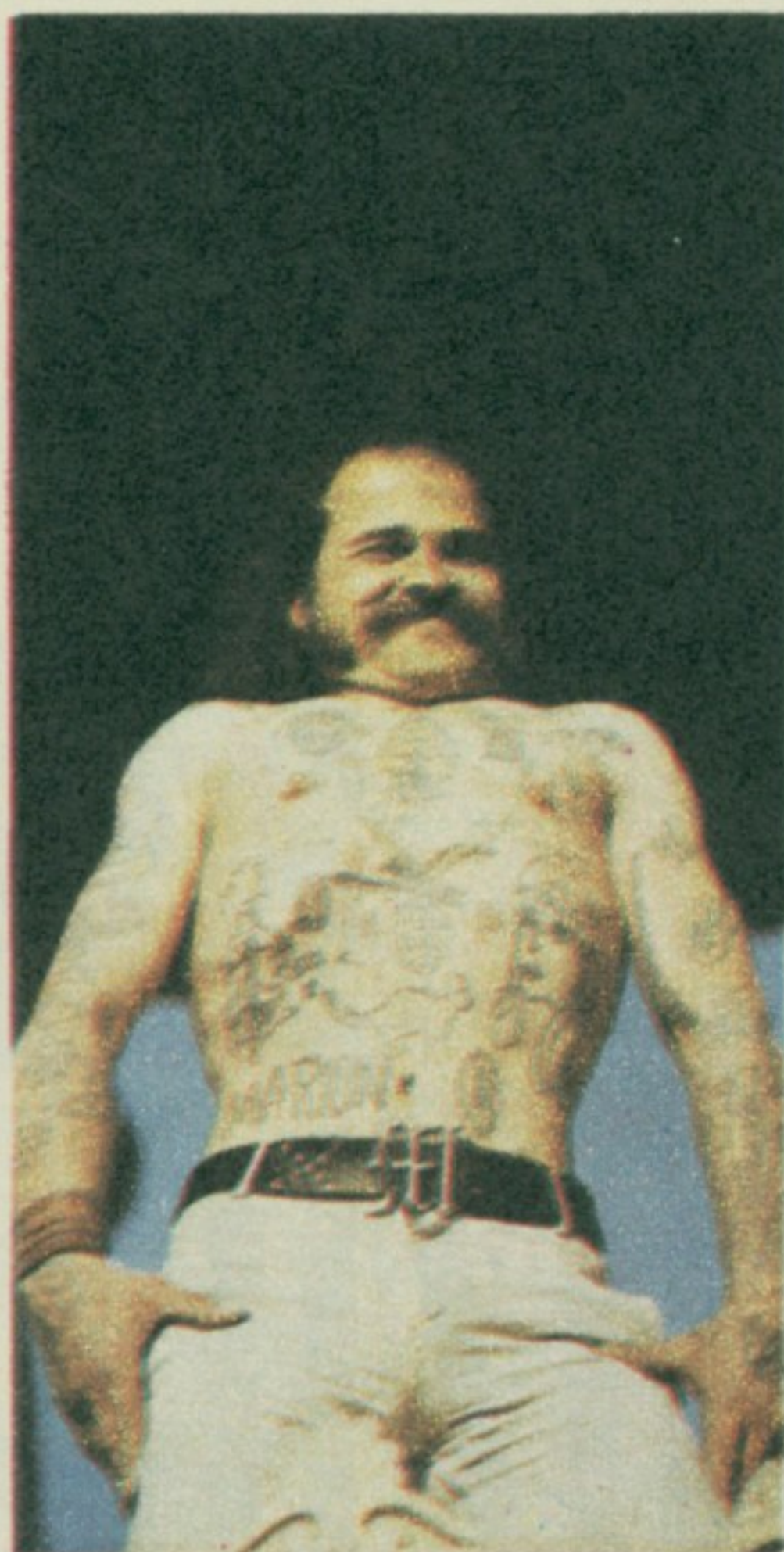
Робовласници у старом веку често би робу негде на телу утетовирали своје име – колико да се зна шта је чије. Истим методом послужили су се, у нашем веку, и нацистички злочинци да би своје жртве у концентрационим логорима означили бројем. Код неких народа, напротив, тетовирање је било привилегија допуштена само племићима и поглаварима. Међу такве спадали су Пикти, најстарији становници Шкотске, који су по том обичају добили и име (лат. *picti* значи „обојени, ишарани“). За чувене „шкотске“ шаре, које се данас носе на сукњицама од вунене тканине (тартана) као знак припадности одређеном клану, понеки етнолог верују да су у прво време биле трајно нашаране – на кожи.

Први хришћани, као и ходочасници у Свету земљу и учесници крсташких ратова, често су себи на челу тетовирали мали крст као знак своје верске припадности. У време ренесансе тетовирање је у Европи постало реткост и јављало се само повремено код морнара, професионалних војника, или – као и данас – код криминалаца.

Краљичин знак

Поново је тај обичај оживео у 18. веку, када су енглески морепловци дошли у додир са становницима јужних мора. Највише је у том погледу деловао пример Маора, староседелаца Новог Зеланда. Њихове сложене, уметнички израђене шаре покривале су читаво тело и свака је имала одређени симболични смисао. И нос, уши, очне капке, усне, па чак и дёсни украшавали су разнобојним звездицама, спиралама, круговима, сунцима, троугловима, таласастим линијама... Од младића се очекивало да целу кожу прекрију шарама пре него што буду проглашени зрелим људима. Код ратника су обимне и сложене шаре важиле као знак јунаштва (никакво чудо, ако се зна колико бола треба отрпети за сваку утетовирану цртицу).

Кад је пред сам крај 19. века у Америци пронађена електрична машина за тетовирање, брза, у рекламама описивана као безболна (што није било тачно), овај стари обичај примитивних народа стекао је хиљаде следбеника и међу белцима. На све стране појавили су се огласи стручњака за тетовирање који су муштеријама

нудили неуништиве цртеже свих врста: не само уобичајена сидра, једрилице, змије, ножеве, заставе, симболе, занимања или име вољене девојке, него чак и „портрете, верно израђене према фотографији” или „репродукције слика старих мајстора”.

Онај ко је био недовољно храбар, или сувише паметан, да се сам истетовира могао је да се забавља посматрајући цртеже на туђој кожи. Ево једног огласа из листа „Винер алгемајне цајтунг” од 23. фебруара 1907. године:

„Мис Кери, чувена тетовирана лепоти-

ца, носилац многобројних награда, побудила је такво занимање код бечке публике да ће се њене представе у концертној сали на тргу Колмаркт бр.10 и даље наставити. Стручњаци, професори уметности, сликари и вајари најпохвалније се изражавају о величанственим ликовним остварењима која украшавају лепо тело ове занимљиве жене.”

Уопште, у аустроугарској монархији крајем прошлог и почетком овог века тетовирање је било „хит”. У етнолошком музеју у Бечу тада је отворена стална изложба исечака тетовиране коже са руку и

груди погубљених криминалаца, која се и данас може видети. А као доказ да нису једино људи „са дна друштва” склони тетовирању може да послужи један догађај када је царица Елизабета, супруга Фрање Јосифа, у то време већ жена зрелих година, провела сама годишњи одмор на грчком острву Крфу. Тамо ју је неко убедио да себи на рамену утетовира мали ленгер. Кад се вратила и мужу показала тај морнарски украс, по сведочанству једног дворанина, „његово величанство било је ужаснуто”.

С. С.

МА ШТА КАЖЕШ ● МА ШТА КАЖЕШ ● МА ШТА КАЖЕШ ●

ПСИХОЛОГИЈА

Неколико бизнисмена из разних земаља налазило се на пословном крстарењу када је брод почео да тоне.

– Иди и реци господи да брзо навуку прслуке за спасавање и поскачу у море – наредио је капетан првом официру.

Неколико минута касније први официр се вратио.

– Одбијају да скоче – рекао је.

– Преузми команду а ја идем да видим шта може да се учини – на то ће капетан.

– Поскакали су – објавио је вративши се.

– Како сте успели? – упитао га је први официр.

– Послужио сам се психологијом. Енглезу сам рекао да је то спортски, и он је одмах скочио, Французу сам казао да је отмено, Немцу да је то наређење, Италијану да је строго забрањено, Русу да је револуционарно...

– Али, како сте Американца натерали да скочи? – Без проблема – одговорио је капетан. – Само сам му казао да је осигуран. ■

НЕ СПУШТАЈТЕ СЛУШАЛИЦУ!

Госпођа Браун је окренула број своје ћерке и процврктала:

– Здраво, драга. Како си?

– Ужасно, мамице. Боле ме крста, деца дивљају, кућа је у нереду а на вечеру ће ми доћи шесторо гостију!

– Не брини, драга, одмах крећем. Нахранићу децу, очистићу кућу и скувати ве-

черу коју твоји гости никада неће заборавити.

– Прави си анђео. А како је тата?

– Тата?... Срце, добро знаш да је тата умро пре девет година!

– Који број сте окренули?

– 707 5868.

– Ово је 707 5869.

– Ох, извините. Окренула сам погрешан број.

– Причекајте, молим вас! – завапио је глас. – Да ли то значи да нећете доћи? ■

Осећате страховиту жељу за писањем. Једноставно, морате да напишете драму или ћете умрети. То је јаче од вас. Почнете. Пролазите Танталове муке, зависно од теме и надахнућа. Паките као ваши јунаци. Знате да сте писац и верујете у себе. Али, то није довољно. Треба и други да верују у вас. Треба вам потврда, подстицај за даље мучење. Чините све да се допаднете публици, критици, пријатељима, родбини. Смишљате заплет какав још није смишљен. Приме вам текст у позоришту! Глумци пробају ваше реченице! Ваши јунаци су оживели и све се сад одвија мимо вас. Усијање пред премијеру. Сви вас тапшу по рамену, ви гутате пилуле за смирење или алкохол, већ према жељи.

Премијера. Публика пљеска, нарочито ваши пријатељи и рођаци. Имате

Прво, ту је жена матадор која воли капетана и мрзи јунакињу коју воли капетан. Онда је ту јунакиња која такође воли капетана. А ту је и јунакиња служавка која воли комичног морнара који опет воли добру капљицу. Изненада, крстарица прима наређење да подигне сидро и збрише са пучине све непријатеље Енглеске. Жене доносе одлуку да у одсудном часу не остављају своје драга-

не. Матадорка, прилично искусна и паметна жена, дискретно се ушуња у оставу поред капетанове кабине. Служавка се увлачи у једну од оних музичких кутија у облику дивана које су, како сазнајемо, један од уобичајених предмета на палубама крстарица и коју управо уносе у капетанову кабину. Јунакиња, коју је љубав научила да тражи сигурнија места за скровиште, улази у један од бродских котлова.

Реч је, очигледно, о пищевој идиотској намери да створи ситуацију које се Шекспир никада не би сетио. Пошто су већ увелико на пучини, матадорка подлеже старој страсти за пушењем и, наравно, капетан је нађуши. Она му се одлучно баца у наручје и изјављује да је он заувек њен. Улази, у зао час, официр навигације. Запрепашћен, али се повлачи. Кад је помислио да је опасност прошла, враћа се и затиче служавку која је искочила из дивана, да би, у име јунакиње, оповргла изјаву матадорке како је капетан доживотно њен. Брод описује као капетанов харем и хапсе је.

Тада наступа велики драмски момент за матадорку. Пошто је сазнала, сам бог зна како, где је јунакињино скровиште, заузима позорницу и описује нам узбудљиву слику неумитне судбине која ће задесити њену противницу. Дочарава нам лепљив мрак котла у коме одјекују само откуцаји јунакињиног срца. Затим осећај влаге на ногама, вода се подиже до чланака, затим до колена, струка, врата и она, стојећи само на врховима прстију, избезумљеног лица, успева да дође до ваздуха. Изгледа да се природа само у једном смисловала: вода више није онако стравично хладна. Не, она постаје све топлија, врела, кључала! И – оно што је до малопре било дивна мла-

Иако
је и
перо
убојито...

НЕ

ПУЦАЈТЕ

У

ПИСЦА!

Верујте нам, ово је обавезна лектира за све будуће али и новопечене драмске писце!

Осталима ће текст бити смешан

утисак да сте успели. И онда – маљ у главу. Прочитате у новинама критику. Читате заправо шта сте то ви хтели да кажете и шта сте заправо написали. А зна се, од памтивека, да нема тог комада или романа који, кад се преприча цинично, неће зазвучати јевтино.

Прокувана јунакиња

ЗАИСТА ЈЕ ТУЖНО прошао 1896. године нови и оригинални позоришни текст у пет чинова о Краљевској морнарици, који су написали енглески писци Леонард Аутрем и Стјуарт Гордон. Десило им се најгоре што драмском писцу може да се деси – премијери њиховог комада присуствовао је, и то службено, у својству критичара, лично цар цинизма – Џори Бернард Шо. Ево како је Шо описао ту невеселу премијеру:

да Енглескиња, у пулољку женствености, сада је само супа у котлу а ускоро ће постати пара. Ја морам да честитам глумцима, госпођи Рели, на храбрости коју је показала приликом изговарања ових ужасних речи, пред публиком лица пола белих од ужаса пола црвених од смеха који су једва успевали да задрже..."

Комад је нестао с репертоара, писци су се преквалификовали, али је Шоова критика остала.

Овакве критике су корисне. Оне указују на коров у књижевности и откривају нове таленте. Критика служи као катализатор: нестаје све што не ваља, остаје оно истински вредно, оно право. Да ли је баш увек тако? Као што су прави уметници реткост, тако су и критичари са развијеном способношћу за препознавање будућих величина врло ретки.

Баш су немилосрдни ти критичари! И кад већ знају све о писању, што лепо не седну и не напишу неки позоришни комад, већ само критикују друге. Не умеју или не смеју? Знају они како се критиком решавају међуљудски односи. А у позоришту, и уопште уметности, људи су преосетљиви, а кад је неко преосетљив, тај је и нагао, и личан, и...

Кад изгори позориште

Ћузепе Мароти је из најбоље намере написао драму „Са неког другог света“ и није крив што су му текст превели и извели у Лондону 1960. године. Ко зна да ли је прочитао следеће мисли критичара Бернарда Левина из „Дејли експреса“:

„Прецизно речено, не могу да се закунем да ли би, кад би ме коњ ритнуо у стомак, то било пријатније од гледања овог Маротијевог комада, јер ме коњ још никада није ритнуо.

Али, овај комад сам гледао и са сигурношћу могу да кажем да бих радије пристао да ме коњ ритне у стомак, него да га поново гледам.

Ово надмашује чак и телеграм Џорџа Бернарда Шоа упућен утученим члановима Краљевског Шекспировог позоришта пошто им је зграда у Стратфорду до темеља изгорела: **ЧЕСТИТАМ СТОП ВОЛЕО БИХ КАДА БИ ЈОШ НЕКО БРИТАНСКО ПОЗОРИШТЕ ТАКО МАЕСТРАЛНО НЕСТАЛО У ВАТРИ СТОП СРДАЧНО ВАШ Џ. Б. ШО**

Али, и цинични Шо био је драмски писац, па је и сам морао да трпи јед критичара. После премијере комада „ОРУЖЈЕ И ЧОВЕК“, 1894. године, Виљем Арчер је овако писао о Шоу:

„Почињем искрено да верујем да ће Шо једнога дана заиста и написати неки озбиљан, чак уметнички вредан комад, само када би успео да потисне своју презриву каприциозност и своје ликове направи од крви и меса и када би схватио да постоји разлика између упућености и правог знања.”

Незахвално је бавити се писањем, а још незахвалније бити критичар. Али, и једни и други су обични смртници. Људски је грешити, само што су њихове грешке, било списатељске било критичарске, увек јавне... и увек болне за ону другу страну...

Маја Волк

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА РАДОЗНАЛЕ

Југословенско **НАЈ**

НАЈСТАРИЈЕ СТАБЛО

Једна маслина у близини Бара, стара преко 2.500 година, најстарије је дрво у нашој земљи. Добро је очуван један део огромног дебла на коме сваке године ничу младице и који даје обилан род.

НАЈСТАРИЈЕ СТАБЛО БЕОГРАДА

Титулу најстаријег стабла у нашем главном граду носи дуд засађен у данашњој Таковској улици. Стар је преко 200 година. Да би се одржао још толико, срушене су мале куће у чијем је дворишту никао и на том месту је направљен пространи травњак.

Овом лиснатом старцу у Београду једино конкурише стари платан испред Милошевог конака у Топчидеру али је педесетак година млађи.

НАЈСТАРИЈИ, ЧЕМПРЕС

У самом граду Хвару, у фрањевачком самостану, расте стабло старо 470 година, врсте – хоризонтално разгранати чемпрес. У пространом врту поред мора прави пријатну хладовину. Овај чемпрес је најстарији у нашој земљи.

НАЈСТАРИЈИ ВИНОГРАД

Истражујући праисторијско налазиште Црвени брег код Гроцке, археолози су пронашли фосилне остатке лишћа, семенки и стабала винове лозе за које се верује да су стари 7 милиона година. Због тога се сматра да је најстарији виноград на нашем тлу био у Гроцкој.

М. Зупанић

Грешке и неспоразуми око
великих открића

ДА СЕ ЗНА КО ЈЕ ГЛАВНИ

Евелин Ричардс, истина, даје до знања да је добар део Дарвинове теорије о природном одабирању врсте постојао још у текстовима данас заборављеног, такође енглеског, природњака Алфреда Расела Валаса, писца „Доприноса теорији о природној селекцији”.

Али, главна мета професорке Ричардс у ствари је Дарвинов мушки шовинизам, потцењивање жене коју је славни

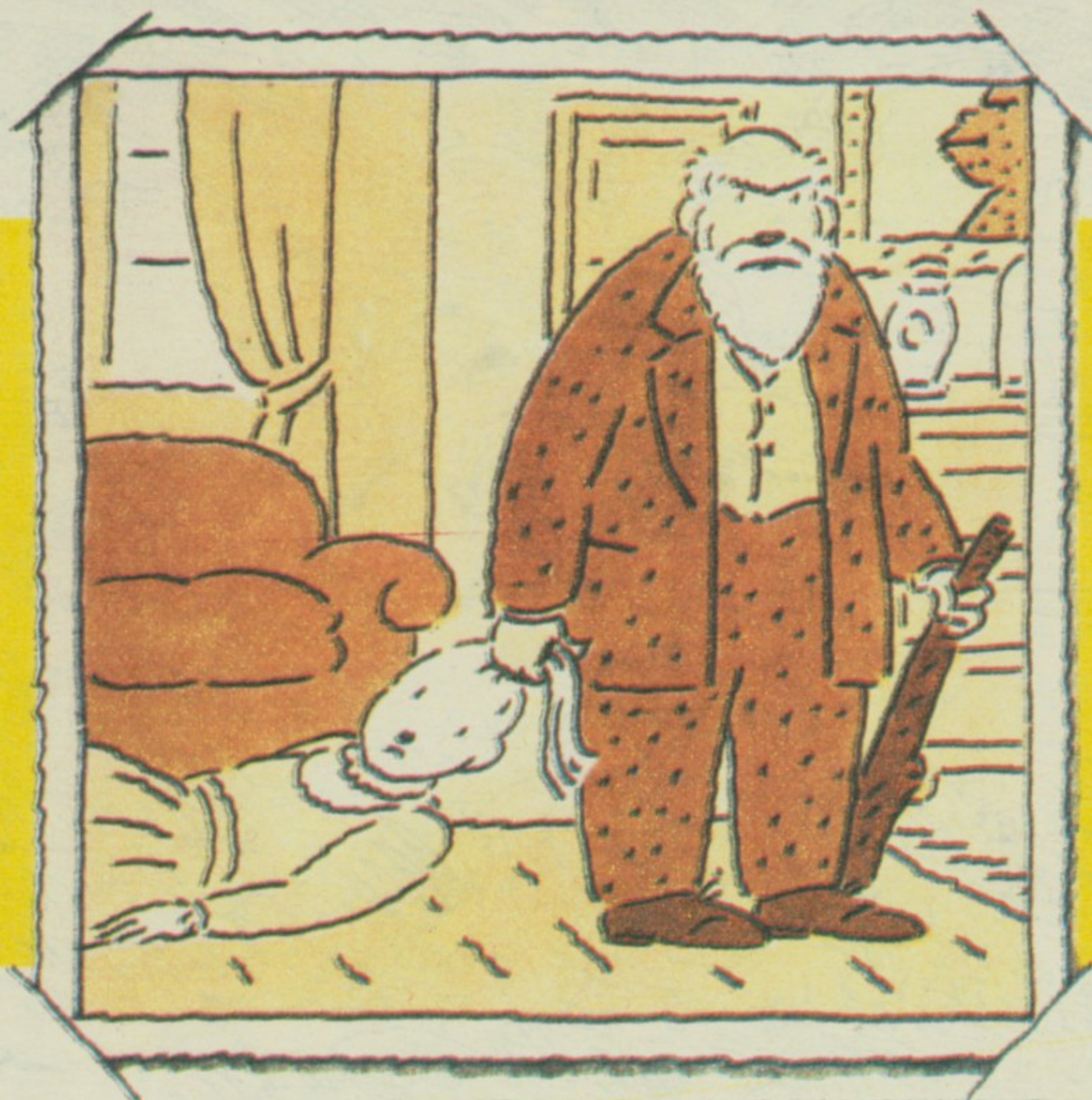
центар васионе око кога се окреће све остало.

Према проучавањима Евелин Ричардс Дарвин је „упркос својим револуционарним научним открићима, био типичан представник класе и епохе којима је припадао, нетрпељивости викторијанског друштва у коме је живео и то како у свакодневном животу тако и у некритичном антифеминизму”.

Мушкарци су интелигентнији

Вилма Џорџ, такође професор историје науке, пише у својој књизи „Дарвин”: „Тврдити да је човек настао према природним законима а не божијом вољом било је нешто што викторијанска Енглеска није могла лако да свари. Али, Дарвин је у томе успео додајући слатку пилулу, веома често понављану, о супериорности мушкарца над женом”.

Још као младић Дарвин је, у шаљивом

ЧАРЛС ДАРВИН
ОБЈАШЊАВА СВОЈОЈ
ЖЕНИ ЕМИ ПОРЕКЛО
ЧОВЕКА

Чарлс Дарвин, оснивач прве научне теорије о еволуцији живих бића која је по њему добила име дарвинизам, имао је много непријатеља у конзервативним и верским круговима 19. века. Чистунци и верници с гнушањем су одбили и помисао да све што живи, на челу с човеком, није дело господ Бога, нарочито човек кога је свевишњи створио према свом лику и облику.

Данас би звучало сасвим неумесно порицати научнореволюционарне темеље аутора „Постанка врста путем природног одабирања” и професорке Евелин Ричардс, доцент историје и филозофије науке на Универзитету Волонгонг у Аустралији, не напада Дарвина на том пољу у својој књизи „Дарвин и порекло жене”. Само име јасна је алузија на Дарвиново „Порекло човека и одабир према полу”.

природњак сматрао нижим бићем од мушкарца. Он је то чинио и конкретно: рођену жену, са којом је имао десеторо деце, сматрао је својом служавком; и научно: антифеминизам је присутан на многим страницама његових главних дела.

Госпођа Дарвин – прва жртва

Било би сувише једноставно приметити да је Ема Дарвин обожавала мужа и годинама га неговала приликом разних измишљених болести. Дарвин није уопште био слабог здравља већ уображени болесник кога је бекство у болест ослобађало досадних друштвених обавеза и окруживало га љубављу и пажњом породице, нарочито госпође Дарвин.

Али, потпуно потчињавање жене, волела она мужа или не, најочигледнији је знак да је дотични муж главни и једини

„Постати предмет пажње и љубави, имати на дивану слатку женицу, често је боље него за играчку држати пса”, написао је Чарлс Дарвин у шаљивом тексту о предностима брака. У научним делима мислио је слично, само се није шалио

вом тексту о предностима брака, написао: „Постати предмет пажње и љубави, имати на дивану слатку женицу, често је боље него за играчку држати пса...”

Али, у „Пореклу човека и одабиру према полу” Дарвин се више не шали већ је сасвим одрешио: мушкарац је природни такмичар, жена му служи за одмор и продужетак врсте; исправна је, према томе, подела рада која жену везује за вођење домаћинства и подизање деце.

Што се интелигенције тиче, баш је природна селекција – мушкарац напољу у лову или рату, жена затворена у кућу и заокупљена стално истим пословима – учинила да мушкарац располаже интелектуалним капацитетом далеко надмоћнијим над оно нешто мало мозга сиротих, тако оданих жена.

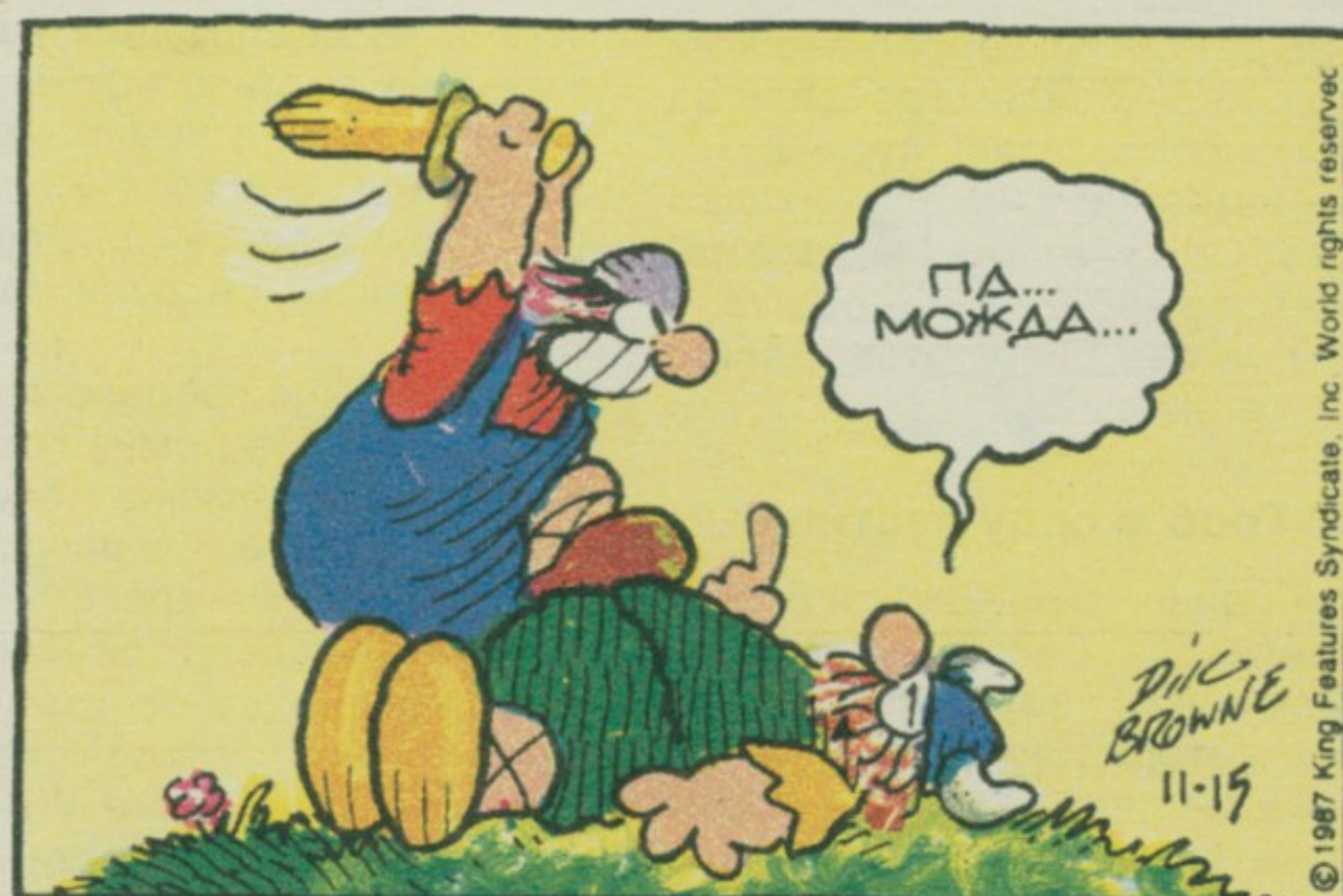
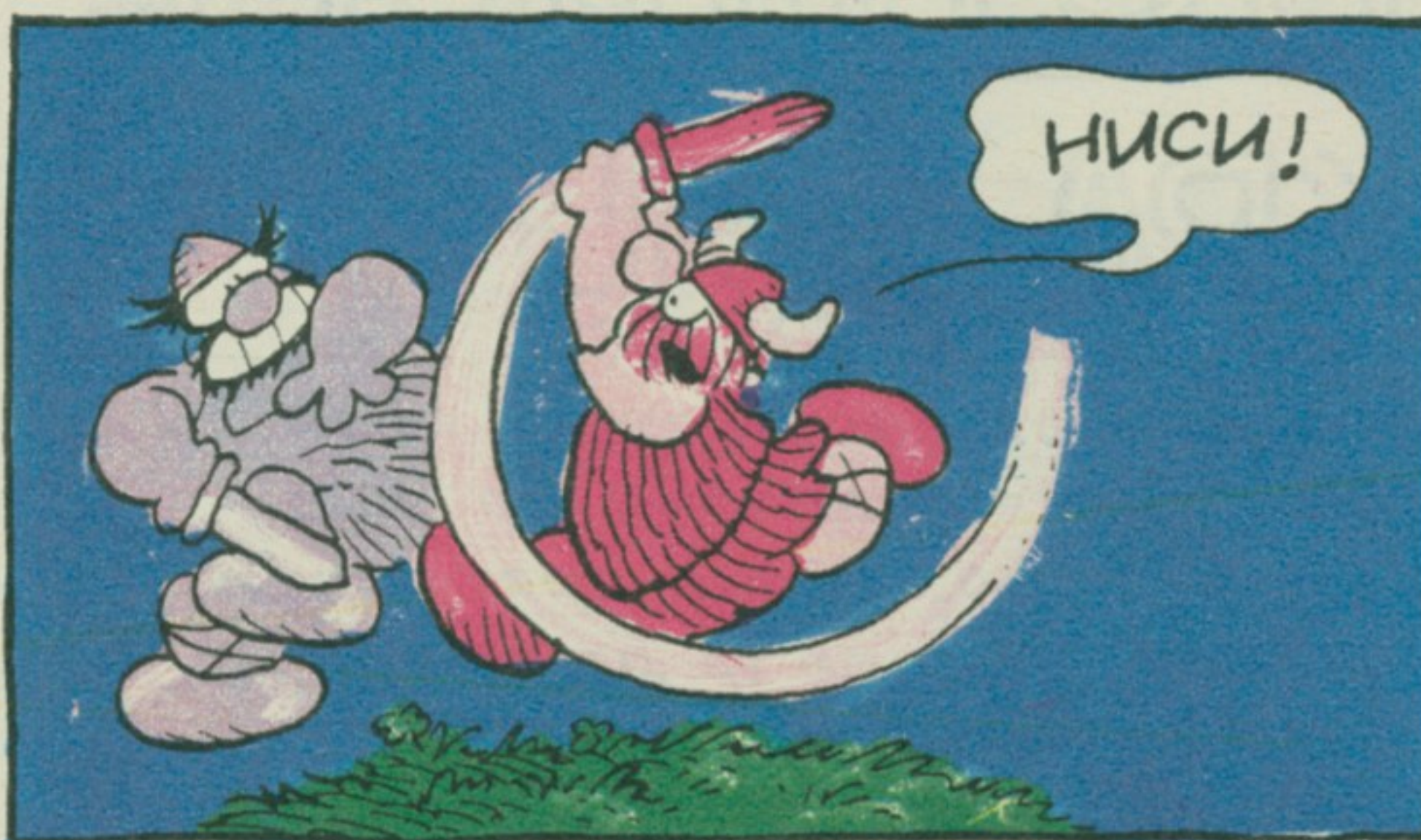
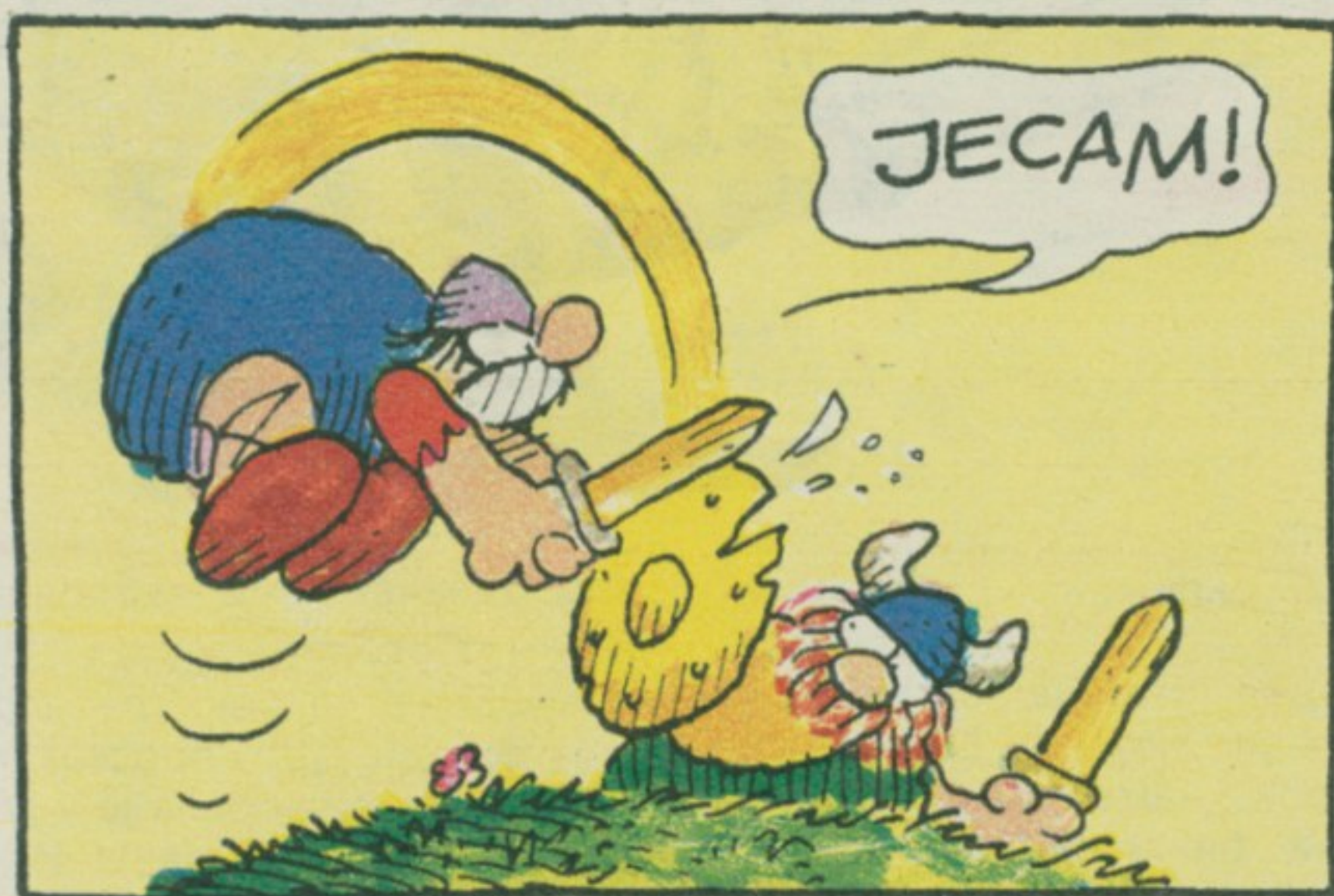
* * *

Свака част великом научнику који је устао против „божијег стварања” свога доба и заузврат понудио законе дугог, постепеног, најбољег одабира врсте. Посматрајући Дарвина са историјске тачке гледишта, Евелин Ричардс је, према сопственим речима, желела да помогне сваком од нас да боље схватимо како се научна сазнања рађају, бивају прихваћена и практично примењена на живот људи. Код Дарвина, жртва је жена.

Б. Дожић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ТАЈНА

ПУСТИЊСКЕ

КРАЉИЦЕ

У срцу Сахаре, завејан наслагама песка, налазио се тајанствени гроб. Једна археолошка екипа дошла је да провери тачност легенди

Блиставе звезде Сахаре биле су сакривене иза плашта црних олујних облака. Громови су непрекидно тутњали а муње севале у планинама. Група археолога стајала је на киши питајући се у једном тренутку да ли ће бујица однети сву њихову драгоцену опрему, а у следећем да ли ће се домородачки радници окомити на њих.

Један успаничени Туарег јурио је од стене до стене и сваки пут кад би грмљавина одјекнула вриштао да се духови ватре свете због светогрђа почињеног над гробом Тин Хинан, краљице туарешког народа.

Срећом по Европљане који су се свим силама трудили да им опрема остане сува, духови ватре нису нанели никакво зло. Олуја је прошла исто тако брзо као што је и дошла и, кад је све било готово, људи су се смирили.

Гроб у срцу пустиње

Године 1926. Сахара је већ увелико била укроћена. Француски војници и администратори продрли су у сваки њен део, напада на караване готово да није било а

авиони су летели по ведром небу.

Па ипак, био је тежак задатак организовати експедицију у планине Хогар, познате као „Земља страха“ која се налазила у самом срцу пустиње.

Бајрон Кун де Пророк, члан Краљевског географског друштва, није био човек кога би поколебали такви ризици. Спадао је у људе који верују у себе и који су кадри да и на друге пренесу таква осећања.

Бајрон је стигао до Абалесе, у планинама Хогар, одмакавши испред своје екипе. Залихе су им већ понестале и он се нашао у опасности да остане на цедиљу. Али кад је ситуација постала крајње озбиљна, конвој с намирницама и бензином стигао је у логор.

Убрзо су се сви окупили и археолози су се дали на посао.

Гроб који је требало да ископају био је огромна гомила разбацаног камења висока четири метра и пречника око двадесет пет метара, смештена поред исушеног речног корита. Уоколо су се уздизали фантастични, сурови обриси планина Хогар. Ниже у долини налазиле су се сиротињске

тршчане колибе и исушена поља окружена стенама и песком.

Чудна гомила камења у Абалеси, коју је Бајрон де Пророк намеравао да истражи, била је, по предању, гроб Тин Хинан, древне преткиње Туарега. Тин је, каже предање, била отмена госпа за коју се говорило да је Хогар планина дојახала на млечнобелој камили, у пратњи свог верног роба Такамета.

Ратничка каста туарешких аристократа веровала је да потиче од те племените госпе, док су сељаци који су обрађивали земљу сматрали да је Такамет био њихов предак.

Последње велико путовање

Кад је олуја прошла, рад је могао да се настави, али сада је прашина представљала право проклетство. Већ после пола сата копања прекрила је све, било је немогуће распознати ко је археолог а ко туарешки помоћни радник.

Али, и прашина је имала своју добру страну. Жути облак изнад места где су радили био је добар путоказ колони са новим залихама да их уочи и стигне до њих.

Кад је ситан крш уклоњен, Бајрон је видео да је читаво здање некада било огромно, са много просторија – али само једним улазом. Била је то веома чудна грађевина и де-

ловала је сасвим необично у овом забаченом и заборављеном кутку света.

Најчудније је тек требало да се догоди. Прва просторија коју су открили била је у југозападном делу зграде. Испод гомиле крупнијег и ситнијег камења налазила се нека врста плочника начињеног од девет камених плоча неправилног облика, а испод њих лежао је сам гроб.

Кад су плоче уклоњене, археолози су угледали Тин Хинан, прекрштених ногу и главе мало нагнуте у страну. Два шкорпиона, последњи чувари гроба, шмугнули су у једну рупу у зиду.

Тело Тин Хинан лежало је на остацима дрвеног постоља. Некада је било прекривено црвеним кожним огртачем који се временом претворио у прашину. Поред њеног бока налазиле су се чиније са грођем и урмама за последње велико путовање. На левој руци било је седам тешких наруквица од злата, а на десној седам сребрних. Око врата је златна огрлица опточена перлама од гранита, амазонита и дреновине из далеке Картагине на северу.

Једно објашњење

Није било тешко одредити старост гроба. У њему се налазила римска лампа какве се користе дуж читавог Ме-

дигерана, а на чинијама су нађени отисци римског кованог новца. Вероватно је народ те велике краљице постао довољно моћан и богат захваљујући контроли над пустињским трговачким путевима, а тако је дошао у додир са Римским Царством.

Здање у ком су вршена ископавања очигледно није било сазидано с намером да буде гроб. Са својим дебелим зидовима и једним јединим узаним улазом оно много више личи на неку тврђаву, мада се у околини не налази ни једно слично.

Једно објашњење, романтично готово исто толико колико и прича о Тин Хинан, ипак звучи сасвим веродостојно.

Римски историчар Плиније забележио је један упад Римљана дубоко у Сахару 19. године пре наше ере, под вођством Корнелија Балбуса. Једно од места која је он освојио звало се Балса – да ли би то могао да буде стари назив за Абалесу? Кад су градитељи завојевачи отишли, њихова тврђава није била од користи локалним владарима: овде, у срцу пустиње, они нису имали непосредних непријатеља. Али, тако велелепна грађевина могла је да послужи као гроб за њихову велику краљицу Тин Хинан.

Племенитој госпи из Абалесе и њеном накиту диве се посетиоци музеја Бардо у Алжиру.

Г. В.

НАДИМАК

Пошто се и сам бавим музиком, просто гутам текстове о хеви метал музици и бендовима који свирају. Из њих сам сазнао да се музичари углавном не појављују под својим правим именом већ псеудонимом. Ради заштите личног идентитета. Мада моји другови из састава и ја нисмо толико познати да би нам таква заштита била потребна, ми се ипак на концертима појављујемо под надимцима. Ја, рецимо, имам више надимака. За родитеље сам Миша, за сестру Мали, нао сам доста виши од ње, а за другове Мак. Тако ме зову и клинци на концертима. Тај надимак ми је и најдражи а добио сам га, још као дете, од стрица који је тврдио да ликом подсећам на некадашњег председника владе Велике Британије Харолда Макмилана.

Осим мене у групи је још један гитариста. То је Ари. Он је велики шармер па се девојчице због њега просто отимају за прве редове у сали. Ко га је и када прозвао Ари, не знамо ни ја ни остали из групе али нам је тај надимак згодан за досетке као на пример „Ари Ленку бари“. Арију се та наша духовитост није нимало допала али сада на њу више и не обраћа пажњу. Схватио је да је важније то што смо му добри другови.

Трећи члан нашег састава је басиста кога зовемо Зак Барбера. За разлику од Арија, он воли свој надимак. Добио га је од тате који је давно открио да му је син мали бунтовник и да стално нешто закера. Тако је постао

У новогодишњем броју позвали смо читаоце да нам се јаве са прилозима за рубрику „Надимак и како га стећи“. Први се одазвао Милош Вујасиновић Мак из Београда. За оне који су пропустили тај број „Политикиног Забавника“ да поновимо: причу о свом или туђем надимку напишите на једну до две куцане стране. За оне који пишу руком кратко упутство гласи: сведите причу на највише 900 речи!

Сви објављени радови биће хонорисани и зато не заборавите име и презиме, улицу и број и назив места у ком живите, као и број жиро-рачуна на који ћемо уплатити хонорар. На коверту обавезно ставите и назнаку „Надимак и како га стећи“. Наша адреса је: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд.

Зак. Што се другог дела надимка тиче, наш басиста је сам смислио то Барбера. Звучало му је латински и подсећало га на домовину

његове баке, Шпанију.

Надимак има и наш бубњар кога зовемо Кршћење. Пре овог Кршћење је имао друге надимке: звали су га Кокан због тога што страшно мрзи дрогу, па Жи-

вотиња јер пада у транс свирајући бубње. Одакле му овај, Кршћење, не знамо а он не жели ништа о њему да каже.

и како га стећи

Ари
Ленку
бари!

Какав Миша,
какав Мали!
Стриц је тврдио
да личим на
Харолда
Макмилана и
назвао ме Мак.
То је био
надимак!

И, на крају, рекао бих нешто и о називу наше групе. Прича почиње пре неколико година када смо се нас четворица договорили да оснујемо хеви метал састав али никако нисмо могли да нађемо згодно име све док једног дана нисмо отишли на оближње игралиште за баскет. На њему су већ била четворица момака од којих се најстарији одазивао на Ђаво. Сви у крају знали смо га као најбољег играча али то његовим друговима није помогло да нас победе.

– Ђаво је пук'о! – узвикнуо је неко.

– То је то! – рекли смо ми. Право име за нашу групу.

МИЛОШ ВУЈАСИНОВИЋ
МАК,
Н.Х. Николе Ђурковића 14
Београд
(хонорар: 8.000 динара)

Он и Рокфелер – колеге

А ЖИВОТ ОДЕ, МОЛИМ ЛЕПО!

Радомир Шобота, бивши глумац, помало песник и широка душа, није само добошар већ и знамен београдске Скадарлије. Жели да каже...

Седамдесет две су ми. У Скадарлијским ресторанима добошарим и разгаљујем народу срце. Казујем стихове. Поезија је светлост. Сваки човек је у животу бар у једном трену песник, само сви не стигну да запишу своје стихове. Понекад је гостима довољан топао осмех и лепа људска реч. Људи ме прихватају оваквог какав јесам, неко помогне да лупам, ја му захвалим, увек има оних који воле да лупају...

Не стидим се добоша. Слободан сам к'o птица на грани, раскомоћен, многи би штошта дали да се замене са мном, схватио сам то. Па ме зову на пиће, сви нуде виски, будибогснама, као да им је и деда пио виски.

Али, шта се ту може, свако богатство има своје сиромаштво, људи су постали сиромаси тек кад су се обогатили, робују богатству. Дошао у Скадарлију богаташ

Рокфелер и понудио ми 100 долара. Одбио сам, нисам хтео да постанем сиромашан! Није му било јасно. Како сиромашан, пита, а ја му одговорих да новац уништава људску радост и срећу а без тога човек је убог. Ипак, подигао сам чашу. „Са задовољством наздрављај колеги!“, рекао сам. Изненадио се и упитао како смо ми то колеге. „Лепо“, узвратио сам „ви и ја смо два најбогатија човека на свету!“ Опет ће он: „Је ли, а шта то господин има?“ „Како шта“, опет ћу ја „имам цео свет! Могу да живим где живи сваки човек на кугли земаљској, штавише имам предност јер оно што ја могу, то ви, драги колега, не можете, чак могу да спавам на клупи у парку и џепароши неће да ме покраду! Ви ни кућни праг не смете да пређете без пратилаца који вас чувају!“ Насмејао се, али и даље нуди 100 долара! Ма, не долази у обзир!

*

Велим да свако живи на свој начин. Као што не желим да мени било ко ремети начин живљења, сматрам да тако исто и други треба да се понашају. То је најправеднији однос.

Срећа, шта је то? Здравље и слобода! Често велим уз добош, иако ми приговарају да пропагирам кафану, да је боља најлошија кафана него најлепша болница! Пресрећан сам што сам и данас устао на властите ноге. То је велика ствар. Али док човек дође до тог сазнања, обично

је његов живот већ изломљен, прошао. Оде живот, молим лепо!

Живот је стаклен, увек склон да се разбије, да сузу натера на око. Човек је, у суштини, веома несрећно биће, он не уме да пронађе сопствене радости. Уосталом, он је једини опасан кад није гладан. Све животиње, чак и најкрволочније, благодарне су кад се наједу, легну и дремају. А човек? Он тек тада постаје осоран, напастан. Не треба тако да буде. Човек мора да зрачи племенитошћу. То вам је као цвеће: једно је неугледног изгледа али лепог мириса и ви га пригрлите, друго је пријатно за око, но без мириса и одбацујете га! Ако човек нема саосећања за туђу радост или тугу, не треба ни да постоји. Нико никада није саградио своју срећу на туђој несрећи. То сам рекао и генералном секретару Уједињених нација Пересу де Куељару. Три пута је долазио у Скадарлију. Сваки пут смо се сусрели. Приликом трећег доласка још сам му рекао: „Господине Де Куељар, волео бих да се попнете на позорницу са које може да вас види и чује цео свет и поручите да нама, малим, обичним људима не треба звешкање оружја већ рад, спокој и миран сан! Многе су царевине биле па се заборавиле, а царевима се ни име не зна!“

*

Са ким се све нисам сусретао у Скадарлији! Био је шпански краљ са краљицом. Пружио ми руку да ми захвали на здравици, а његова жена држи руку подигнуту, чека да и она то учини, а ја не умем краљу да кажем на

шпанском да ми пусти руку да прихватим и пољубим краљичину.

Маргарети Тачер сам, ни сам не знам зашто, био занимљив. Питала у Лондону Милку Планинцу и Жиду Ковачевића за мене. Три пута је долазила у Београд. Приликом прве посете Скадарлији још није била премијер Велике Британије, а ја сам знао да жарко жели да то постане. Подигнем чашу и кажем: „Ви сте, лепа жено, вечерас украсили срце Београда и песничку Скадарлију! И кад одете, остаћу овде да дежурам како бих вас следећи пут поздравио у Београду као премијера британског народа! Зато вас молим на разстанку: немојте рећи Београду збогом већ само – до виђења!“ Као да сам знао шта ће се догодити одиста, постала је председник владе. На жалост, у том својству је дошла следећи пут у Београд због сахране председника Тита па је поново посетила Скадарлију тек приликом трећег доласка. Улучила је време увече после службене вечере у Палати федерације. Села у кола и наши је довели у кафану „Код два јелена“. Тражила је да ме види, сетила се нашег првог разговора. Особље ресторана се узмувало, мене нема. Траже ме и из протокола, питају где сам, а ја се заглавио у старом ресторану „Скадарлија“, радим, на дужности сам, је л' те... Опет јој наздравим, обрадовала се. После сам се повукао у страну, а један британски новински извештач из њене пратње каже ми да ћу ући у историју британске дипломатије јер сам предвидео да ће госпођа Тачер постати премијер. Насмејао сам се. Ма, пусти ме, човече, шта мене занима дипломатија, ја хоћу да сам слободан!

Го сам се родио, ничега немам. У ствари, имам онолико колико ми треба. Људи никада нису задовољни оним што имају, увек желе више и због те „разлике“ између могућности и жеља прерано умиру. И челик када се напрегне – пуца! Молим вас лепо, имате десет пари ципела, а на ноге можете да навучете само пар. Не разумем како је неке оних девет пари мало!

Ето, пребирам по сећањима. И то је лепо. А живот траје, иде даље. Док се не поломим, као стакло. Добошар? Зашто да не! На крају крајева, сви смо ми добошари, само мени за тај посао плаћају!

Приредио:
Радован Бранков

Живот
пише
драме

САМИ У СЕКЛИ ПРСТЕ

*Породица Вортмен,
одлучна да живи дале-
ко од заморне цивили-
зације, неочекивано се
нашла у ситуацији да
мора да се бори за го-
ли живот*

ca » che ha dato i seguenti risulta- Non c'è alternativa? C'è sempre

Слева надесно: Јена, Елмо, Ренди и Синди Вортман

Тог фебруара 1979. у мореузу Диксон бес-
нела је бура. Наш једрењак од десет ме-
тара, који смо назвали „Дом“, био је мали,
али чврст. Саградили смо га моја деца –
Мариори, Синди, Ренди, Јена – и ја и до тог
дана имали смо срећу да нас невреме никада
није затекло на мору. А крстарили смо у при-
обалним водама Аљаске и Британске Колум-
бије већ четири године.

У таквој бури у мореузу Диксон страдали
су много већи бродови од нашег „Дома“. За-
то није чудо што сам у очима своје деце ви-
део неописив страх.

Али, да се вратим у време од пре четири
године...

**Уместо неколико месеци, неколико
година**

Ја сам Елмо Вортмен. Имам 55 година,
разведен сам и имам четворо деце. Дрвосеча
сам по занимању, а радио сам у америчкој
морнарици све до пре седам година док ме
реума и спондилоза нису савладали. Лекари
су ми забранили сваки физички напор. Пре-
стао сам да радим и сав сам се посветио деци.

Тада су имали 13, 11, 10 и 8 година. Живели
смо у савезној држави Вашингтон. Веровао
сам да ће неколико месеци у природи добро
чинити и мени и деци. Отишао сам у школу и
са професорима се договорио да све то време
деца сама уче, а онда на крају године полажу

сваки предмет. Пошто смо на једрењак укрцали све што је било неопходно, отиснули смо се на север, ка луци Принс Руперт.

Желели смо да будемо што даље од настањених места и живимо од онога што нам природа пружи. Деца су била одушевљена. Уместо неколико месеци, остали смо неколико година.

У снежној олуји

Ренди, тада петнаестогодишњак, био је мој „први официр“. Снажан и неуморан, помагао ми је у најтежим пословима, па чак и у управљању једрењаком.

Тог кобног тринаестог фебруара 1979. отиснули смо се пут Острва Принца од Велса. Пловидба до наше брвнаре трајала је два дана. У току ноћи деца су се смењивала за кормилом сваког сата. Ја сам имао јаке болове у леђима и нисам могао да устанем из кревета.

– Тата! – викао је Ренди. – Вејавица нам не дозвољава да идемо напред! Не види се прст пред оком!

Нисмо могли ништа да учинимо. Препустили смо се снежној олуји и страхујући да наш једрењак не налети на неко острвце или се насуче на копно. Сутрадан у подне проценио сам да се налазимо на улазу у мореуз Диксон, близу острва Лангаре. Увече се море још више разбеснело. Наш „Дом“ је летео тамо-амо и сви смо се већ добро угрували. Ја сам чак задобио дубоку рану крај левог ока која је дуго крварила.

Прошла је још једна ноћ пуна неизвесности. У цик зоре чуо сам Синди како виче:

– Тата, копно! Копно!

Када сам скочио из кревета да се и сам уверим у то, могао сам само с ужасом да схватим да се незадрживо приближавамо обали неког острва у које ће наш „Дом“ сигурно ударити и распасти се. Једини спас видео сам у пластичном чамцу за двоје. Наредио сам деци да у њега потрпају храну, вреће за спавање и нешто од алата.

У тренутку за који сам мислио да је прави рекао сам деци да скоче у воду. Докопали смо се обале изгребани, поцепани и промрзли, али живи. Наш „Дом“ је заувек нестао у овим водама. Нисам могао да се макнем од болова, само сам давао упутства деци како да направе заклон. Убрзо је запукетала и ватра па смо могли да се огрејемо и осушимо одећу. Таласи су избацили чамац на копно, али у њему смо нашли само једну пластичну врећу са неколико конзерви хране, соковима и шибицом (без које не бисмо преживели у овој леденој пустари).

Ујутро сам се много боље осећао и могао сам да устанем. Закључио сам да се налазимо на самом југу Лонг Ајленда. Једини начин да се извучемо био је да саградимо сплав, али морали смо да заобиђемо овај врх и дођемо до западне обале Лонг Ајленда где су, према мојим прорачунима, ветрови много слабије дували. Одлучили смо да Ренди и Јена, која је толико промрзла да је једва ходала, крену чамцем а Синди и ја пешке. Веровао сам да ћемо се још истог дана састати, али смо се много теже пробијали преко кршевитог острва. Јену и Рендија угледали смо тек следећег дана.

Иако промрзли и у ранама, одмах смо се дали на изградњу сплава. Ветрови су и даље толико дували да нам никако није полазило за руком да се отиснемо од обале. Онда је пао предлог да Синди и Јена остану овде у заклону који смо сами подигли, а да Ренди и ја покушамо да стигнемо чамцем у Рукавац Роуз где је повремено боравио ловац Џим Косталес са својом супругом Сандром и ортаком Петом Толсоном. Посетили смо их баш на нашој последњој пловидби за Принс Руперт.

На жалост, кад смо стигли у брвнару, од Џима, Сандре и Пета није било ни трага. Али, ту је била радио-станица. Ренди и ја смо је одмах укључили и почели да дозивамо у помоћ. Одговора није било. У брвнари је била повећа залиха хране. Ренди је потпалио ватру и отворио једну конзерву. Била је то права гозба за нас. Али, мој син и ја брзо смо схватили да смо у јадном стању. Пао сам у кревет и више нисам могао да устанем. Тресла ме је грозница, а стопала су ми толико отекала да су се потпуно изобличила. Нашао сам скалпел и алкохол и одстранио изумрло ткиво и кожу. Ренди је то исто учинио с палчевима обе ноге.

Живи костури

Прошло је десет дана откако смо се растали од Синди и Јена, а помоћ још нисмо нашли. Преживљавао сам страшне море. Сањао сам дивље звери како раздиру моје девојчице. Нисам више могао да издржим. Рекао сам Рендију да морамо натраг по њих. Ренди се сетио да му је Џим поменуо да су на обали имали неки стари моторни чамац. Чим смо могли да станемо на ноге, довукли смо се до обале. У чамац смо потрпали храну за четири дана и ћебад.

Када смо стигли до склоништа мојих кћери, њих две су већ тринаест дана биле саме и двадесет пет дана без правог оброка. Мислио сам да их више никада нећу видети.

Никакав звук није допирао из склоништа. Мислио сам да ће ми срце препући. Кад сам ушао унутра, придигла се Синди. Била је живи костур. Јена је била у још горем стању. Она није могла ни да се помакне.

– Синди! Јена! Живе сте!

Клекнуо сам крај њих и загрлио их. Плакао сам од среће. Њих две нису имале снаге да прозборе ниједну реч, али су мимиком изражавале радост.

Успели смо да се вратимо у Џимову брвнару до краја тог дана. Чим смо крочили унутра, приметили смо да је неко долазио. Било је нових намирница, а нестала је и цедуља на којој сам записао у каквом смо положају. Игром случаја Пет Толсон се вратио у брвнару и одмах потражио помоћ.

Спасиоци су нас нашли још истог дана и нашим патњама је дошао крај. Пребачени смо у најближу болницу 11. марта. Сваком од нас требало је ампутирати два или три прста на ногама. Бојао сам се да не прођем још горе.

Из новина сам сазнао да је у току те године четрдесет лица нестало у водама мореуза Диксон. На тој црној листи могли смо да се нађемо и ми. Али, ја сам имао храбру посаду на последњој пловидби нашег „Дома“.

С. Ивановић

Зовем
се
Бонд...
Џемс
Бонд

Петнаести и за сада последњи филм у серији о Џемсу Бонду, „На смрт преплашени“, представља мит Тимотија Далтона, новог агента 007. Тимоти Далтон, познати тумач Шекспирових ликова, унео је у лик Џемса Бонда нову димензију. Он овог агента види као човека који пре свега из задовољства непрекидно живина ивици опасности.

Само његово присуство у уводној сцени било је довољно да га идентификује као Џемса Бонда. Никакво нарочито представљање није било потребно. Уводна сцена, замишљена као вежба тројице 00 агента, нема иначе никакве везе са главним заплетом. У њој је задатак М-ових врхунских људи да продру кроз гибралтарски одбрамбени систем. Агенти се спуштају падобранима на познату стену публици је убрзо јасно који је од њих тројице нови Џемс Бонд.

НА СМРТ ПРЕПЛАШЕНИ (1987)

Продуценти:

Алберт Р. Броколи, Мајкл Г. Вилсон за Еон продукцију

Режисер:

Џон Глен

Сценаристи:

Ричард Мејбаум, Мајкл Г. Вилсон

Директор фотографије:

Алек Мајлс

Дизајнер продукције:

Питер Ламонт

Специјални ефекти:

Џон Ричардсон

Дизајнер шпиче:

Морис Биндер

Музика:

Џон Бари

Дистрибутер:

MGM/United Artists

Улоге:

Тимоти Далтон (Џемс Бонд)
Маријам д'Або (Кара Миловју)
Џо Дон Бејкер (Витејкер)
Џон Рис-Девиес (генерал Пушкин)
Џероен Крабе (генерал Косков)
Андреас Вишњевски (Некрос)
Дезмон Левелин (Q)
Роберт Браун (M)
Керолин Блис (Мис Манипени)
Волтер Готел (генерал Гогољ)
Џон Тери (Феликс Лајтер)

Места снимања:

Мароко, Гибралтар, Аустрија, Енглеска, САД, Пајнвуд Студио у Енглеској.

Одмах по приспећу Бонд је увучен у узбудљиву трку на крову „ленд ровера“ који јури по опасним кривинама на врху стене. На крају возило слеће у провалију повукавши за собом и агента 007. Делић секунде пре но што „ленд ровер“ експлодира, Бонд успева да се спасе тако што отвара падобран који га диже у сигурност, а затим безбедно спушта на луксузну јахту на којој се сунча типична бондовска лепотица.

15: НА СМРТ ПРЕПЛАШЕНИ

**Најновији
агент 007
из задовољства
стално живи
на ивици
опасности**

Филм „На смрт преплашени“ рађен је према краткој Флеминговој причи, први пут објављеној у „Санди Тајмсу“, а затим увршћеној у збирку „Октопуси“. И у овом филму се главна радња врти око једног Руса на високом положају, генерала Коскова, агента КГБ-а. Косков је тражио од Енглеца да му омогуће да из Братиславе пребегне на запад. Бонд је добио задатак да се нађе при руци шефу Бечког одељења, Саундерсу, коме се Косков обратио за помоћ. Али, план за бекство је умало упропастила жена снајпериста која је покушала да убије Коскова. Иако је Бонду било наложено да пуца у евентуалног снајперисту, он девојци само избија пушку из руке. Коскова пребацују у Енглеску где обавештава Енглеца о операцији под називом „Смрт шпијунима“. Руси су направили листу врхунских британских и америчких агената које генерал Пушкин, који је заменио генерала Гогоља, намерава да ликвидира. По његовом мишљењу то ће изазвати свеопшти шпијунски рат из кога ће Руси изићи као победници.

Али пре но што је Косков открио појединости тога плана, њега отима један вешти агент КГБ-а; бар тако Енглези мисле. Иако М сматра да се Бонд оглушио о наређење претпостављених када није пуцао у снајперисту, Бонд тврди да је та жена снајпериста једини траг који имају, те одлази у Чехословачку да је потражи.

У филму „На смрт преплашени“ поново се срећемо са Бондовим колима, „астон мартином“.. али некадашњи модел ДБ5 прерастао је у савремени „воланте“. Опремљен је ласерским зрацима, аутоматским пројектилима, ракетама, ветробранским дисплејом, гумама са крампонима и скијама за вожњу по леду.

Q је Бонда такође снабдео прстеном за кључеве који је нарочито за овај филм произвео Филипс. Прстен је у стању да избаци гас за ошамућивање у домету од 1,5 m, када му се одзвигде уводни тактов британске химне. Такође је напуњен експлозивом који се активира вучјим завијањем.

Бондова девојка у филму „На смрт преплашени“ је Кара Миловој, млада Чехословакиња која свира чело у симфонијском оркестру и која на почетку филма треба да пуца у генерала Коскова док овај покушава да умакне својим телохранитељима и нађе се са Саундерсом. Бондови и Карини путеви се поново укрштају и они до краја филма остају заједно. Бонд открива да је она Косковљева пријатељица, али није сигуран да ли је поред тога и агент КГБ-а. Шта му друго преостаје него да то сам открије. Он то чини на себи својствен начин. Пребацује Кару на Запад и води је из једног провода у други.

Миријам д'Або, која игра Кару, није традиционална бондовска лепотица. Иако је

веома лепа, она не користи нападну шминку, нити је све време очешљана као да је управо изишла од фризера и као таква је идеална допуна новом Џемсу Бонду, изразитом представнику осамдесетих година.

Главни негативац у најновијем филму о Џемсу Бонду, Витејкер, кога игра Џон Дон Бејкер, поседује у свом дому у Танциру неколико војних изложби које доста говоре о његовој личности. Једна је скупина воштаних фигура са његовим ликом многих немилосрдних вођа од Џингис Кана до Адолфа Хитлера. А друга се састоји од поставки многих познатих битака на чијим примерима Витејкер проучава ратну тактику и стратегију. Он се иначе обогатио тргујући оружјем.

На крају се испоставља да је Витејкер тај који је замислио операцију „Смрт шпијунима“ и користи је за властиту сложену трговину дијамантима и опијумом. Али, ко је његова руска веза? Косков оптужује Пушкина, а Пушкин Коскова. На Бонду је да открије ко је кривац.

Совјетског пребега, генерала КГБ-еа Коскова, који постаје средишња фигура смртоносних интрига и двоструких односа игра водећи дански глумац Џероен Крабе. Његовог претпостављеног, новог шефа КГБ-а Пушкина, игра велшки глумац Џон Рис-Дејвис. Бонд убрзо открива да су Косковљеве оптужбе против Пушкина лажне, те с новим шефом КГБ-еа заједничким снагама креће у потеру за Косковом и Витејкером. Витејкеров помагач је плавокоси Некрос, изузетно обучен терориста, спретан у прерушавању. Специјалност му је давање жртава помоћу жица са слушалица вокмена. Некроса игра Андреас Вишњевски, плесач пољског порекла.

Ни филм „На смрт преплашени“ не заостаје за претходницима у погледу егзотичних места на којима је сниман. За уводну сцену послужила је гибралтарска стена и веома опасан део уског пута на коме је снимљена јурњава „лендровером“, за коју је морала да буде прибављена посебна дозвола од власти.

После Гибралтара, филмска екипа преселила се у Мароко, тачније Тангер. Тамо је смештена резиденција главног негативца Витејкера, из које он покушава да заметне нови свеопшти рат. Пустински град Оурзазат у Мароку послужио је за снимање сцена у тобожњем авганистанском логору.

И у филму „На смрт преплашени“ основни елементи серијала о Џемсу Бонду дати су на један нов и занимљив начин, тако да ће, сасвим извесно, он такође дуго остати у сећању гледалаца. Деби Тимотија Далтона могао би да представља једно од значајних поглавља у историји серије о агенту 007 када једнога дана будемо говорили о наредних двадесет пет година снимања филмова о Џемсу Бонду.

М. Живковић

Догодило се у...

... **Хондурасу**. Више него необичан догађај одиграо се у септембру прошле године на северу мале средњоамеричке државе: враћајући се из лова један хрт убио је господара хицем из пушке. Ево како се то заправо одиграло: искачући из кола пас је гурнуо карабин који је његов власник немарно бацио на земљу. Одјекнуо је пуцањ, ловац је пао смртно погођен. Ово је, колико се зна, јединствен резултат једног лова.

... **Флориди**. Некад је Вилијам Роз изрицао правду у судницама. Убудуће мораће да чисти исте те просторије. Умировљеног судију у граду Форт Мејерсу осудили су на казну да се у току једне године сваке недеље мора да јави у зграду локалног суда и темељно је почисти а подове опере. Осим тога бивши судија морао је да одседи у затвору десет дана и да плати казну од 500 долара. Разлог: грешни пензионер је булдожером савршио са земљом дрвену шупу свога суседа с којим је дуже време био у свађи.

... **Шведској**. Прозор на ћелији затвора у граду Халу има пропорције од само 36 x 15 центиметара. „Кроз њега не могу чак ни главу да провучем” – тврдио је директор затвора. Он није могао али је зато млади осуђеник успео (цео) да се провуче пошто се пре тога добро намазао маргарином који је редовно добијао за доручак.

... **Нигерији**. У овдашњем дневном листу „Дејли тајмс” објављен је следећи оглас: „Сазнали смо да наша нездрава конкуренција и њени сарадници шире неистините и неосноване клевете како би придобили за себе наше купце. Желимо на овај начин да широкој јавности и својим купцима категорично саопштим да ниједног од наших многобројних шофера није прогутало ниједан удав у прашуми код Ор Тауна. Те клевете треба сматрати потпуно произвољним и неродољубивим. У интересу своје сигурности и удобности увек путујте у аранжману компаније Екене Дили Чукву (Нигерија). Управа.”

... **Гетеборгу**. После 12 сати лежања на ексерима Стефан Кастл тврди да је постигао нови светски рекорд у тој „дисциплини”. Педесетогодишњи Кастл легао је на кревет са 3850 ексера у телевизијском студију шведског града Гетеборга и за све време лежања разговарао са супругом, новинарима и слушао рок музику. „Није ме јако болело – изјавио је после тога. – Осетљивост на бол могу искључити као што искључујем радио”. Међутим, није сигурно да ће нови рекорд бити признат јер је Кастл на себи имао панталоне, а под главу ставио јастук.

... **Рочестеру (држава Њујорк)**. Шездесетогодишњи Перси Вашингтон покушао је да убије једну седамдесетогодишњу старицу која је излазила из цркве и улазила у своја кола. Касније се правдао полицајцима да је код куће заборавио наочаре, па је жртву помешао са својом женом. Није му помогло. Из затвора кратковиди Перси је послао извињење жртви Фани Вотсон: за све је крива чињеница што има иста кола као његова жена, а он је још гађао кроз ветробранско стакло. Ни Фани није показала разумевање за овакво објашњење. Послала му је одговор од само три речи: „Проклет био, брљивко!”

МРЕЖА ЗЛА

ЗА МНОГЕ У УЛИЦИ ПАРАДИЗ, МАЈК БРАДИ БИО ЈЕ СЛОБОДАН НОВИНАР. ЗА СЕДОГ ЧОВЕКА ДОСТОЈАНСТВЕНОГ ДРЖАЊА КОГА СУ СВИ ОСЛОВЉАВАЛИ СА СЕР ЧАРЛС, БИО ЈЕ НЕШТО ДРУГО-ИСПРОБАН ТАЈНИ АГЕНТ...

МОРА ДА СЕ САСТА-
ЈУ НА ОНОМ СТАРОМ
ПАРБЕРДУ... МОРАМ МАЛО
ДА ПОГЛЕДАМ...

КЛИФ РИЛИ ЈЕ ТАКОЂЕ БИО ТАЈНИ АГЕНТ, ПРИПАД-
НИК ОДЕЉЕЊА ПОЗНАТОГ КАО SM7. МЛАД И ДИМИ-
ЦИОЗАН, НАДАО СЕ ДА ОБАВИ ПОСАО УСПЕШНО И
Онда СЕ ВЕНА И ОДЕ НА БРАЧНО ПУТОВАЊЕ...

НИГДЕ СВЕЛОСТИ! АЛИ...
ОНИ И НЕ ЖЕЛЕ ДА НЕ-
КО ЗНА ДА СУ ТУ!

НАПРЕПНУТИХ НЕРАВА, ПОПЕО СЕ
НА ПАЛУБУ. ИЗНЕЧАДА...

БИО САМ У
ПРАВО... ЧУЈЕМ
ГЛАСОВЕ! ШЕО
ЋЕ БИТИ ЗА-
ДОВОЉАН!

АЛИ, У КАБИНИ СЕ УПА-
ЛИЛО АЛАРИНО СВЕЛО...

НЕКО СЕ ШИЊА НА
ПАЛУБИ! ИДЕМ ДА
ГА СРЕДИМ,
ЏЕК!

ПРЕПУ-
СТИ ТО
МЕНИ!

КЛИФ РИЛИ ЈЕ СУВИШЕ КАС-
НО ЧУО КОВАКЕ...

УУУ!

ЗОВЕ СЕ КЛИФ РИЛИ!
ИМА НЕКЕ БЕЗЕ СА
МИНИСТАРСТВОМ ОД-
БРАНЕ! МОРА ДА
ЗНА НЕШТО О
НАМА!

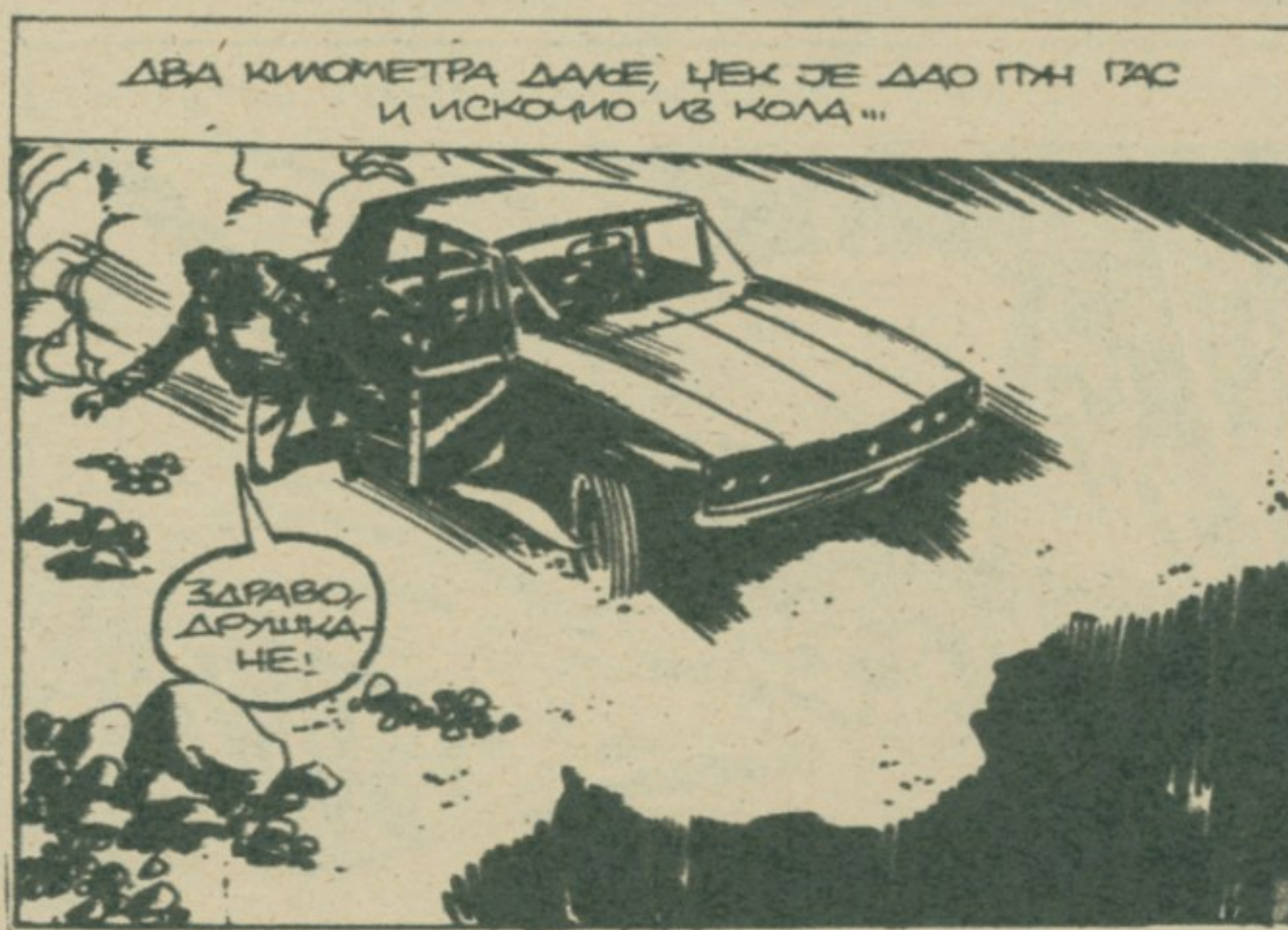
НЕМА ВРЕМЕНА ЗА
ПАНИКУ! НЕГЕМО ВИ-
ШЕ ОВДЕ ДОБИЈА-
ТИ НАРЕЂЕЊА!
РЕШИ ГА
СЕ!

ЏЕК ЈЕ ВИДЕО РИЛИЈЕВА КОЛА И ТО МУ ЈЕ ДАЛО
ИДЕЈУ...

ОДВЕШЋУ ИХ МАЛО ДАЉЕ
И ЗАДНИ КЛИФ РИЛИ ЋЕ
ДОКЛИВЕТИ САОБРА-
ЋАЧКУ НЕСРЕ-
ЋУ!

ВИДЕ-
ЋЕМО СЕ
КАСНИ-
ЈЕ!

ДВА КИЛОМЕТРА ДАЉЕ, ЏЕК ЈЕ ДАО ГИГ ГАС
И ИСКОЧИО ИЗ КОЛА...

ЗАРАВО,
ДРУЖКА-
НЕ!

И ТАКО ЈЕ МЛАДИ АГЕНТ ПОГИНУО...

СЕР ЧАРЛС ЈЕ БИО ШЕФ СМ/ОДЕЉЕНА ТАЈНЕ ОБАВЕШТАЈНЕ СЛУЖБЕ, И ЊЕГОВА КАНЦЕЛАРИЈА СЕ НАЛАЗИЛА НА ПОСЛЕДЊЕМ СПРАТУ ЈЕДНЕ НЕУПАДЉИВЕ ЛОНДОНСКЕ ЗГРАДЕ...

НЕВОЉА, МАЈК! НЕ-
СРО ЈЕ КИФ РИЛИ! ПО-
СЛЕДЊЕ ШТО ЗНАМО ЈЕ
ДА ЈЕ ПОШАО КА
КЛЕГ КРИКУ!

ПО КОМ
ЗАДАТОК?

СЛЕДЕЋЕ ЈУТРО, КАД ЈЕ
МАЈК БРАДИ, СЛОБОДНИ НО-
ВИНАР, ДОШАО У СВОЈУ КА-
НЦЕЛАРИЈУ, БИМО ЈЕ СНАМНО...

ЕВО, МБ! ЈЕДАН ЗА-
ДОВОЉНИ ОТРАСИВАЧ
МИ ЈЕ ПОКЛОНИО
ОПШТУ БУРКУ!
ПОЧАСТИ ДЕЦУ!

ТИ СИ
ДОБАР
МОМАК,
МАЈК!

МАЈК СЕ ПОПЕО УЗДНИМ
ДРВЕНИМ СТЕПЕНИЦАМА.
МАНДИ, ЊЕГОВА ПОМОЋНИ-
ЦА, ВЕР ЈЕ БИЛА ТУ...

БРБ ЈУТРО, ЛЕПОЗКО!
ШТА ИМА У ПОШТИ,
СЕМ БРАТНАЗ?

ЗДРАВО,
ЛЕПОТАНЕ! ТЕЛЕФОН-
ИРАО ЈЕ СЕР
ЧАРЛС! ХОЋЕ ДА
ТЕ ВИДИ!

СЕР ЧАРЛС СЕ НАМРШТИО И ПРОТРЉАО БРАДУ...

ВЕОМА СМО ЗАБРИНУТИ!
НЕКО ОДАЈЕ ВЕСТИ О ТАЈ-
НИМ ПРОЈЕКТИМА... БИЛО
ЈЕ И НЕОБЈАШЊИВИХ
СЛУЧАЈЕВА!

МОРАМО НАРИ КО ЈЕ
МОЖАК ТЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ
И ТО БРЗО, МАЈК! БОДИМ
СЕ ДА ЈЕ РИЛИ ВЕР
МРТАВ... ЗАТО
ПАЗИ!

ХОГУ!

МАЈК НИЈЕ НАЦАО НИШТА СУМЊИВО КОД КЛЕГ
КРИКА И ВЕР ЈЕ ХТЕО ДА ПОЋЕ КАД...

ТО ИЗГЛЕДА КАО
УЖЕ! ПИТАМ СЕ...

СТУПИО СЕ ИЗ СТЕНЕ, СКИНУО ОДЕЛО И ЗАРОНИО...

ЕВО КАМ-
БОВИХ КОМ!
ЈАДНИК!

КАД СУ КОМ ИЗВУМЕНА, МАЈК ИХ ЈЕ ПОДРОБНО ПРЕТРЕ-
ДАО, А ЗАТИМ, У ЊЕГОВОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ...

КАКО ЈЕ БИО ОНЕС-
ВЕШЕН И ОНДА ГИ-
НУТ ЗАЈЕДНО С КОМ-
МА! МИСУ ВИДЕЛИ
МАГНЕТОСОН ИСПОД
ЊЕГОВОГ СЕДИШТА!
МОЖДА БЕМО НЕ-
ШТО ОЗНАЧИТИ...

ЈАДНИ КИФ, ЈАДНА
ЏЕЈН... ТРЕБАЛО ЈЕ
ДА СЕ ВЕНЧАЈУ.
ОВОГ ВИКЕН-
ДА!

ВОДА ЈЕ ОШТЕТИЛА ТРАКУ,
АЛИ ЈЕДНА РЕЧЕНИЦА
ЈЕ ОСТАЛА...

...ОСТАНАК КОД СТА-
РЕ СКИТНИЦЕ,
УБЕРЕН ДА ЈЕ ОКО-
ВО УМЕЩАН...

ОКОВОЗ ЗАРТО НИЈЕ
ОНАЈ БАНДИТ ЗА КОГА
СЕ СУМЊА ДА СТОЈИ
ИЗА СЕРВISE ПРЕ-
ПАДА НА КОНТИ-
НЕНТУ?

БАНКЕ,
АВИОНИ, НАЈИТ-ОВЕ
ЈЕ ЊЕГОВА СПЕЦИ-
ЈАЛНОСТ: ИМАМО
ЊЕГОВУ СЛИКУ...

ЈОШТО
ЈЕ НЕПРИ-
ЈАТН!

ОН ЈЕ НАЈ-
ГОРИ ЧОВЕК ЗА
КОГА ЗНАМ! АЛИ ДА
КАКЕ ДА ПОЧЕМО?

ЗАВОНИО ЈЕ ТЕЛЕФОН И МАНДИ СЕ ЈАВИЛА...

СЕР ЧАРЛС... ГЛАВ-
АКА НА АЕРОДРО-
МУ, КОГА СУ
ВЕЉ ПОШ-
ЛА...

НИЈЕ ВАЉДА
ОПЕТ ВЕЛИКА
ГЛАВНИКА! И БЕЗ
ТОГА ИМАМО ДОС-
ТА ПОСЛА!

НЕКОЛИКО МИНУТА КАДНИЈЕ МАНДИ ЈЕ ПОСМАТ-
РАЛА КАКО МАЖ ОДЛАЗИ...

ХЕЈ! АЛИЈЕ ТОГ
ШОФЕРА МИ ЈЕ ПО-
ЗНАТО... СИГУРНА САМ
ДА ЊЕГОВУ СЛИКУ
ИМАМО У КАР-
ТОТЕЦИ!

ДОК СУ КОРА ПОЛАЗИЛА...

СЕР ЧАРЛС ЈЕ
ИСТИННО СВОЈУ ТАБА-
КЕРУ! МОГУ БАШ ДА
ПРИПАДИМ ЦИГАРЕТУ...

ИЗНЕНАДА СЕ ТРГНУО...

АААХ!

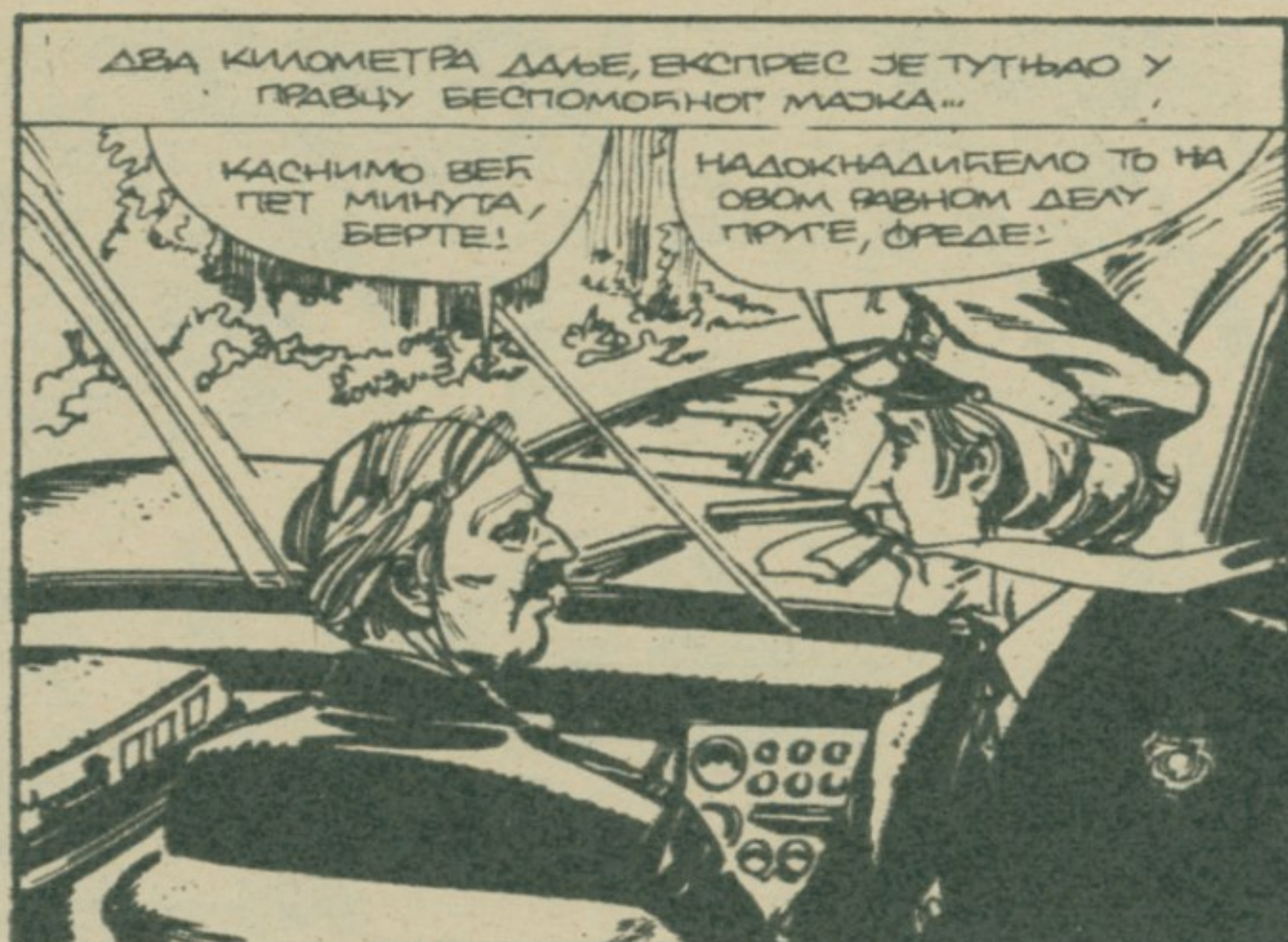
КО ЈЕ РЕКАО
ДА ЈЕ МИДАРС УО-
ПЕО ЈЕ ТРИК СА
ИНЕКЦИОМ...

ДРОГИРАНИ АГЕНТ ЈЕ ОДВЕЗЕН НА УСАМЉЕНО
МЕСТО ВАН ГРАДА...

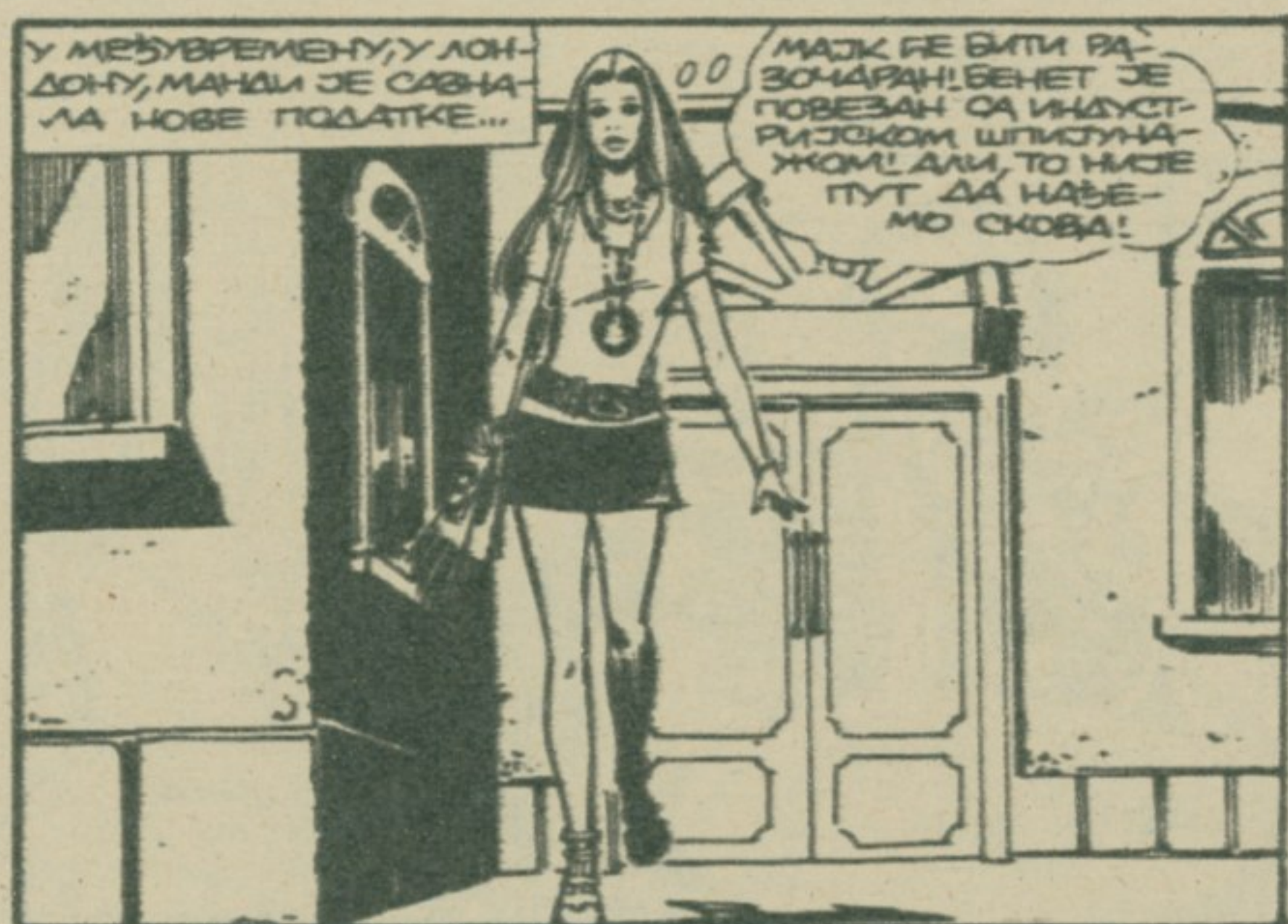

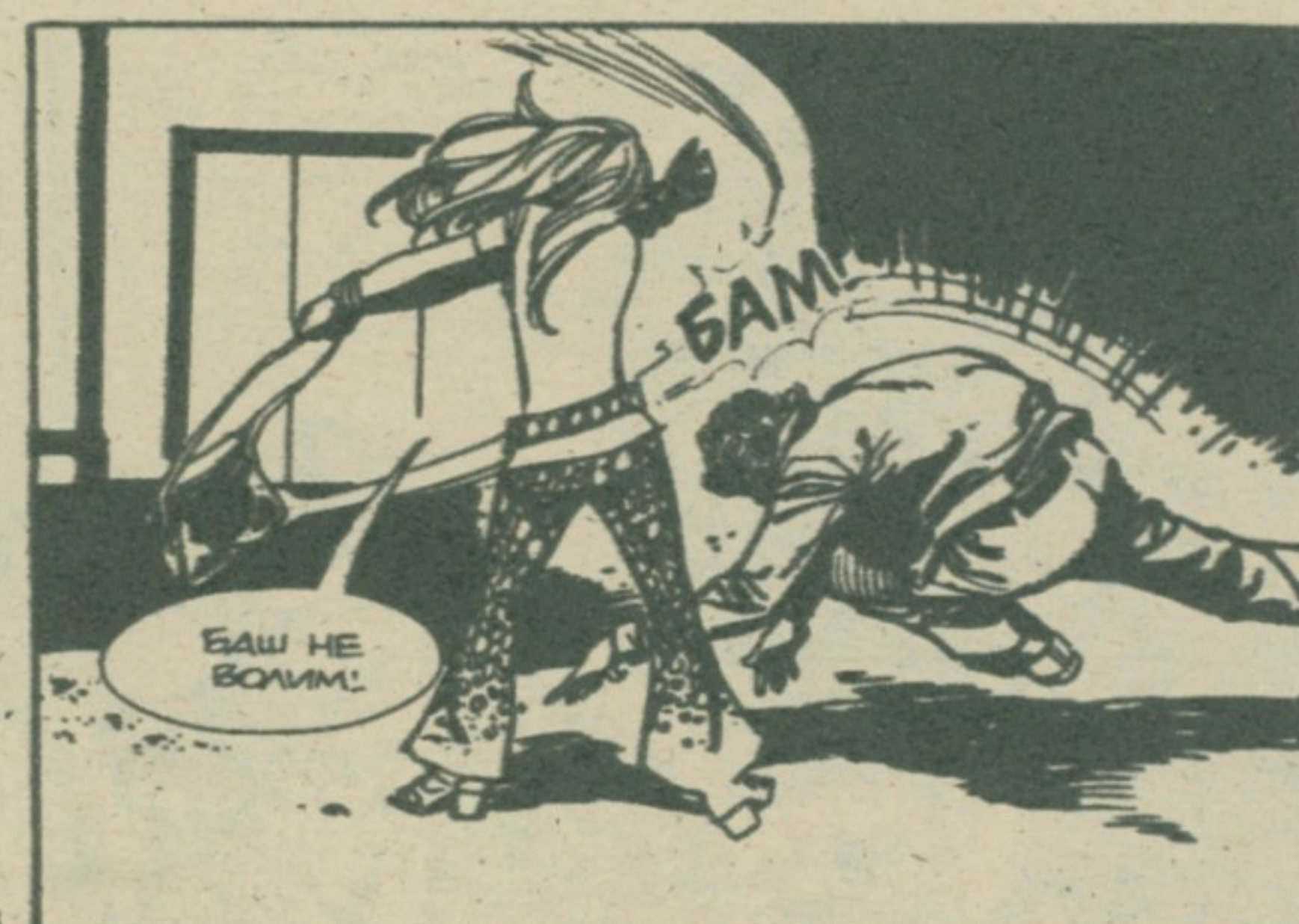
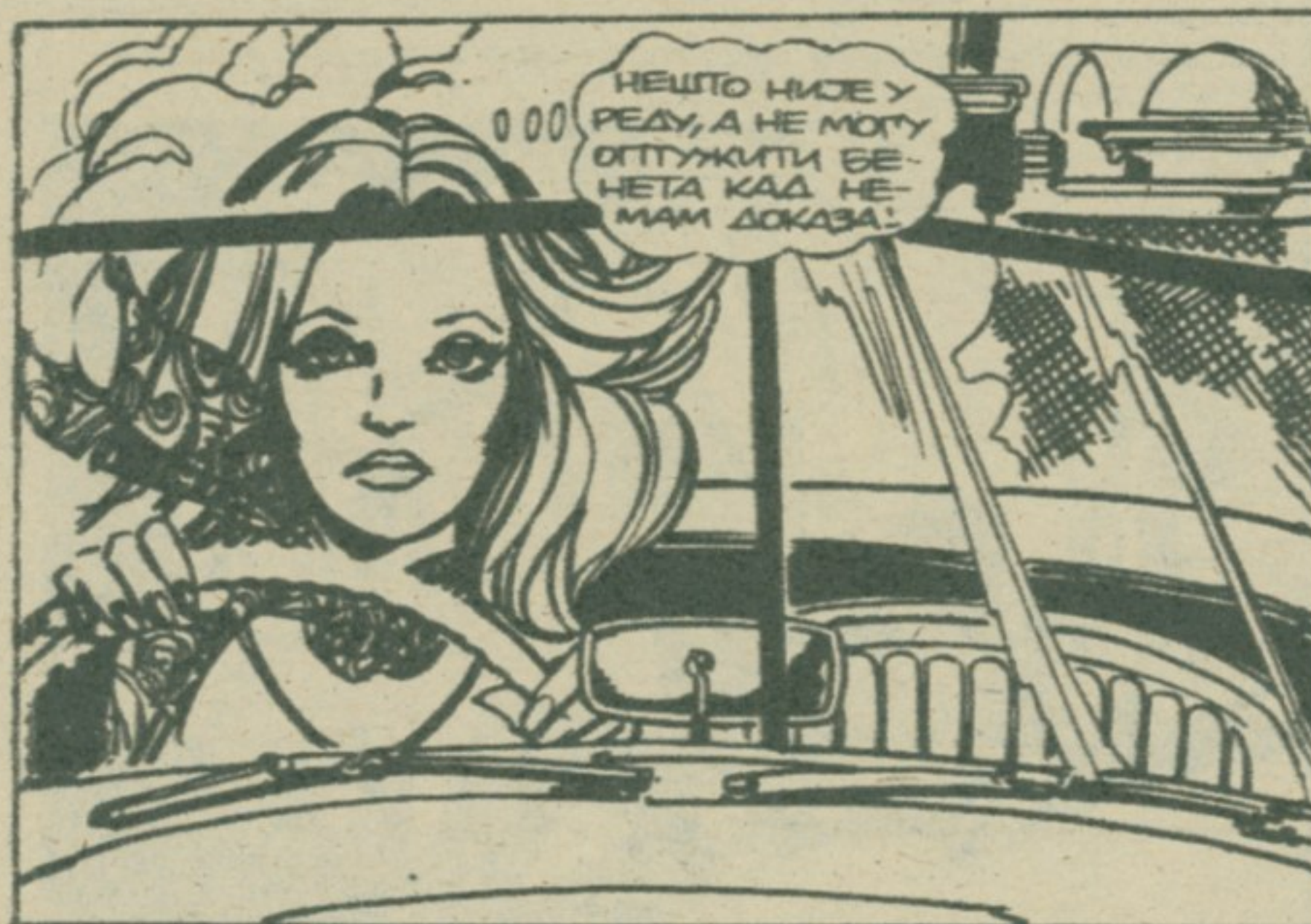
ЈА ИМАМ СТА-
РОМОДНИ НАЈИ
МИШЉЕЊА, БРАТ
ОВО УВЕК
УСПЕВА!

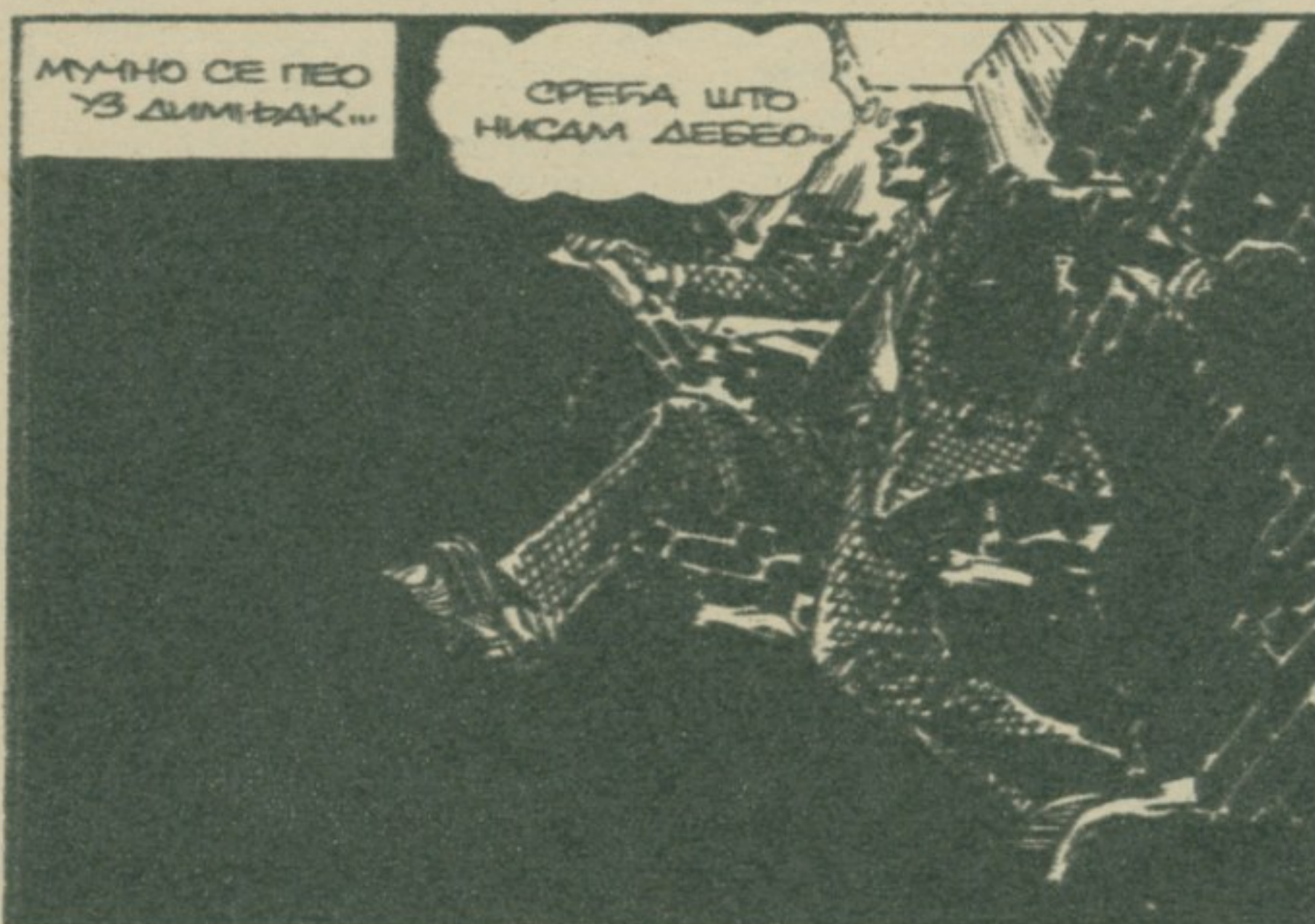

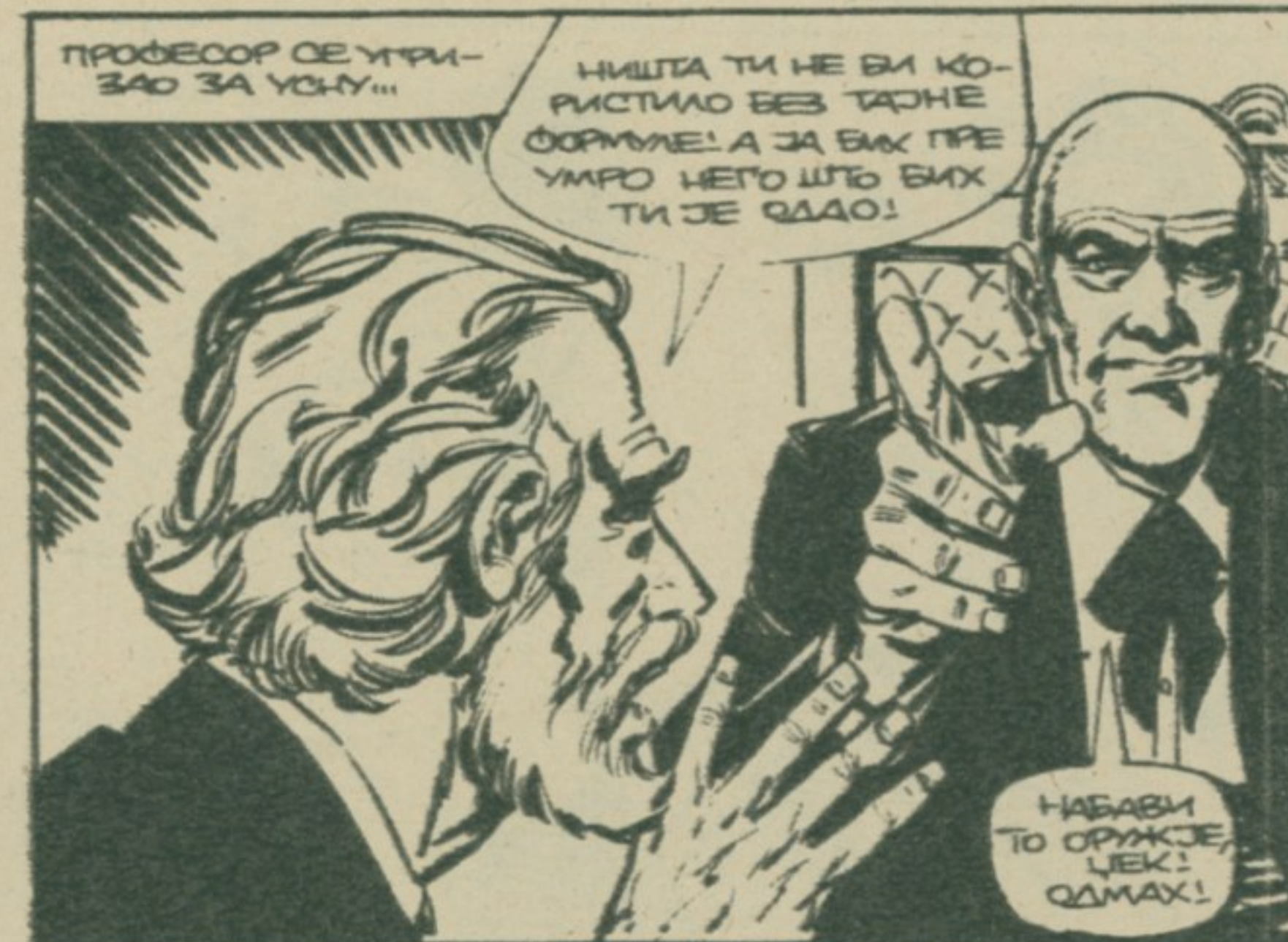
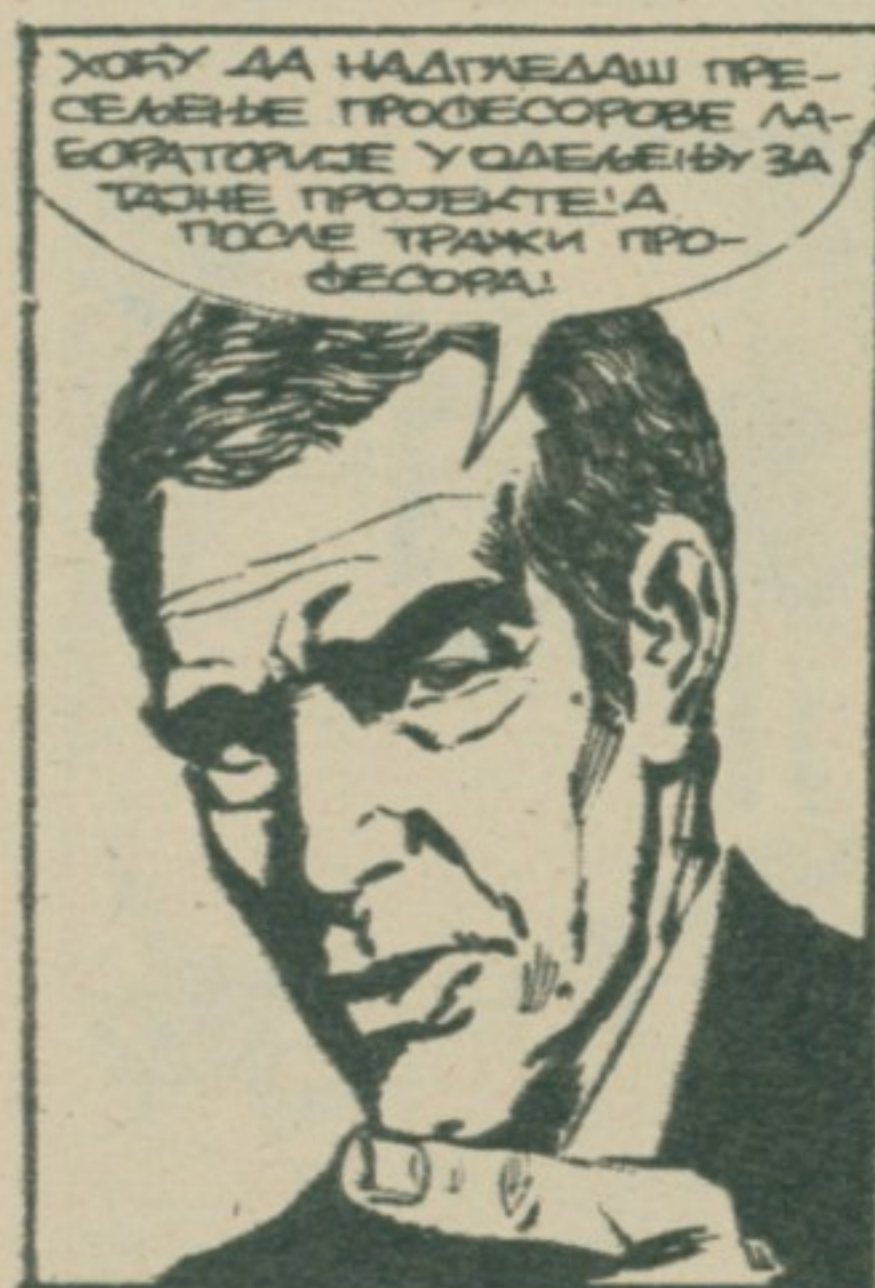
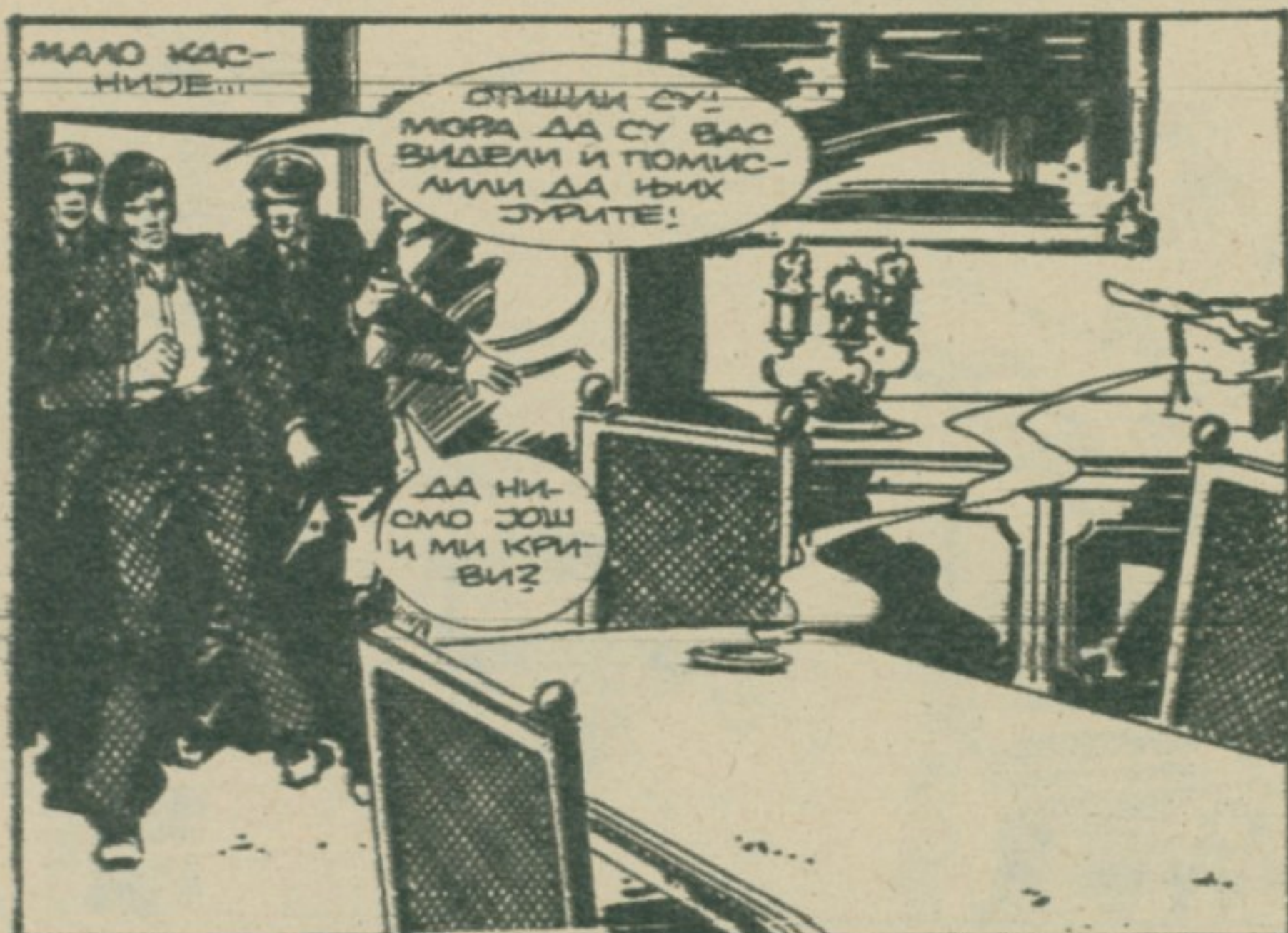

ДА СЕ
ЈАВИМ?

НЕ! ОИ-
ГУРНО ИМА-
ЈУ УГОВО-
РЕНУ
ШИФРУ!

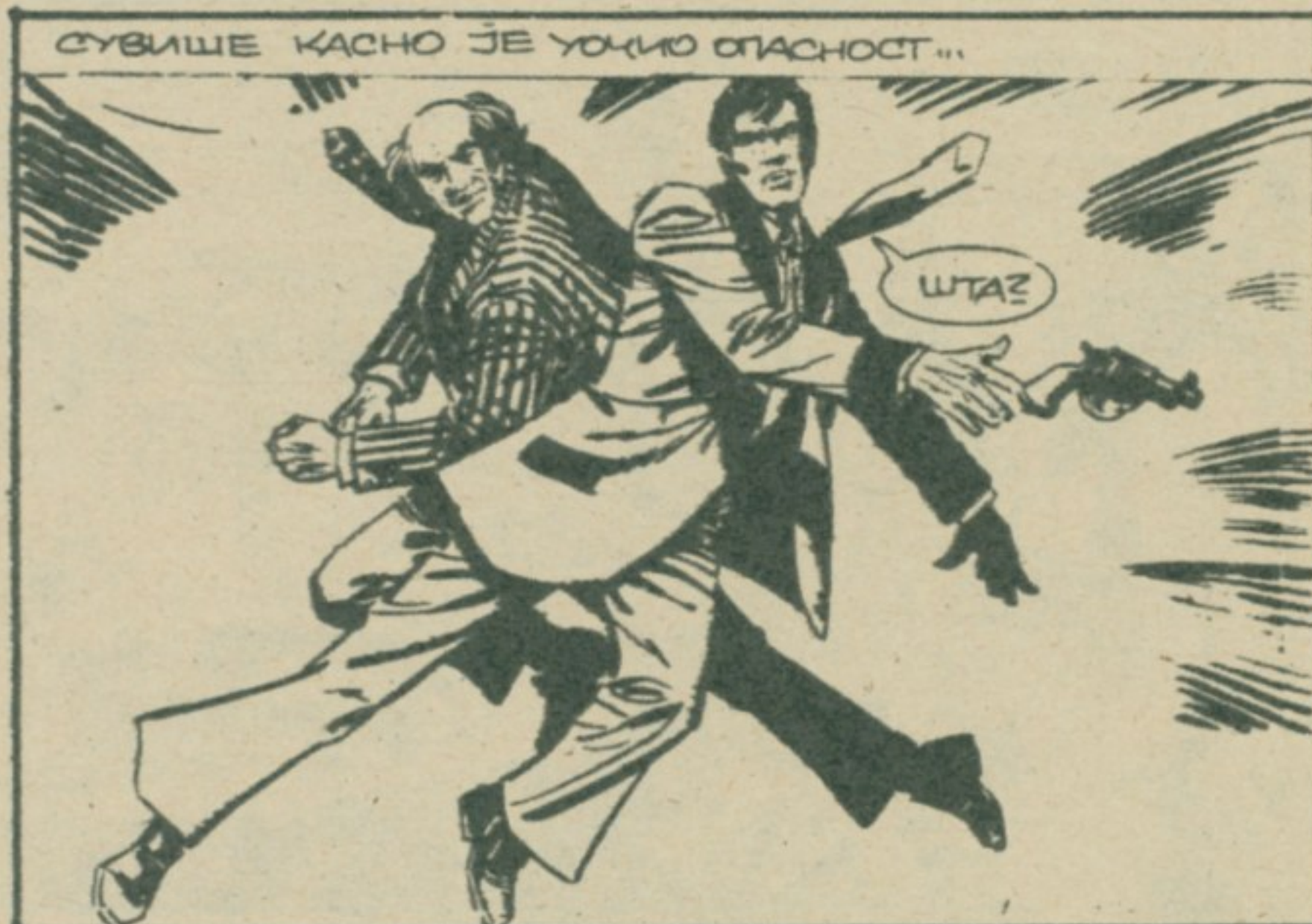
МАЈК ЈЕ СТИГАО НА ВРЕМЕ...

БРАД!

САД ЋЕ СТИГТИ
ПОЛИЦИЈА!

МАЈК НИЈЕ ВИДЕО ТРЕЋЕГ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ СКОЧИО НА
ЊЕГА...

СУВИШЕ КАСНО ЈЕ УОЧИО ОПАСНОСТ...

ШТА?

НЕ РЕШ ОСТА-
ТИ БЕЗ НАПРА-
ДЕ, МАКС! АЛИ,
БРЗО У КОЛА! ПО-
ЛИЦИЈА САМО
ШТО НИЈЕ
СТИГЛА!

ОЩАМУДЕН, МАЈК ЈЕ ИСТРЧАО...

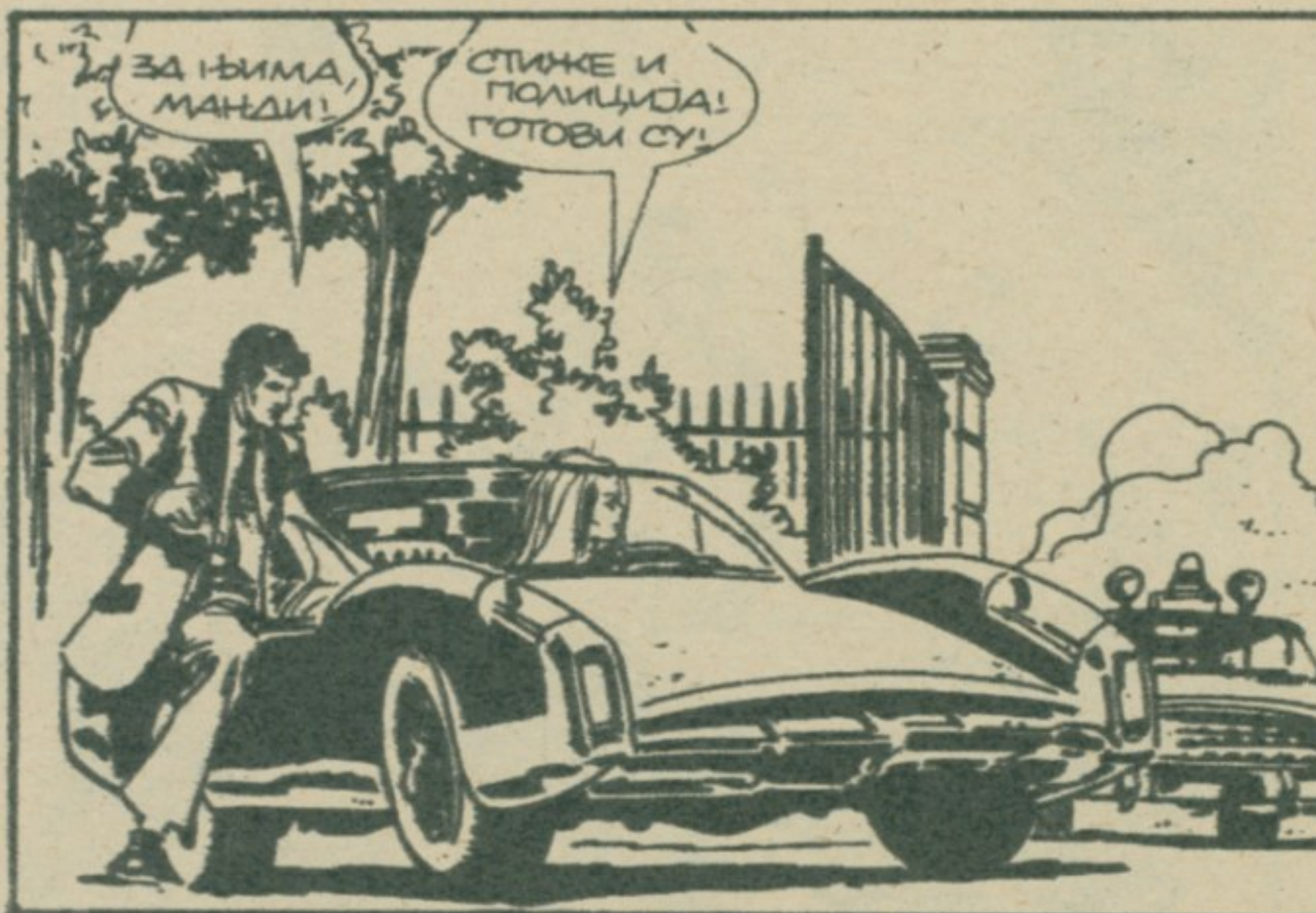
МАНДИ ЈЕ ЧУЛА ГЛУЊЕ.
УСКОЧИЛА ЈЕ У КОЛА И
УПАЛИЛА МОТОР...

ПАЗИ!

ТО ЈЕ ОНА
ПРОКЛЕТА
ДЕВОЈКА!

ГУМЕ СУ ЗАШКРИПАЛЕ..
ДОК ЈЕ ВОЗАЧ ОКРЕ-
ТАО ВОЛАН...

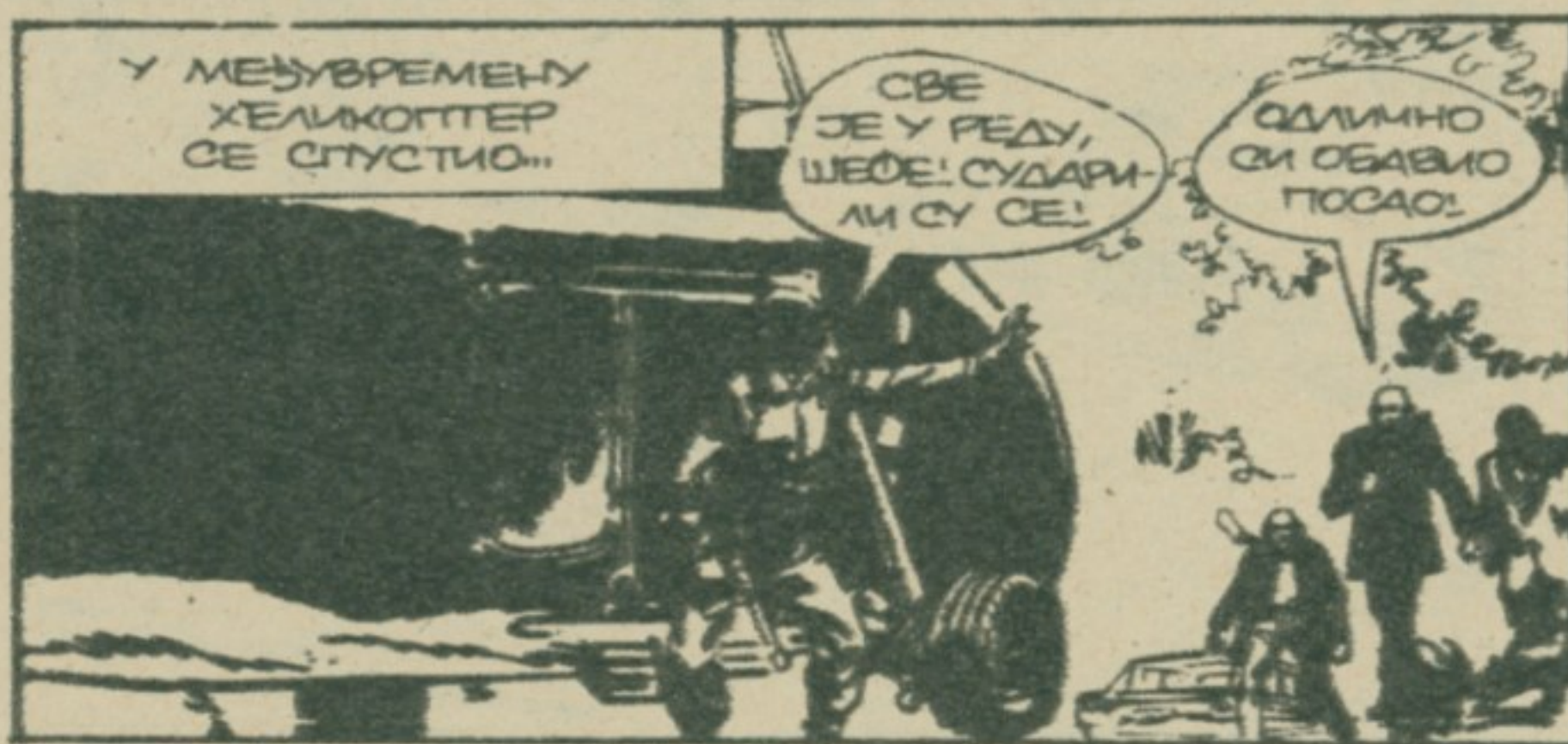
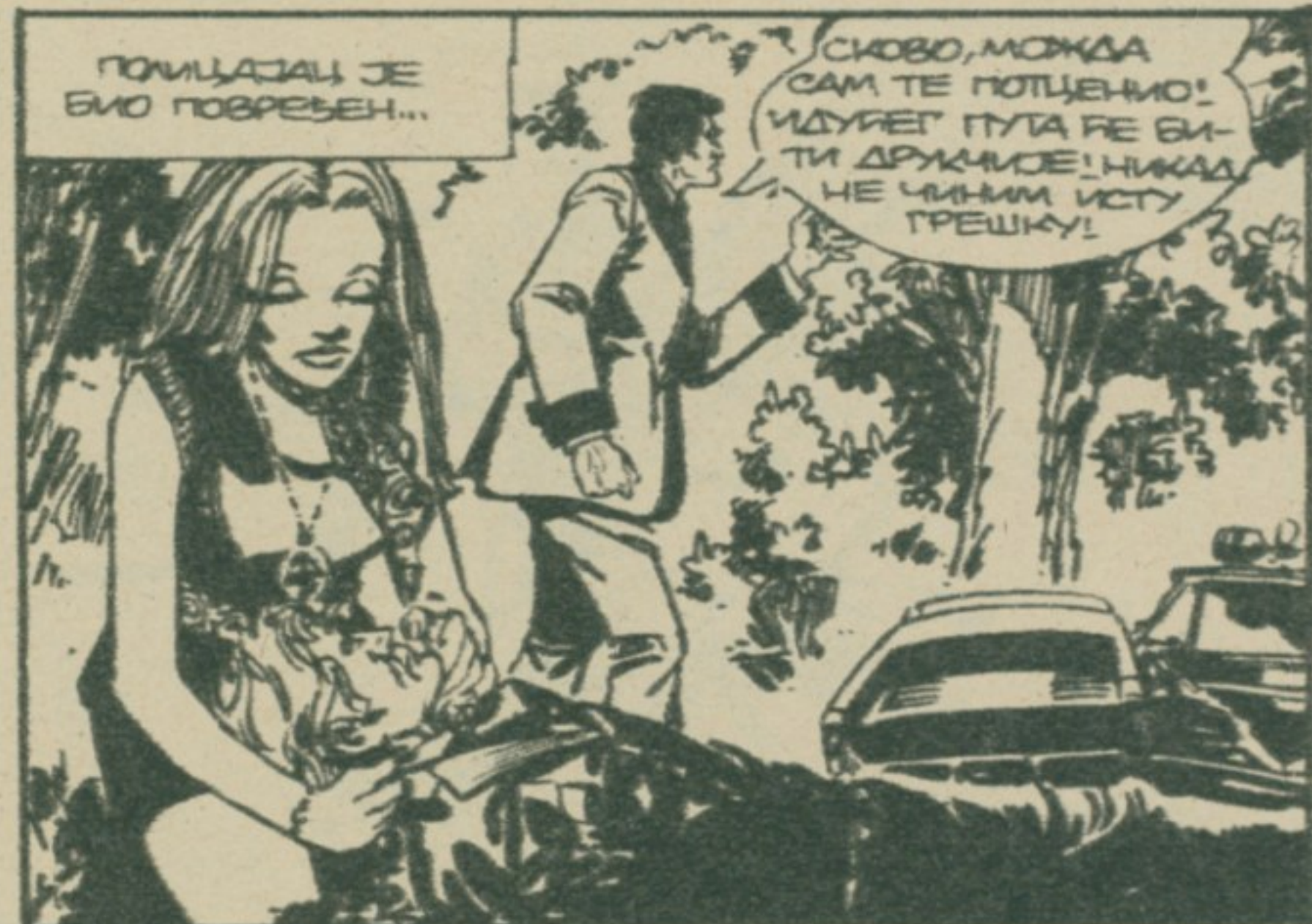
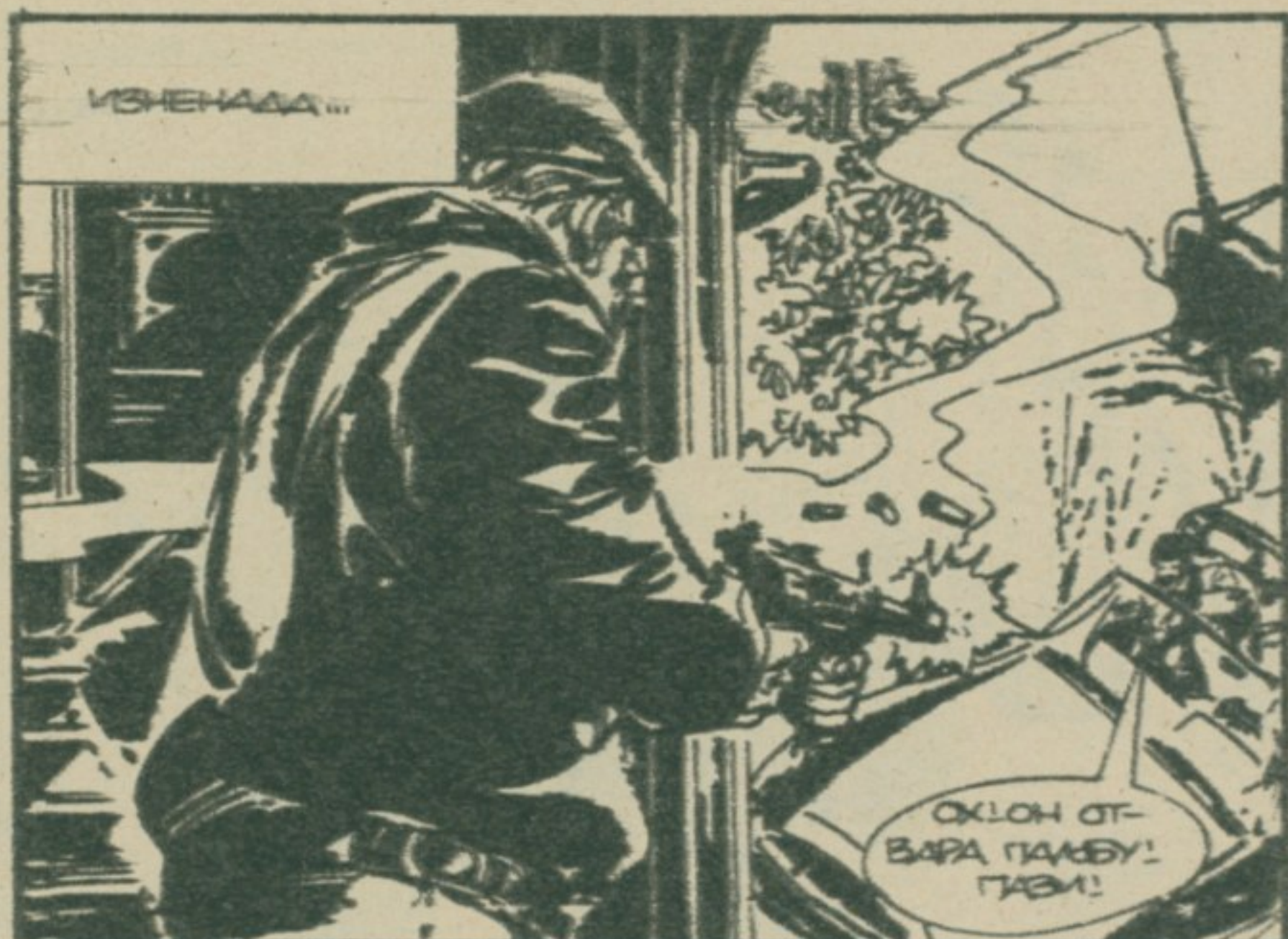
ЗА ЊИМА
МАНДИ!

СТИЖЕ И
ПОЛИЦИЈА!
ГОТОВИ СУ!

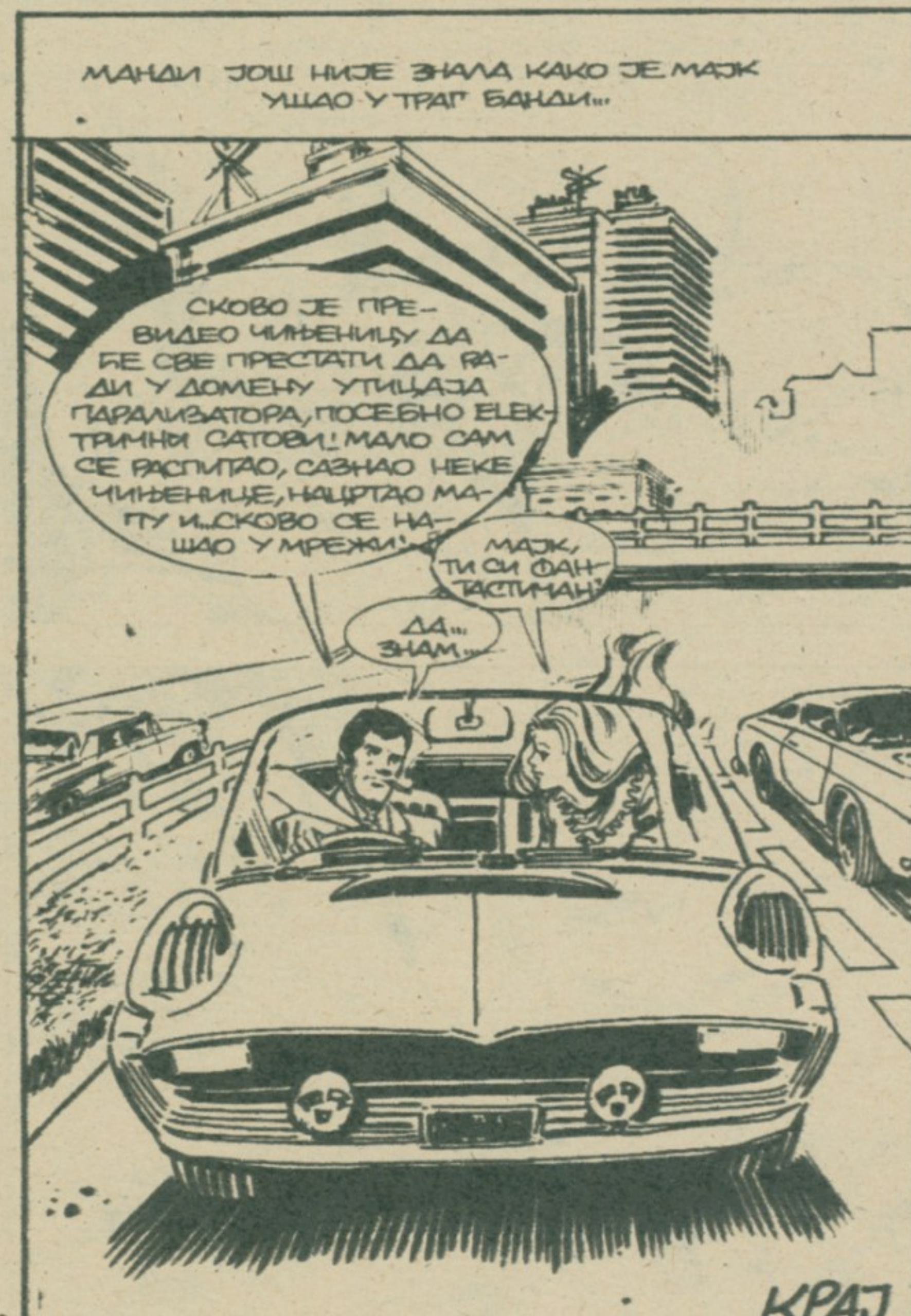
АЛИ, СКОБО ЈОШ НИЈЕ БИО ПОБЕЂЕН...

ЈАВИ
СЕ, ФРЕН-
ЧИ! У НЕ-
ВОЈИ СМО!

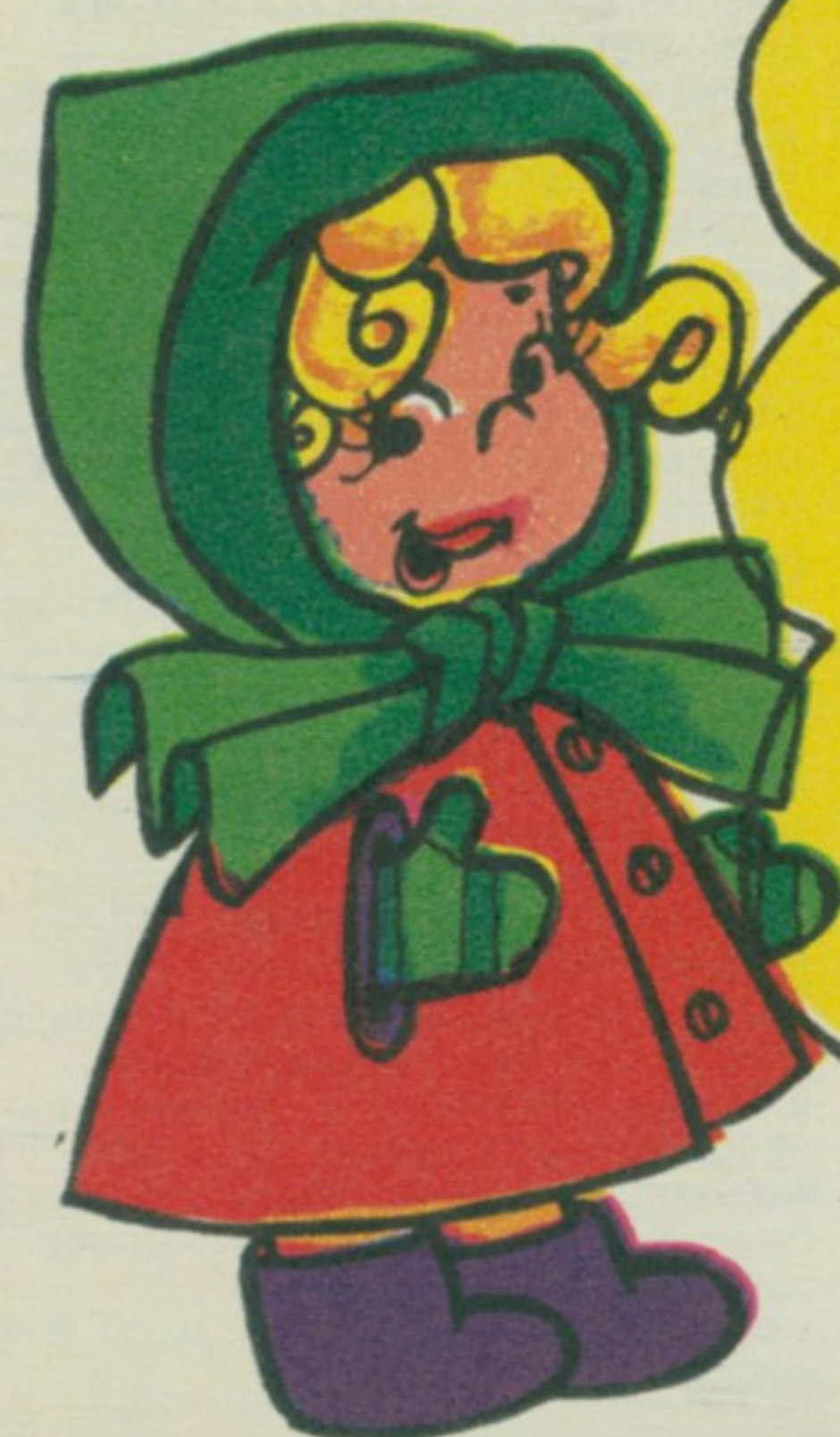
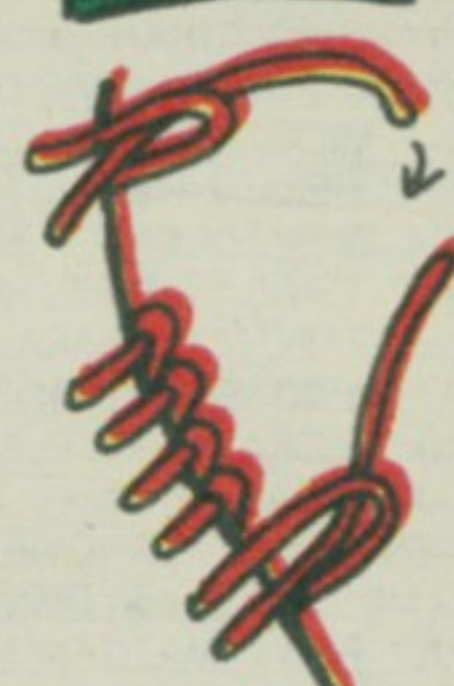
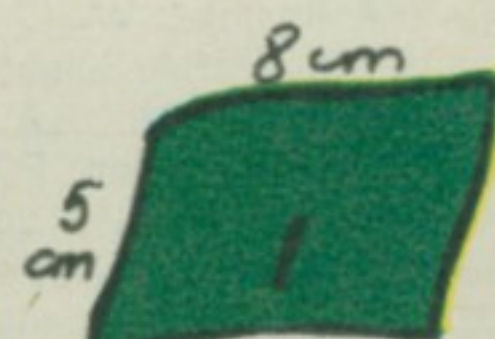
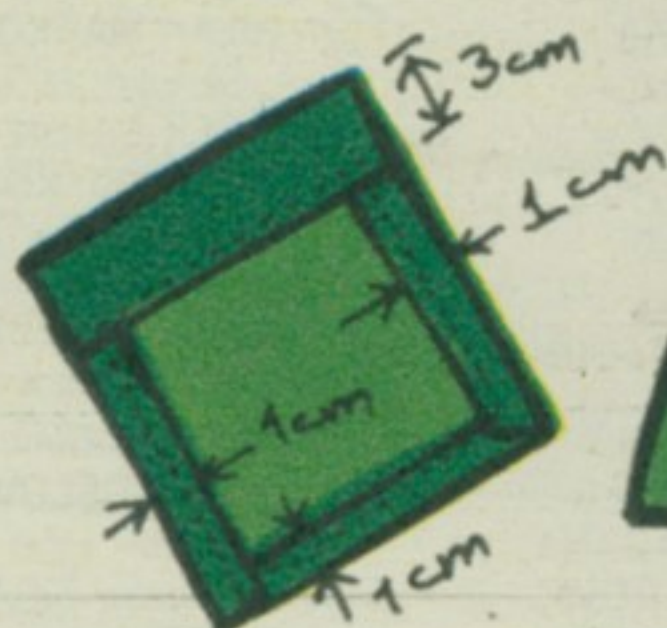
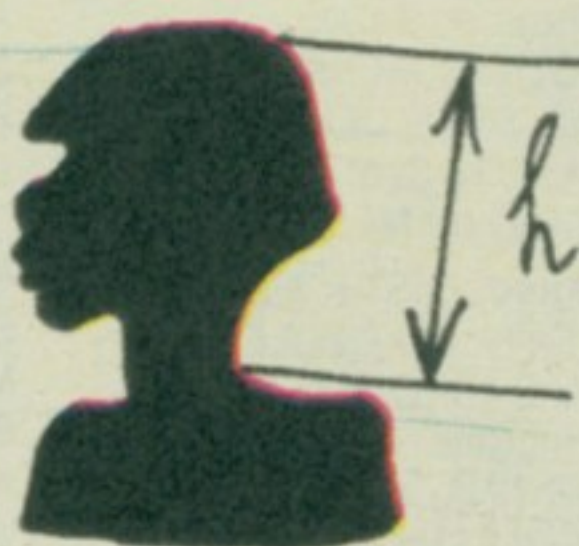
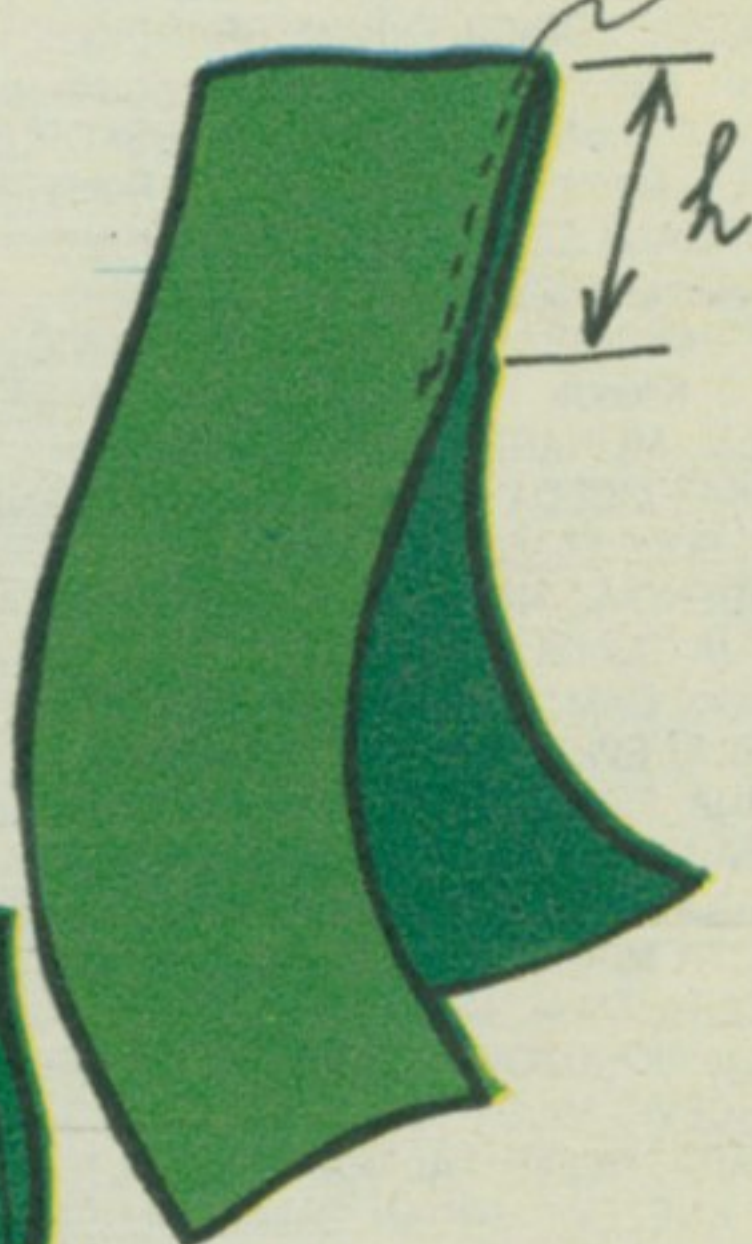
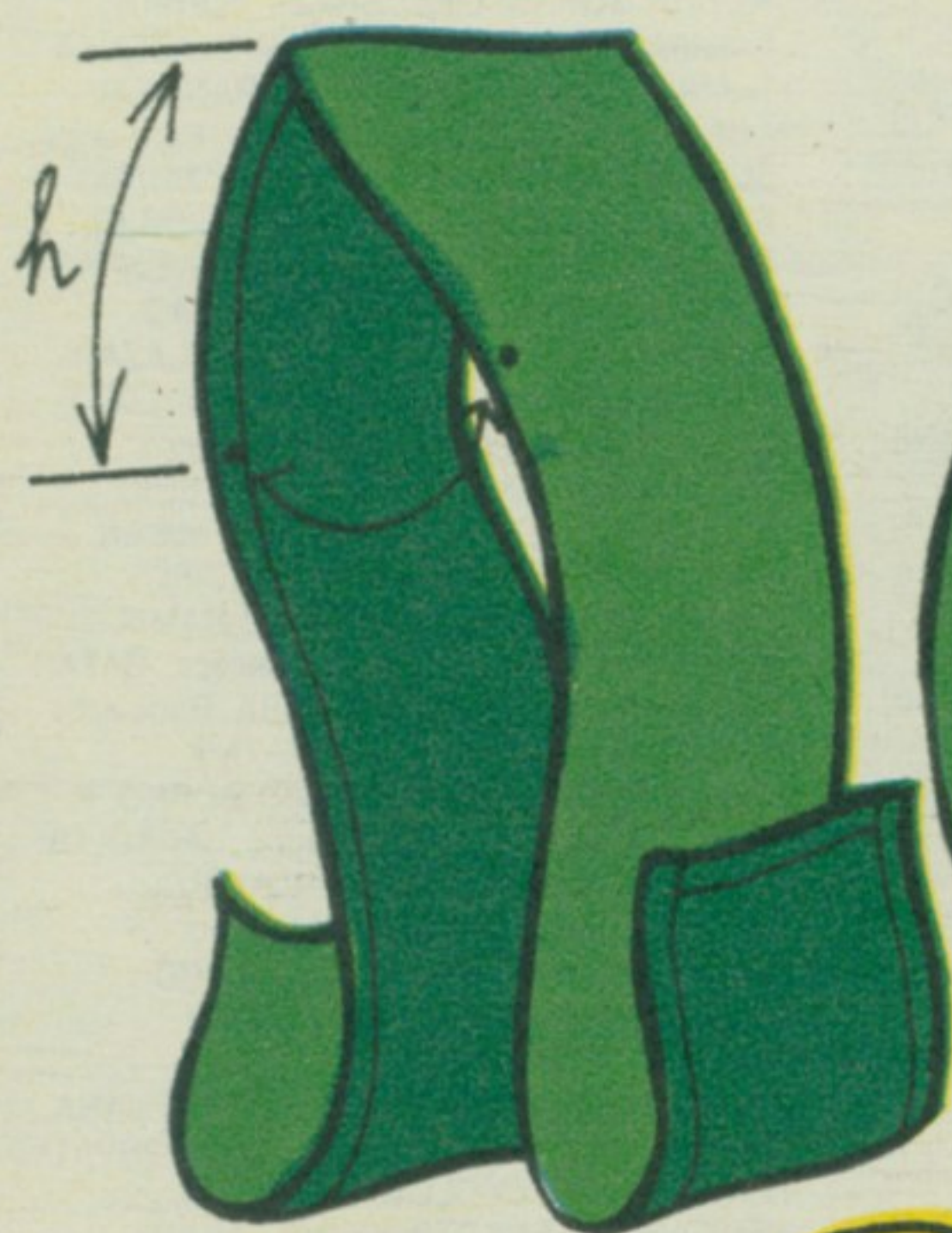
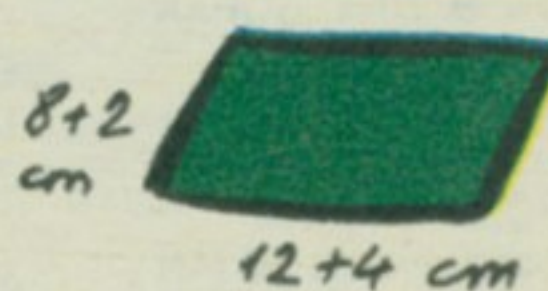
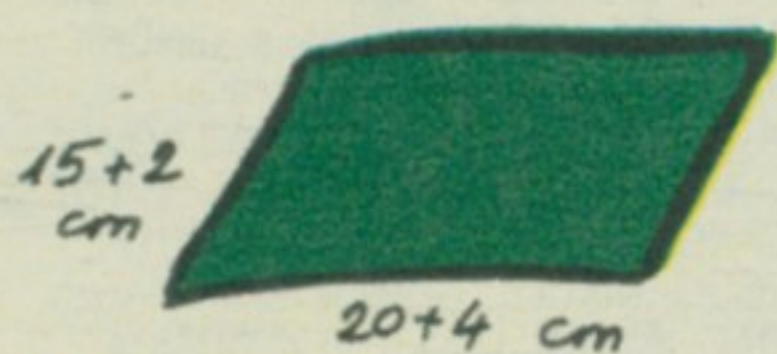
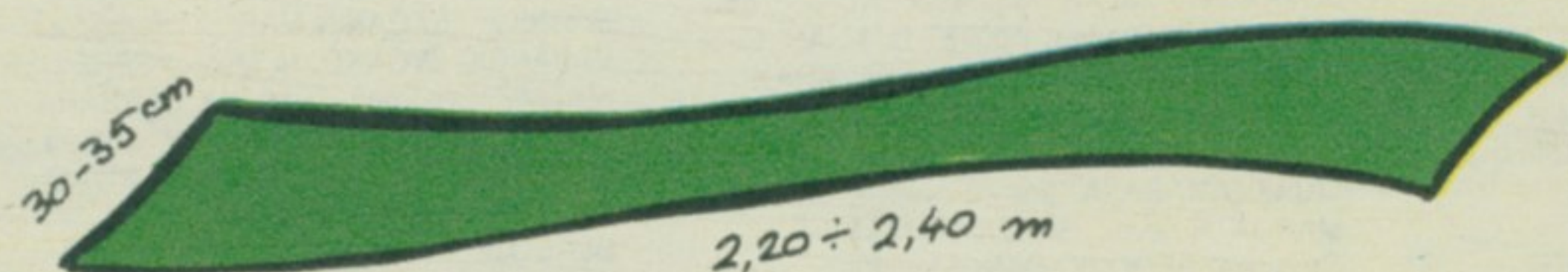

О ТАЈАНСТВЕНИМ НЕОРЕ-
БАМА ПИСАЛЕ СУ НОВИНЕ...

И КАПА И ШАЛ

Узмите 2,20 или 2,40 m меканог вуненог материјала, најбоље чо-
јице, ширине 30-35 cm (црт. 1). Направите од истог материјала и
два џепа без и један са капном (црт. 2, 3 и 4). Порубите шал ако
треба, пресавијте напола (црт. 5), измерите висину од врата до
врха главе (црт. 6) па пресавијени шал толико ушијте (црт. 7).
Џеп са црт. 2 порубите с наличја, тако што ће један поруб бити
шири као на црт. 8, па оба та џепа нашијте на лице шала (црт. 9).
На исти начин обрадите џеп са црт. 3, а капну истог џепа
(црт. 4) пресавијте напола (црт. 10), прошијте са све четири
стране с наличја али оставите отвор кроз који ћете капну пре-
вртнути на лице (црт. 11) а онда зашијте отвор (црт. 13). На капни
просеците и обрадите рупицу (на црт. 14 и 15 види се како се
провлачи конач), и најзад ушијте дугме (црт. 16). На црт. 17 ви-
ди се како се шал-капа носи. Може да буде и краћа па да се ве-
зује испод браде.

1010 NAGRAĐA

Šalje vam Petar

BICIKL BMX SU

DOBILI:

RADOVIĆ IGOR, Sarajevo, Gornji Velešići 84; SRETENIĆ BOJAN, Kovačica, M. Pupina 46; KRKOVIĆ IVAN, Novi Beograd, Gramšije-va 6/9; JAKŠIĆ KRISTINA, Osijek, Save Bertić 31; POLJAK IVAN, Split, Oko Kmena 87; KRLIN DAVID, Ljubljana, Srebrničeva 3; MAJ-STOROVIĆ ANA, Kraljevo, Oktobarskih žrtava 18/7; NOVAK MLADEN, Štrigava, Robade 69; VUČKOVIĆ SRĐAN, Zrenjanin, Kosmajka 33; FIŠER PETER, Radovljica, Gradnikova 86. PRETPLATU NA „ZABAVNIK“ SU DOBILI: NAROČNINO ZA „ZABAVNIK“ SU DOBILI: RENGEL MARIO, Pitomača, Veliko Črešnjevica 39; JERIČEK GORDANA, Ljubno ob Savinji, Trg 95.

KAPE SU DOBILI:

MIGAČ DARKO, 42250 Lepoglava; BRUMEN IVO, S. Bistrica; AVDIMETAJ ŽAN, S. Bistrica; MARJANOVIĆ ALEKSANDAR, Ljig; JEGARAC GORAN, Split; GAVRILOVIĆ NATAŠA, S. Pazova; POPOVIĆ MILENKO, Osijek; ŽULJ ANA, Čeminac; SEDIĆ ŽELJKO, B. Luka; SAKAROV MARICA, Melenci; HRVOJE PRLIĆ, Dugo selo; KANTOR SIBILA, Pačir; ERDELJAN IGOR, Ada; KOHEK ANA, Vrhnik; PEŠIĆ GORGINA, Subotica; PROSINEČKI ŽELIMIR, Zagreb; MIHELA DUŠIĆ, Pod. Slatina; POTROŠKO HRVOJE, Ivanić grad; TOMKE IVAN, Zabok; PETROVIĆ BOŽIDAR, Raška; TOŠIĆ MILAN, Piro; ŠARAC MLADEN, Bugojno; MARTINČEVIĆ SAŠA, B. Gradiška; OBRIZA ALEŠ, Begunje; TOLAR ANDREJA, Železnik; LJUBIĆ VEDRANA, Zagreb; ČERNILEC MATEJA, Begunje/gor; NIKOLIĆ MARIJA, Valjevo; RIČIČKI NEDELJKO, Čurug; JOVIČIĆ DRAGICA, Vršac; BELOŠEVIĆ TAMARA, Trbušani; RADULOVIĆ LIDIJA, Stari Bar; HORVAT INA, Grosuplje; RADOVANOVIĆ ZORAN, Pančevo; ŽIVANČEVIĆ MARIJA, Mladenovac; STAJIĆ DARKO, Zrenjanin; ARANDELOVIĆ MILICA, Arandelovac; DINIĆ MIROSLAV, Niš; DEJANOVIĆ ŽELJKO, Osijek; MARJANOVIĆ DRAGANA, Odžaci; MIHAILOVIĆ NENAD, Barajevo; MAODUŠ MIROSLAV, Osijek; KOS SANJA, Zdenici; POLONA OBLAK, S. Vas; ĐURIĆ DRAGANA, Zvezdan; ANDRAŠI ANA, Osijek; JAGROVIĆ MILENA, Vrgin most; ATANASJEVIĆ DEJAN, V. Gradište; ŠIMON HELENA, Zaječar; BUČEVAC IVANA, Umka; JORDANOV METE, T. Veles; MILANKOVIĆ MAJA, Zadar; ŽIVKOVIĆ SLAVOLJUB, Svetozarevo; JOVANOVIĆ ALEKSANDAR, Kruševac; MRAVAK VESNA, Jastrebarsko; JELENC BLAŽ, Kropa; RADONIĆ ŽELJKO, N. Mesto; UJČIĆ DAMIR, Ičići; STANISAVLJEVIĆ JADRANKA, Kostolac; VASIĆ VLADIMIR, N. Sad; SIMENDIĆ VERA, Sombor; ŠIMIĆ INGA, Osijek; ANDONOVIĆ NIKOLA, Kragujevac; ČEPELNIK ANITA, Šošanj; POPOVIĆ BOJAN Maglaj; RZOUNEK IVANA, Ludina; TEŠIĆ DRAGANA, Ljig; BOJADŽIJEV IGOR, Skoplje; MADŽAROV SANDRA, Kikinda; MILOVANOVIĆ ZORAN, Sarajevo; SIMONA GOJKOVIĆ, Pula; PAJOVIĆ DRAGICA, Kraljevo; MILADINOVIĆ RADOVAN, Sombor; TAKARIĆ HELA, Zrenjanin; TOMISLAV PERICA, Zadar; ĐUKIĆ GORDANA, Futok; MARKOV DRAGAN, Piro; TADEJ ŠRAM, Logatec; PAPOVIĆ NATAŠA, Sarajevo; SUHAJ MARIO, Šošanj; BOŽIĆ ZLATA, Lačarak; KEČKAN DANIJELA, Varaždin; HRVOJE BARABAŠ, Osijek; STANIĆ MLADEN, Kakanj; PETROVIĆ MILICA, Niš; TASIĆ MILICA, Šibenik; DIMITRIJEVIĆ VLADAN, Rijeka; MAZGAN JAGODA, Metković; MLINARIĆ IGOR, Zagreb; MITROVIĆ LJILJANA, S. Palanka; RUMIĆ LIDIJA, Rovišće; DIMITRIJEVIĆ IVANA, Čuprija; AREŽINA VANJA, B. Luka; LUKIĆ ALEN, Borovo; BABIĆ BORIS, Doboj; VIDOVIĆ SAŠA, M. Subotica; MERDŽANOVSKA TANJA, Leskovac; BABIĆ BOJAN, V. Gorica; VRANEŠ SNEŽANA,

Borča; RADMANOVIĆ BRANKA, Severin; SKORUPAN ŽELJKO, Zemun; MILORAD MIHAJLOVIĆ, Čuprija; OSMIĆ DAMIR, Lukavac; MARKOTA KLEMEN, S. Gradec; JOVANOVIĆ LJILJANA, Kragujevac; BEGANT SEBASTIJAN, Sevnica; MIHAJLOVIĆ MILAN, Niš; JOVANOVIĆ GORDANA, T. Užice; KOKIĆ VERA, Beočin; NEŠKOVIĆ ALEKSANDRA, Kragujevac; JANKOVIĆ MILAN, Grocka; MILETIĆ JELENA, Arilje; MILUTINOVIĆ PREDRAG, Smederevo; SIKIRICA JELENA, Batajnica; VISLAVSKI VESNA, T. Vrbas; LJUMKOVIĆ BOJAN, Titograd; DAMJANIĆ MARKO, Šibenik; BLAŽEVIĆ VESNA, I. Gorica; ŽIKIĆ NIKOLA, B. Palanka; VARGOVIĆ ASJA, Virovitica; NIKOLIĆ MILAN, M. M. Lug; VIDAKOVIĆ GORAN, Belišće; VEDRANA MARAČ, Kastav; BRANIMIR GRUJIĆ, Ruma; MALEŠ SANDRA, Apatin; STOJANOVIĆ PREDRAG, Beograd; BARTULOVIĆ ŽELJKA, Srebrenica; DMITROVIĆ MILIJANA, Mostar; DEŽMAN SAŠO, Ljubljana; DANIEL KOVAČ, Subotica; BRANKOVIĆ VERA, Kutina; BIRTAŠEVIĆ MILAN, S. Palanka; KOVAČIĆ DAMIR, Đurđevac; MARINOVIĆ ZVONIMIR, Split; ATELŠEK ANITA, Ljubovno ov Savinji; KOSANOVIĆ SLOBODAN, N. Beograd; STOJKOV PREDRAG, Radičević; ADAMOVIĆ BENKA, Beograd; ŽIVANOVIĆ KONSTANTIN, Rašanac; DAMIR VEDREV, T. Velenje; PETROV DUŠKO, T. Veles; TRBOVIĆ MILAN, Pančevo; STANOJEV VLADIMIR, Zrenjanin; KOVAČEVIĆ TANJA, Ilijaš; BRAJOVIĆ STRAHINJA, Beograd; APOSTOLOVA BILJANA, Skoplje; PETRIČEVIĆ DUJE, Split; ĐURĐEVIĆ MARIJA, Paraćin; BAŠIĆ DRAGAN, B. Luka; MOLNAR IRENKE, Kula; ĐURIĆ BILJANA, Vršac; SRDIĆ JELENA, Beograd; JEKELIĆ MAJA, N. Sad; ĐUROVIĆ JELENA, Beograd; ČORIĆ IVANA, Sarajevo; HERCEG SANJA, Beograd; LUSTIK FILIP, Pula; HILAK MARKO, Delnice; KOZOLE MITJA, Senovo; MINOV DARKO, Kočani; DOBOVŠEK SIMON, Ljubljana; FREDER JANEZ, Š. Loka; KOŠIR TINA, Kranj; SERDEL DANIJEL, Subotica; PODLESNIK IVAN, Kozje; VESELINOVIĆ MILAN, Valjevo; GEČEV DIME, Kavadarci; VELIKOVA ROZA, Strumica; ĐURĐEVIĆ NIKOLA, Zemun; RACZ MAJNALKA, Subotica; RAKIĆ GORAN, Loznica; RANDELOVIĆ SVETLANA, Niš; KORAC VERA, Lički Osik; KOČEVAR BOTJAN, Hoće; SISARIĆ BRANKA, Zagreb; PAVLOVIĆ MILANA, Indija; STOJKOVIĆ JELENA, Zemun; SINIŠA NADLUKAČ, R. Krstur; ERIĆ BRANKO, Zvornik; ČOSIĆ MILOŠ, Azanja; LJUMKOVIĆ VUK, N. Beograd; MLADENOVIĆ IGOR, Ada; JOVANOVIĆ DUŠAN, Majdanpek; SOKOLOVIĆ VLADAN, Knjaževac; JOVANOVIĆ ĐORĐE, N. Beograd; JANKOVIĆ VELENA, Leskovac; EFTINOV ZDRAVKO, Štip; RAJČEVIĆ SAŠA, Jasenovac; JOVANOVIĆ DALIBOR, Vranje; VELJKOV VLADIMIR, Bukovac; RAŠKOVIĆ TAMARA, Laktaši; ANDRIJIĆ DAVOR, B. Luka; LAZIĆ VLADA, Šabac; TOTIĆ VIOLETA, N. Sad; ĐUROVIĆ MIRJANA, Skoplje; ŽUŽIĆ MARKO, Jakovo; SERGEJ STRAŽIŠNIK, Vuzenica; GREGORIĆ GREGOR, Kamnik; GAVALOVSKI JANE, Majur; ALEKSANDAR STEVANOVIĆ, Leskovac; BLAŽIĆ MILENA, Crvenka; TUŠEK KATJUŠA, Hrastnik; RADIVOJEVIĆ NEVENA, Foča; INKRET IGOR, Celje; MIHAJLOVIĆ DANIJELA, Klenak; PETROVIĆ MARIJA, Zaječar; VAVAN MARIJA, Titel; KARAMANČIĆ VLADIMIR, Majdanpek; JOVANOVIĆ ANGELINA, Obrenovac; PUŽIĆ PREDRAG, Pančevo; PAVLOVIĆ DEJAN, S. Palanka; MITROVIĆ VLADIMIR, Aleksandrovac; ĐURKOVIĆ DRAGAN, Pančevo; DŽOMBA PREDRAG, Sombor; IBRIĆ ZIJADA, D. Orašnica; KORBELIĆ GORAN, B. Topola; PEŠIĆ MILICA, Kruševac; RISTEVSKA DANICA, Bitola; KRSTEVSKA ZLATANKA, Skoplje; IGOR INKRET, Celje; DAVIDOVAC MIROSLAV, Stajčevo; GOLOVANOVIĆ IVONA, Zemun; VUČKOVIĆ BOJA, Zrenjanin; GEORGIJEV ELEN, S. Palanka; STOJANOVA TANJA, Pepelište; MATIĆ NINOSLAV, Kumanovo; ŠEFER IGOR,

Sombor; KOLETIĆ MILAN, Črnopolje; PANIĆ ADRIJANA, Kikinda; MIŠKOVIĆ RADOVAN, Orlovat; ERCEG STANISLAVA, B. Despotovac; DESPOTOVIĆ DUŠAN, Majur; MARKOVIĆ JELENA, U. Požega; ĐURIĆ MARIJA, Beograd; BOŽAK BRANIMIR, Jastrebarsko; KOVIĆ OLIVERA, Šabac; BRIGITA ČEBULAR, Šentvid pri Stični; KLIPA MAJA, S. Pazova; NOVAKOVIĆ DAVOR, Belišće; ŠTULA DEJAN, Lipik; ČUKARIĆ MILAN, Prizren; HALILOVIĆ SAŠA, Viškovo; DARANJLI ZOLTAN, Vršac; MIHOVILOVIĆ ZORAN, Pančevo; ČIVOVIĆ JASMINA, N. Mesto; NIKOLIĆ BORIS, Pančevo; JOVANOVIĆ MILAN, Knjaževac; KONČENIK ROBERT, S. Gradec; INKRET DAMJAN, Celje; RAFTOVSKI MARINA, T. Mitrovica; KRAN BLAŽENKO, Split; MALARIĆ TANJA, Črnopolje; OSTOJIĆ PETAR, Koper; MIJAILOVIĆ SAŠA, Arandelovac; MILIČEVIĆ MARIJA, Rujevac; SPREICER MATJAŽ, Črnopolje; BEGOVIĆ DANIJELA, Klek; PAVLOVIĆ SLOBODAN, Čačak; OBRADOVIĆ DALIBOR, Kragujevac; STANKOVIĆ MATIJA, Valpovo; DŽANIĆ HARUN, B. Luka; GORAN VALJAKOV, Skoplje; IVANIĆ IVANA, N. Banovci; MILKOSKI NIKOLČE, Prilep; PETEVER SIMO, Piran; LEON JUG, M. Sobota; BAŠLIJAN BORO, Hercegovac; ANDREEVSKI JOVČE, Asamati; ILIĆ BOJAN, Šabac; KOŽIĆ DENIS, P. Slatina; KEČ DARIJO, Lipik; ŠEFER BORIS, Sombor; MIŠKOVIĆ ZORICA, Orlovat; BRANDIĆ IVANA, Beograd; RAONIĆ MAJA, Kruševac; VUČKOVIĆ SNEŽANA, Kruševac; OSKORUŠ NEVEN, Ogulin; FILIPOVIĆ MILOŠ, Ruma; ANDRIJANA SEL, Pančevo; BEGANOVIĆ ELVIRA, Ljubljana; KLUN JANA, Kranj; BOŠTJAN URBANČIĆ, Šentjanž; MAKIVIĆ BOŽO, Kikinda; TRAJKOVSKA ANDRIJANA, Skoplje; MLINAREV GORDANA, Zagreb; FARKAŠ IZOLDA, Subotica; BIBERT TIJANA, Split; SOLDAT VILJEM, Vratinec; MLADENOVIĆ NATALIJA, N. Sad; SIRUČKA SILVIJA, Dubrava; DRAŠJKOVIĆ VLADIMIR, Kraljevo; DAMJANOVIĆ BRANISLAV, Sefkerin; VUKELIĆ EVICA, Bjelovar; TAPAVIČKI MARIJA, Elemir; KOVAČIĆ BORIS, N. Mesto; TJAŠA NOVINC, Š. Loka; JANKOVIĆ JOVANA, Niš; RADAČKOVIĆ GORAN, Kikinda; ŠAKOTA MIROSLAV, Split; PEČENKOVIĆ NIDŽARA, Milna; JAKIMOVIĆ OLIVER, Skoplje; JONUZOVIĆ MIHAIL, Skoplje; STARČEVIĆ MILOMIR, T. Užice; ŠIRATO TAMARA, Zagreb; TALAPAI ANGELA, R. Selo; KNEŽEVIĆ SRĐAN, Bašaid; GLUŠAČ MILAN, Beograd; ĐORĐIĆ MILOŠ, Radenković; SMOLIĆ TEJA, Kočevje; STRAHINIĆ NIKOLA, Valjevo; ALEKSIĆ NEMANJA, Mladenovac; JOKIĆ NENAD, S. Mitrovica; NIKOLIĆ MARIJA, Zaječar; BOŠNJAK VIŠNJA, Ilok; BUKOVAC MARIN, Kastan; FUČEK MARKO, D. Miholjac; MARIJAN DUŠAN, Celje; PETROVIĆ JOVANA, N. Sad; JOCIĆ DRAGAN, Beograd; STOJČEVIĆ SINIŠA, D. Miholjac; ANIĆ MARKO, Kikinda; RADIVOJEVIĆ GORAN, Kragujevac; HORVAT MATEJ, M. Sobota; IGOR KOZLINA, Zagreb; KAPŠ SABINA, Stari trg; ERDELJAN MAHAJLO, Zrenjanin; GRAHOVIĆ SAFET, V. Kladuša; GRMAŠKOSKI ALČE, Ohrid; ĐORĐE SAMARDŽIĆ, T. Vrbas; FORNAŽAR KRISTINA, Pula; RENGEL MARIO, Pitomača; STOJIĆ VLADIMIR, Niš; VRBAN VIŠNJA, Virovitica; STRACINSKI BRATISLAV, B. Petrovac; ĐONOVIĆ MILICA, Srbobran; SPORER JOŽE, P. Dobrunje; HORVAT IRENA, Fokovci; STAJIĆ IVAN, Leskovac; NEJC KOLAR, T. Velenje; POPOVIĆ SAŠA, Beograd; MILIN MARKO, Zrenjanin; MARINKOVIĆ DANIJELA, Radinac; STANTA SLADANA, Pula; RADU ŽARKO, Dobrica; ŠVARC HELENKA, Jurovski Dol; KOVAČ NADA, Sarajevo; KUPREŠAKOVIĆ BOŽO, Labin; RISTANOVIĆ SNEŽANA, Sarajevo; MARKUS MILAN, Vajska; STEFANOVIĆ MILOVAD, Jarak; GEROVAC DARIA, Karlovac; JAŠOVIĆ MARKO, T. Užice; ČITAKOVIĆ BOJANA, Loznica; IVANOV NEBOJŠA, S. Mitrovica; FILIPIĆ VLADIMIR,

Križevci pri Ljutomeru; DIMIJAN LANA, Križevci; STEVANOVIĆ SINIŠA, Štrpce; PETROVIĆ SNEŽANA, T. Mitrovica; RADOVIĆ BOGDAN, Kraljevo; RAJH DAMJAN, Orož; GORNIK BRANKA, Sodražica; ADRIANA LONČAR, Jastrebarsko; GRBAVAC IVAN, Zelina; MALJANSKA SONJA, Ljubljana; RADOVANKA MIHAJLOV, Pločica; ĐURIŠIĆ UROŠ, Elemir; VRŠKA HABIJAN, Grosuplje; FILA IVA, Mladenovac; GLAVAČ BRANKO, Martjanci; ROBI SVEČKO, T. Velenje; BELOBRASDIĆ TOMISLAV, Zagreb; ŽIVOJINOVIĆ DEJAN, Lazarevac; MUČINOVIĆ ADIS, B. Luka; MILETIĆ SLOBODAN, Zaječar; RADULOVIĆ MIOMIR, Surdulica; MUNJAS STRAHINJA, N. Sad; NIKOLIĆ BOBAN, Zaječar; NEGOVANOVIĆ ALEKSANDAR, Koceljeva; NIKOLIĆ NENAD, Negotin; NIKOLIĆ MILENA, Leskovac; MIJATOVIĆ IVAN, Beograd; DŽIDARA DARIO, Jajce; JANJIĆ PETAR, Beograd; TUCIĆ LJUBOMIR, Smederevo; SZABO ZOLTAN, B. Gradište; PETROVIĆ SUZANA, Beograd; BADEL LUKA, Zadar; MILER GABRIELA, Dorosovo; BERKOV OLIVERA, Zrenjanin; PERIĆ MARTINA, Tuzla; JANAČKOVIĆ IVAN, Brestovac; BAČANIN MARIJA, Kumodraž; VRBANČIĆ ZVONKO, N. Mesto; SPREIGER MATJAŽ, Črnopolje; ZEMLJAK BARBARA, Ljutomer; GLAVAČ BRANKO, M. Sobota; ATANASKOVIĆ MILOŠ, Beograd; KIVAČ MLADEN, Varaždin; BARBAROVSKI BLAGOJE, Bitola; MALJKOVIĆ IVAN, K. Gračanica; MURSIĆ VANJA, Zagreb; HORVAT ŽIVA, Maribor; JOVANOVIĆ IVAN, Petrovac na Mlavi; ROK ZORČ, Ljubljana; CINDRIĆ OLIVERA, Krčedin; GABRIJELA BRATULJEVIĆ, Beograd; PRIMOŽ KOVAČ, Dob; URSKA STRAŽIŠNIK, Vuzenica; TOT ZDENKO, P. Slatina; PEKOVIĆ MILUTIN, Gajdobra; NIKOLIĆ GORAN, Skorenovac; BUDACI ISTVAN, Kikinda; ILIĆ DUŠICA, Beograd; KARDOŠ SLADAN, Odžaci; MUŽGA GORAN, Litija; BRIJEL ALENKA, Hrastnik; GRGURIĆ IVO, Rijeka; BLAŽENKA TOMAŠ, Kovačica; MITROVIĆ BRANISLAV, Železnik; MILAKOVIĆ LJUBIŠA, N. Pazova; ŠUŠNJAR MARIJANA, Prihrebica; MANDIĆ SVETLANA, Čepin; KLARIĆ IVANA, Osijek; TERZIĆ JELENA, Kraljevo; RADOSAVLJEVIĆ SLADANA, Obrenovac; JEVTIĆ NENAD, Knjaževac; ČUK BRANKA, Vukovar; LAZAR BOŠKOV, Zrenjanin; SAMARDŽIĆ SANJA, T. Vrbas; MARINKOVSKA IVANA, Zadar; PETRAŠ VLADIMIR, B. Topola; ČELEBIĆ SLOBODAN, R. Selo; MILINKOVIĆ MIKAN, Arilje; PETOVIĆ MAJA, Tivat; PANCIROV TOMISLAV, Zadar; GAŠPAROVIĆ DAMIR, Karlovac; ROMIĆ MIROSLAV, Belišće; ČATAK DŽENANA, B. Luka; MRAK UŠRA, Radovljica; PAVLOVIĆ MLADEN, Blace; MAZNIK MIROSLAV, Kutina; JOVANOVIĆ BORKO, P. Skela; TKALČEC GORAN, Begeč; JANKULOVIĆ BOJANA, Jasenovac; ERŽEN KLAVDIJA, Ljubljana; BOŠTJAN KAČIĆ, Lovrenc; GERENČER MATEJ, M. Sobota; JERIĆ BRANKO, Beltinci; GLUHAK GORAN, Petrovče; JAMAN MARIJANA, Sarvaš; MAJER MARIO, Osijek; GRGUREVIĆ TIJANA, T. Vrbas; JAVORNIK IDA, Orlovnika; HORVAT IVAN, Maribor; NIKOLOVSKI EMIL, Skoplje; VELJOVIĆ MILENKO, Priboj N/L; MURN GREGOR, Logatec; GABRIJELA MUMERLA, Lesce; STEFANOVIĆ BOBAN, Ljubljana; VOJNIC HAJDUK DANIJEL, Subotica; BLAŽINA ANITA, Črnopolje; ELVEDI DENIS, Osijek; HORVAT JANKO, Fokvci; BOŠTJAN SMODIŠ, M. Sobota; KRSMANOVIĆ DEJAN, Beograd; PRAMENKO LJILJANA, N. Sad; BOGOJEVIĆ MILAN, Smederevo; KARLIČIĆ JOVAN, Beograd; ZORKO MARKO, Štore; SIMIĆ EMINA, Lučani; NAVRATIL ANDREA, Martonoš; VIOLIĆ HELENA, Mokošica; MITJA IVANČIĆ, Podgrad; FABJANČIĆ BREDA, Kozina; KOSANOVIĆ SLADANA, Beograd; ŠIPRAGA SANJA, Beograd; MARIĆ MARIJA, G. Milanovac; ŠARIĆ GORDANA, Zemun Polje; BANJAC NIKOLA, Beograd; PETRUČEV RAJKA, Botoš; MIČOVIĆ MILJANA, Ravnica Topolovac; LJOLJE IVANKA, Žitomislav; GEORGIJEVSKI HRISTJAN, Ohrid; DAVID OSMAK, Ljubljana; VILIĆ AMELA, B. Luka; IVANOVSKI BERNARD, Bitola; RISTOMONOVA JULIJANA, Radoviš; URBAN JANKO, Kikinda; TAUS KORINA, Batina; JANJANIN SLAVKO, B. Gradiška; KROMAR MITJA, Dolenjska Vas; ŠEGULJEV ALEKSANDAR, N. Sad; BENČAK ALEKSANDRA, M. Sobota; VRANIĆ VELIMIR, Pakrac; EMELA BIČAKIĆ, Kozluk; PINTARIĆ JOSIP, Nedelišće; LEKŠE HELENA, T. Velenje; STANIĆ ŽARKO, Žarkovo; JAVOR JURICA, Zagreb;

MAJICE SU DOBILI;

MILENKOVIC IGOR, 18000 Niš; KOMNENIC SERGEJ, 23262 Tomaševac; SIMIĆ DRAGANA, 61000 Ljubljana; LAZOVIĆ JELENA, 11000 Beograd; JANKO ATILA, 23325 Padej; LJEPIĆ VESNA, 21240 Titel; TATALOVIĆ DRAGANA, 18300 Piroć; JUKIĆ MARIJANA, 54400 Đakovo; STANKOVIĆ MIOĐRAG, 18300 Piroć; ODRJIN KATARINA, 58000 Split; JOCIĆ ŽIVOMIR, 11311 Radinac; GMITROVIĆ RADOVAN, 19300 Negotin; JOVIĆ MARA, 22223 Kuzman; CVE-TANOVIĆ VLADIMIR, 26000 Pančevo; ŠIMEK BELINDA, 25000 Sombor; SENDI KATAI, 23300 Kikinda; JANKO ATILA, 23325 Padej; LAČOK JAROSLAV, 21211 Kisač; STEPANOV IVAN, 21000 N. Sad; BRAJKOVIĆ ZORAN, 54400 Đakovo; ŠIMEK PREDRAG, 25000 Sombor; RUBEŠA ZORAN, 51216 Viškovo; CAPTENIĆ BOJAN, 26222 Bavanište; BOLANOVIĆ NENAD, 78240 Čelinac; MUJIĆ ESAD, 75420 Bratunac; ŠUTIĆ SELMA, 75308 Dubočica; TURANOVIĆ ZILKA, 70204 Divičani; PEJOVIĆ MARKO, 78250 Bugojno; BOŽIĆ ALEKSANDAR, 11000 Beograd; STANOJEVIĆ MARKO, 11040 Beograd; STANOJEVIĆ BRANKA, 11040 Beograd; KALAPOŠ IVANA, 22000 S. Mitrovica; STIPETIĆ SNJEŽANA, 47300 Ogulin; ZUBER SANJA, 56223 Borovo; KUMER BILJANA, 54000 Osijek; LATIŠKO DANIJELA, 21000 N. Sad; VELIČKOVIĆ MILENA, 18000 Niš; VELIKI LUKA, 41000 Zagreb; MARJANOVIĆ ALEKSANDAR, 18000 Niš; VIDOJEVIĆ BOJAN, 36000 Kraljevo; VISLAVSKI NATAŠA, 21460 T. Vrbas; UJIĆ PETRA, 61000 Ljubljana; STOJANIĆ MILENA, 14240 Ljig; ČOVIĆ MARIJANA, 24000 Subotica; BOŠNJAK GORAN, 24000 Subotica; FORST ANDREJA, 25000 Sombor; RAKIĆ IGOR, 37254 Konjuh; TONI PETRONIO, 50000 Dubrovnik; HABUŠ SANJA, 42300 Čakovac; STEVANOVIĆ NATAŠA, 64000 Kranj; GAŠIĆ VESNA, 50000 Dubrovnik; MARIĆ JOSIP, 55210 Vrpole; ŠTRANGARIĆ GORAN, 25000 Sombor; NOVAKOVIĆ VLADIMIR, 23000 Zrenjanin; ZVIDZDIĆ ARJANA, 71000 Sarajevo; MARKOVIĆ ZLATICA, 11273 Batajnica; PAPOVIĆ NATAŠA, 71000 Sarajevo; ĐURIĆ SUZANA, 41410 V. Gorica; CUPER ŽELJKO, 22240 Šid; KURTEŠ STOJAN, 21000 N. Sad; MILOJKOVIĆ ALEKSANDAR, 18202 Toponica; BOJČOVSKI NENAD, 92400 Strumica; STAROVASNIK SIMONA, 61240 Kamnik; MATOVIĆ GORDANA, 31000 T. Užice; JOVANOVIĆ MILENA, 21240 Titel; KLIŠINIĆ TEA, 58000 Split; ORLIĆ ALEKSANDAR, 64000 Kranj; GAVRILOVIĆ MILJANA, 17500 Vranje; MARINKOVIĆ MIHAILO, 26212 Kačarevo; KRSTIĆ DEJAN, 38322 Dečane; DANILOVIĆ JASMINA, 35260 Rekovac; GAZDIĆ TAMARA, 43280 Garešnica; ORLIĆ BRANE, 64000 Kranj; DUJIĆ SLAVKA, 61000 Ljubljana; MILOŠEV PREDRAG, 21.000 N. Sad; SELVER ALEKSANDAR, 21000 N. Sad; GONGETA SLAVEN, 56252 Otok; GRDIĆ SLAVIŠA, 41000 Zagreb; PAVLOVA VESNA, 91000 Skoplje; ZALETELJ IZTOK, 64000 Kranj; LAZIĆ DEJAN, 56227 Borovo; MARINKOVIĆ DRAGAN, 32000 Čačak; DUDVARSKI MILAN, 56230 Vukovar; KARAKLJAJIĆ ANA, 32205 Trbušani; VRAČAR UROŠ, 11000 Beograd; POPLAK ALEŠ, 62250 Ptuj; GERGUREC KSENIJA, 54550 Valpovo; BOŠKOVIĆ MARIJA, 34000 Kragujevac; BOŠKOVIĆ BORIŠA, 34000 Kragujevac; BOŠKOVIĆ VESNA, 34000 Kragujevac; STIPERSKI MIRAL, 11132 Žakovo; PATARIĆ NIKOLA, 25000 Sombor; PATARIĆ SOFIJA, 25000 Sombor; ŠURLAN SAŠA, 79220 Bos. Novi; KUNOVAC VUKOSAVA, 11000 Beograd; RADOJEVIĆ ALEKSANDAR, 21220 Bečej; KUVACIĆ DANICA, 11080 Zemun; MARKOVIĆ ZLATA, 11080 Zemun; MLADENOVIĆ JASMINA, 11000 Beograd; LIPOVANOVIĆ ALEKSANDRA, 21300 Bečej; STAMENKOVIĆ IVAN, 11300 Smederevo; STOJANOVIĆ VELIBOR, 16000 Leskovac; KOKOVIĆ JELENA, 35210 Svilajnac; GEORGIEV MARJAN, 92435 Strumica; IGNJATOVIĆ VLADIMIR, 11211 Kumodraž II; ZDRAVKOVIĆ MILOŠ, 11132 Žarkovo; POP-ANGELOVA BILJANA, 91000 Skoplje;

KOLIĆ SANJA, 52000 Pula; MILOVANOVIĆ ALEKSANDAR, 52000 Pula; JURAJ BLAŽEVIĆ, 44220 Duboca; BLAŽEVIĆ MARIO, 44220 Hrv. Duboca; SOLEŠA BOJAN, 25000 Sombor; BOŽURIĆ ZDRAVKO, 44260 Glin; MATJEVIĆ ANA, 34000 Kragujevac; JANKO PETRA, 52000 Pula; RAŠETA TOMISLAV, 36000 Kraljevo; STOJKOV ALEKSANDAR, 91000 Skoplje; SUZANOVIĆ MARIJA, 35250 Paraćin; TANASIĆ IGOR, 71000 Sarajevo; KREVZEL IRENA, 61360 Vrhnik; ZEVNIK SAŠO, 61215 Medvođe; TURČAN MAJA, 41330 Novska; PLEVEL GREGOR, 61433 Radeče; TANIĆ SLOBODAN, 21000 N. Sad; ILIESKA CVETE, 97500 Prilep; POPOVIĆ DRAGANA, 56000 Vinkovci; HALAŠI IŠTVAR, 24340 S. Moravica; MARČIĆ SANJA, 56242 Slakovci; VUJINOVIĆ SNEŽANA, 24322 Lovćenac; POPOKALO NENAD, 23000 Zrenjanin; TIBOR KEČKEŠ, 23206 Mužlja; LAKTOŠIĆ GORANKA, 44250 Petrinja; PIRMAN ALEŠ, 61311 Turjak; KLIŠANIN DARIO, 47000 Karlovac; VUČKOVIĆ SNEŽANA, 37000 Kruševac; JOVANOVIĆ SAŠA, 18000 Niš; STOJKOV DRAGAN, 91000 Skoplje; BOGOSAVLJEVIĆ MIOĐRAG, 21000 N. Sad; ŠPOLJAR PETRA, 63000 Celje; KELIĆ SRĐAN, 21131 Petrovaradin; PAJIĆ DRAGOSLAV, 15000 Šabac; GOSAR ALEŠ, 64290 Tržić; BIŽJAK ANDRAŽ, 61360 Vrhnik; PETKOVIĆ TATJANA, 74000 Doboj; DANI KLEPAC, 61000 Ljubljana; JARKOVIĆ SAŠA, 51000 Rijeka; STANOJEVIĆ NADICA, 12000 Prugovo; GAJDOS LACIKA, 24352 Tornjosi; NIKOLAJEVIĆ NINA, 11213 P. Skela; RADANOVIĆ MIROSLAV, 47215 Topusko; RADANOVIĆ SLOBODAN, 47215 Topusko; DONESKI BOJAN, 43280 Garešnica; GORJANC DAMIR, 61000 Ljubljana; AMIR JANUS, 43400 Virovitica; MESARIĆ MAJA, 42300 Čakovac; HAMPEL SANJA, 42240 Ivanec; SAMBALEC NATALIJA, 422540 Ivanec; AVRAMOVIĆ SNEŽANA, 11317 Zozomk; BREČEK IVAN, 41410 V. Gorica; VUKMIROVIĆ ALEKSANDRA, 41000 Zagreb; ŽIVANOVIĆ DRAGAN, 21000 N. Sad; PESEKI MIHALJ, 26000 Pančevo; ŠTEBIH SIMONA, 62252 Dornava; KOVŠKA SAMANTA, 66230 Postojna; BRGLEZ MARKO, 61360 Vrhnik; ROMANA LEBAR, 64260 Bled; POSARIĆ IVANA, 42300 Čakovac; ZORIĆ SAŠA, 11400 Mladenovac; ILIĆ VLADIMIR, 11060 Beograd; RADOVIĆ VLADO, 36344 Baljevac na Ibru; STAMBOLIĆ DINO, 71210 Iliđa; ČOLIĆ-ANA-MARIJA, 41320 Kutina; MINOV KOCE, 91400 T. Veles; AGELKOVSKA SUZANA, 91400 T. Veles; KIČOVIĆ JASNA, 74254 N. Šeher; JURIŠIĆ PERICA, 22308 Golubinci; KLJEŠTAN NEBOJŠA, 21460 T. Vrbas; AGOŠTON KORNEJ, 23320 Čoka; MILUTINOVIĆ MILAN, 32230 Guča; SPASENSKI KIRIL, 15000 Šabac; MILETIĆ SONJA, 18000 Niš; JELEČKI LJILJANA, 41000 Zagreb; URAM TANJA, 21412 Gložan; UROŠEV DRAGANA, 26227 Dolovo; AKSENTJEVIĆ SAŠA, 37220 Kruševac; DANČETKOVIĆ MILENA, 38000 Pribina; RADOJEVIĆ MILOŠ, 25220 Crvenka; RADISAVLJEVIĆ JOVANA, 11000 Beograd; STAMENKOVIĆ SANJA, 35250 Paraćin; SMELC GORAN, 22300 S. Pazova; TUTOROV SNEŽANA, 21480 Srbobran; MALJKOVIĆ DIJANA, 23215 Čestereg; PAVLOVIĆ SNEŽANA, 23265 Kričani; BOGOSAVLJEVIĆ MIOĐRAG, 21000 N. Sad; ALEMPJEVIĆ STOJAN, 11070 N. Beograd; JOVANOVIĆ BORKO, 11213 P. Skela; RAJŠEL SABINA, 61330 Kočevje; HAKLIN NINA, 64204 Golnik; NIKOLIĆ BOJAN, 11040 Beograd; PAVIĆ JASNA, 56284 S. Mikanovci; ŽIVANOV MILAN, 23263 Orlovac; ŽIVANOVIĆ VLADIMIR, 11070 N. Beograd; MILINKOVIĆ PERE, 11400 Mladenovac; MIHAJLOVIĆ MILAN, 19350 Knjaževac; PAVLOVIĆ MARIJA, 14230 Vreoci; MNAIK SLIVOK, 92000 Štip; FODOR KRISTINA, 21480 Srbobran; KARANOVIC SRĐAN, 21460 T. Vrbas; BOBAN IVANA, 21300 Bečejina; SMOLKOVIĆ BORIS, 42315 M. Središće; ĐORĐEVIĆ NIKOLA, 19000 Zaječar; ČEKO DALIBOR, 78000 B. Luka; ŠJAJIĆ IVICA, 21480 Srbobran; MILOŠEVIĆ DRAGANA, 19000 Zaječar; ŽIGA KOLAR, 63000 Celje; STEFANOV SRĐAN, 26000 Pančevo; GAVRILOVIĆ DRAGANA, 71000 Sarajevo; ĐUKIĆ BLAŽO, 36000 Kraljevo; SMONTARA SANJA, 62316 Z. Ložnica; NIKI KRAMER, 62000 Maribor; KRAJNC IGOR, 62000 Maribor; PUCAR DRAGAN, 11070 N. Beograd; TOMAŠEK HRVOJE, 42000 Varaždin; SEVŠEK LUCIJA, 63212 Vojnik; RADINOVIĆ GORAN, 62000 Maribor; JOVANOVIĆ DANIJELA, 22419 Kupinovo; ČORTANOVAČKI IVANA, 22308 Golubinci; MAKSIMOVIĆ BRANISLAV, 11000 Beograd; DIČOSKI MARJAN, 91000 Skoplje; SLOBODAN PETKOVIĆ, 18430 Kuršumlija; STOJČEVIĆ MARKO, 65212 Dobrovo; JOVANOVIĆ NENAD, 19300 Negotin; PAJKOVIĆ ALEKSANDAR, 19210 Bor; TODIĆ DRAGANA, 78000 Banja Luka; RADONJIĆ PREDRAG, 79240 Bosanska Dubica; DERMAN

IGOR, 78000 B. Luka; JEVTIĆ NENAD, 15000 Šabac; RAŠO LJILJANA, 71000 Sarajevo; MARKRAGIĆ JELENA, 18000 Niš; LAZOVIĆ DIJANA, 25000 Sombor; SOVLJ PETRA, 41423 Martin; ATANASJEVIĆ NIKOLA, 12220 V. Gradište; FIČOR DENIS, 51218 Jelenje; BRKIĆ UROŠ, 11070 Beograd; KATIĆ TANJA, 15000 Šabac; RADOVANOVIĆ DALIBOR, 35000 Svetozarevo; GAJIĆ MILOŠ, 15225 Vladimirci; BORISAVLJEVIĆ BRANKA, 11328 Vojdani; RADOVANOVIĆ SANJA, 34000 Kragujevac; UDOVIČIĆ TOMISLAV, 58000 Split; DELIĆ DALIDA, 72236 Željezno Polje; ANAAPT DARDANIJA, 38000 Pribina; DOBROVOLEK IVAN, 63300 T. Velenje; MANDIĆ MARIJANA, 52211 S. Miletić; VERICA POPOVIĆ, 11080 Zemun; RAJINOVIĆ LJILJANA, 19305 Uroica; VUČKOVIĆ ANA, 19000 Zaječar; OREMUŠ BRANIMIR, 54221 Josipovac; KLANCAR TEJA, 61410 Zagorje; BOŠKOVIĆ NIKOLA, 73300 Foča; TURBA MIROSLAV, 21000 N. Sad; JOVANOVIĆ VIKTOR, 18000 Niš; PREDOJEVIĆ BOJAN, 25223 Sivac; SIŠEVIĆ GORDANA, 34300 Arandelovac; STOJANOVIĆ MIOĐRAG, 18300 Piroć; KOVAČEVIĆ SAVA, 74400 Derventa; KONESKA DANIELA, 97500 Prilep; DUDIĆ BRANISLAV, 21470 B. Petrovac; PAPOVIĆ NATAŠA, 71000 Sarajevo; MILKOVIĆ DANIJELA, 54000 Osijek; TEŠIĆ MILICA, 11000 Beograd; MILOŠ ĐORĐEVIĆ, 11070 N. Beograd; KRSTIĆ DEJAN, 38322 Dečane; BOŽIĆ ZLATA, 22221 Lačarak; KATANEK IGOR, 41260 Sesvete; ŠULJEK IVANA, 52000 Pula; GRACAR MARIJAN, 68283 Blanca; MIERŽINSKI IGOR, 72270 Travniki; SVOBODA NIKOLA, 51000 Rijeka; STANOJEV VESNA, 23000 Zrenjanin; TEMKOVA NIKOLINKA, 91430 Kavadarci; GUGLETA NEBOJŠA, 22400 Ruma; MILINKOVIĆ DALIBOR, 55340 Kutjevo; ILIĆ VLADEN, 18420 Blace; SIMIĆ ZORAN, 43300 Koprivnica; STANOJEVIĆ DRAGAN, 14220 Lazarevac; LASLO ŽELJKA, 56230 Vukovar; VALENTINA ŠIPUŠ, 42340 Čakovac; PAVLOVIĆ MILOŠ, 18420 Blace; MIKEC MARIJA, 43410 Suhopolje; RANT IRENA, 64203 Duplje; PLOHL ROBERT, 57000 Zadar; HALAS KAROLJ, 26228 Skorenovac; TERZIĆ FILIP, 22330 N. Pazova; KRAJNC GORAN, 62310 S. Bistrica; VEJINOVIĆ VESNA, 7000 Sarajevo; BARAC ANDREJ, 52000 Pula; ČABARKAPA GORAN, 25230 Kula; MARKOVIĆ MILOŠ, 11000 Beograd; MAKSIMOVIĆ IGOR, 21000 N. Sad; VLADOVIĆ MIRKO, 58000 Split; KRSTIĆ VLADAN, 18000 Niš; VOJINOVIĆ VIKTOR, 91000 Skoplje; UROŠEVIĆ MILICA, 11000 Beograd; KARIN JOVAN, 68257 Dobova; KATUŠIN IVAN, 47000 Karlovac; SANTRAČ MARKO, 21234 B. Jarak; MAĐAR IVAN, 41000 Zagreb; KALINIĆ KATARIN, 11000 Beograd; KOROŠEC MAJA, 66330 Piran; STANISAVLJEVIĆ VLADIMIR, 26000 Pančevo; TRBOVIĆ SAŠA, 26000 Pančevo; KOLDŽIĆ DARKO, 22000 S. Mitrovica; IVANČEVIĆ MILAN, 11400 Mladenovac; MATOVIĆ LJILJANA, 11210 Koteš; ROVČANIN SAŠA, 25230 Kula; NAUMOVIC ŽELJKO, 36000 Kraljevo; LUCIĆ BRANISLAV, 21237 Gospodinci; MATOVIĆ ČABA, 24400 Senta; KOBAL MAJDA, 65213 Kanal; GOMBAR GEZA, 23202 Jankov Most; DANILO NIKITOVIĆ, 31210 Požega; JOVANOVIĆ PREDRAG, 11060 Beograd; GRŽINIĆ ALENKA, 66000 Kopar; ILIĆ RADMILA, 36000 Kraljevo; SIRAK BOJAN, 23000 Zrenjanin; STEFANOVIĆ BRANKO, 11000 Beograd; KOMUŠAR JOŠKO, 59000 Šibenik; PAVLOVIĆ ZORAN, 71000 Sarajevo; POLONCA JELENKO, 62382 Misljinja; ŠURAL DRAGAN, 78220 B. Novi; VERICA IVKOV, 21238 Čurug; MARINKOVIĆ NENAD, 56270 Županja; ŠATALIĆ GORAN, 50236 Mokošica; VRGA MLADEN, 41000 Zagreb; MANDIĆ JELENA, 64000 Osijek; PUŠKARIĆ DAMIR, 47300 Ogulin; FEHER KLEMEN, 64000 Kranj; PODLESNIK URŠA, 61240 Kamnik; STOJANOVIĆ BOJAN, 18000 Niš; JANAKOVIĆ MILOŠ, 16253 Brestovac; KOSTIĆ MARKO, 18310 B. Palanka; MILJKOVIĆ IVAN, 11300 Smederevo; PETROVIĆ MARKO, 22200 S. Mitrovica; NIKOLIĆ MILICA, 11460 Barajevo; BEZEG VLADIMIR, 24322 Lovćenac; AHMIĆ JASMIN, 75000 Tuzla; OBLAK POLONA, 64267 Bohinj; STOJANOVIĆ DAVOR, 11060 Beograd; MILIČEVIĆ PREDRAG, 21000 N. Sad; LAZOVIĆ NADEŽDA, 31000 T. Užice; FIREDER MAJA, 64209 Žabnica; MIKUŽ BRANKO, 65270 Ajdovščina; UROŠEVIĆ MILICA, 11000 Beograd; ILIĆ IGOR, 11080 Zemun; NOVAK MANDIĆ, 78000 Banja Luka; BUDIĆ ZUZANA, 21470 B. Petrovac; PERKOVIĆ DANIJEL, 54500 Našice; KAMNIČAR ROBERT, 62000 Maribor; HRNJA NENAD, 26300 Vršac; ŠPILAR ALJOŠA, 64240 Radovljica; BOJČOVSKI NENAD, 92400 Strumica; ŠVIGELJ RENATA, 68273 Leskovac; MARKOVIĆ MAJA, 11070 N. Beograd; ANITA VRANČIĆ, 51219 Čavle; PIPUS NELA, 56270 Županja; ŽEVARIKA SLOBODAN, 23215 Čes-

tereg; PODOLEŠOV ILIJA, 91000 Skoplje; BRANISLAV JOVANOVIĆ, 26300 Vršac; SELVER ALEKSANDAR, 21000 N. Sad; MURGIĆ SAŠA, 41000 Zagreb; ĐERD EDISON, 25270 Beždan; GREGA POGAČNIK, 64260 Bled; TODOROVIC MARKO, 11080 Zemun Polje; STANKOVIĆ DAMJAN, 91480 Gevgelija; RADAKOVIĆ NEDELJKO, 43550 Pakrac; MAKSIMOVIĆ IGOR, 21000 N. Sad; MATIJA TRSTENJAK, 42206 Vinica; KRNUJAIĆ NIKOLA, 35250 Paraćin; JUHAS ERIKA, 24300 B. Topola; MARAS TOMISLAV, 54000 Osijek; LAKOVIĆ PREDRAG, 23000 Zrenjanin; PETRENA NINA, 62204 Miklavž; SLANČEK ŽELJKA, 56236 Ilok; PETROVIĆ DRAŽEN, 44260 Glin; SPASOJEVIĆ GORAN, 25000 Sombor; RADULOVIĆ SLOBODAN, 56240 Mirkovci; KONEČNIK PETRA, 62380 S. Gradec; DONDOR IVAN, 11060 Beograd; MITEVA MARIJA, 92310 Vinica; MAKSIMOVIĆ IGOR, 21000 N. Sad; TRIFUNOVIĆ DRAGIŠA, 12208 Kostolac; GRABROVEC PETRA, 62204 Miklavž; CVETKOVIĆ RUŽA, 25250 Odžaci; DŽAFEROVIĆ SENAD, 73000 Gorazde; MAROVŠEK VESNA, 62380 Slovenj Gradec; HORVAT DANIEL, 56236 Ilok; TRSTENJAK SANJA, 42300 Čakovac; MOZETIĆ METKA, 61000 Ljubljana; MILJEVIĆ MARKO, 21413 Čelarevo; BIŽJAK ANDRAŽ, 61360 Vrhnik; VIŠNJIĆ SLOBODAN, 22330 N. Pazova; LIBER ALBERT, 26214 Debeljača; KRKLJUŠ MARIJA, 11000 Beograd; PETRONIJEVIĆ VERICA, 34000 Kragujevac; ILIĆ MILAN, 11000 Beograd; ČURČIN VASICA, 21238 Čurug; ĐORĐEV ŽELJKA, 26000 Pančevo; NIKČEVIĆ ŽELJKO, 21000 N. Sad; UZUNOVIĆ SAVO, 74270 Teslić; DEDOVIĆ DARKO, 11070 Beograd; MARKOVIĆ VLADAN, 12318 Boževac; RANC MIRJANA, 26300 Vršac; NIKOLIĆ FRANCI, 63240 Šmarje Pri Ješlan; MURGIĆ VANJA, 41000 Zagreb; JAKŠIĆ DARJA, 69252 Radenci; MIRKOV BRANKA, 26348 Crvena Crkva; VULIĆ TATJANA, 56223 Borovo; UBOVIĆ MAJA, 23242 B. Despotovac; MIKIĆ LJILJANA, 56226 Dalj; ŽIVIĆ BRANISLAV, 19370 Boljevac; MILAS IVAN, 54000 Osijek; MILAS KATARINA, 54000 Osijek; ROKSANDIĆ ZORAN, 43300 Koprivnica; MILJKOVIĆ SAŠA, 35230 Čuprija; SPREICER MATJAŽ, 68340 Črnomelj; CIK ŽELJKO, 43326 Virje; KOŽARIĆ DARKO, 43405 Pitomača; KOŽARIĆ DAMIR, 43405 Pitomača; POLDOŠ ARPAD, 24413 Palio; GABRIELA SAVO, 24342 Pačir; BIČVIĆ SAŠA, 55000 S. Brod; MAKSIMOVIĆ NIKOLA, 22000 S. Mitrovica; BOŽIĆ JANKO, 22400 Ruma; BOŽIĆ BRANISLAV, 22400 Ruma; ŠOTI EDIT, 24400 Senta; TOMIĆ PREDRAG, 22320 Indija; SUŠAC DANKO, 88000 Mostar; RADOVANOVIĆ ALEKSANDAR, 32000 Čačak; KUKUČKA MARIJA, 26120 Kovačica; PODOLEŠOV ILIJA, 91000 Skoplje; BOGOJEVIĆ JELENA, 31205 Sevojno; PETROVIĆ MARIJA, 36215 Podunavci; MICIĆ VJEKOSLAV, 71000 Sarajevo; POPARA HELENA, 70101 Jajce; POPARA TEREZA, 70101 Jajce; MAGERL REZKA, 61000 Ljubljana; KERKEZ MILE, 26300 Vršac; RAKIĆ SANDRA, 44000 Sisak; MILJUŠ GORAN, 23273 N. Miloševo; BUDA LASLO, 23300 Kikinda; STJEPANOVIĆ SAVO, 11000 Beograd; MALETAŠKI NOVA, 21000 N. Sad; NIKOLIĆ IRENA, 11080 Zemun; MAKSIMOVIĆ IGOR, 21000 N. Sad; PROKIĆ SANJA, 21421 Karadordevo; OROŠIĆ EDI, 51000 Rijeka; JAKOPOVIĆ ZVONIMIR, 41000 Zagreb; MUJIĆ VEDRAN, 79101 Prijedor; JOVANOVIĆ SANJA, 41000 Zagreb; PEJNOVIĆ NIKOLA, 11250 Železnik; KELIĆ SRĐAN, 21131 Petrovaradin; KRSTENAKIĆ STEVICA, 23300 Kikinda; BODONJI TONI, 21460 T. Vrbas; TANASIĆ IGOR, 71000 Sarajevo; RONKO NENAD, 54000 Osijek; STANČEVA ELENA, 91480 Gevgelija; ALEKSOVSKI RISTE, 91480 Gevgelija; ŽALIK METKA, 69220 Lendava; TANASIĆ IGOR, 71000 Sarajevo; MARKOVIĆ ZLATA, 11080 Zemun; MARKOVIĆ MIRJANA, 11070 N. Beograd; VUČIČEVIĆ NEDELJKO, 23000 Zrenjanin; ĐORĐEVIĆ SINIŠA, 11070 N. Beograd; KARLIČIĆ MAJA, 32000 G. Milanovac; ĐORĐEVIĆ JOVAN, 11070 N. Beograd; BRKIĆ TIJANA, 11070 N. Beograd; RITONJA SAŠO, 62000 Maribor; KURKIĆ DARKO, 34000 Kragujevac; ILIĆ HELENA, 56252 Otok; DENIĆ ZORAN, 37000 Kruševac; KATANEK IGOR, 41260 Sesvete; ŠURLAN DRAGAN, 78220 Bos. Novi; BRKIĆ BOBANA, 11070 N. Beograd; ČAMĐIĆ ALEN, 54000 Osijek; ŠIMPRAGA IVANA, 56230 Vukovar; LULUĆ MARTINA, 43400 Virovitica; KRAMPEK NIK, 62000 Maribor; PUŠKARIĆ HELENA, 56281 Ivanovo; DULABIĆ IVANA, 56230 Vukovar; PEJAŠINOVIĆ ZORAN, 61000 Ljubljana; TRAJČESKI IGOR, 91000 Skoplje; URBAN JANKO, 23300 Kikinda; GAKOVIĆ DUBRAVKA, 78400 B. Gradiška; MAJOR ROBERT, 24000 Subotica; KOPUNOVIĆ LJILJANA, 24000 Subotica; DRMIĆ SINIŠA, 55000 S. Brod; MOHORIĆ MITJA, 64224 Gor. Vas;

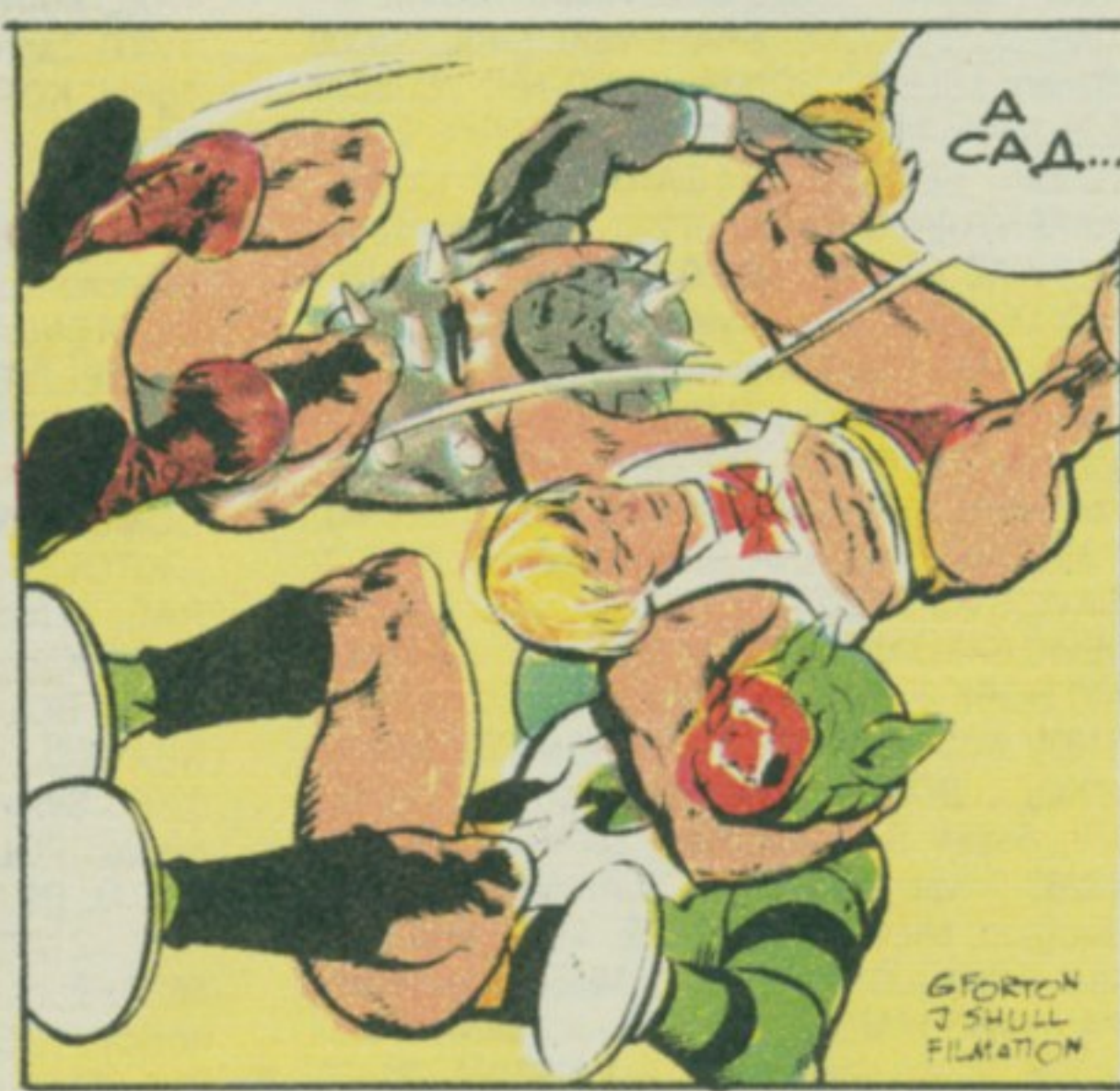
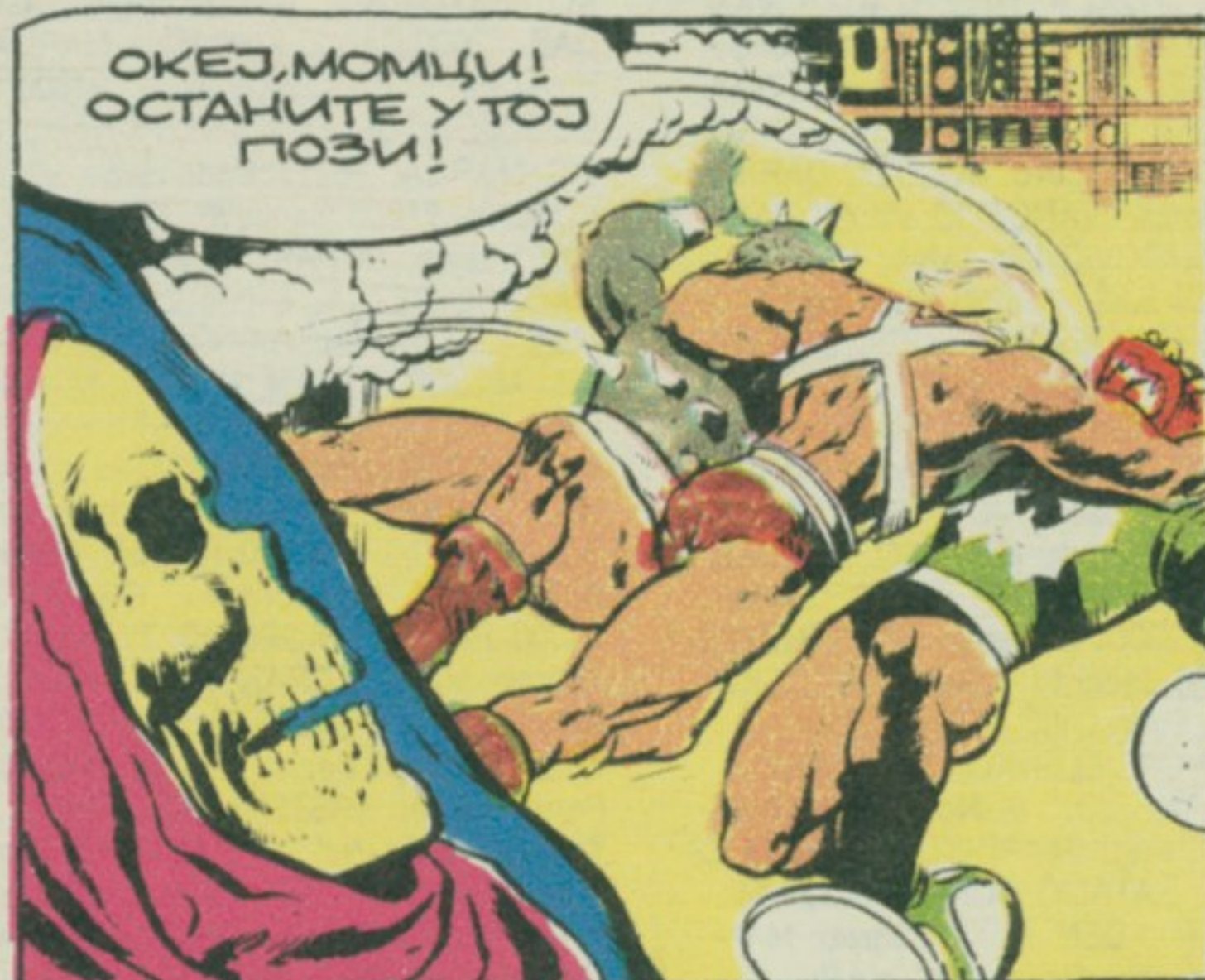

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

У ПРЕТХОДНОМ БРОЈУ: ХОРДАК
ЈЕ ЗАРОБИО СКЕЛЕТОРА И ХИ-
МЕНА И НАРЕДИО ЕТЕРНИЈИ
ДА МУ ПРЕДА СВЕ СВОЈЕ ОРУЖЈЕ...

У КОНТРОЛНОЈ ОДАЈИ
ХОРДСКЕ КРСТА-
РИЦЕ...

ПОШТО ЈЕ ХИ-МЕН БИО ТАКО „ЛУ-
БАЗАН“ ДА ИХ ПОШАЂЕ НА БЕСПЛА-
ТАН ЛЕТ, ОШАМУЋЕНИ ЛИЧ И СПИ-
КОР СПУСТИШЕ СЕ ИСПРЕД ТКАЊЕ
СЕНИ...

Г. ФОРТОН и Ј. ШУЛ

ЈЕДНА ЗРАКА КОЈУ ЈЕ
УПУТИЛА ТКАЉА СЕНИ,
ПОГОДИЛА ЈЕ Д-ЕНЕР-
ВАТОР...

КО-
НАЧ-
НО!

У МЕЂУВРЕМЕНУ ХИ-МЕН ЈЕ ПОБЕ-
ДИО ТКАЉУ СЕНИ ЊЕНИМ ВЛА-
СТИТИМ ОРУЖЈЕМ...

ПРОБАЈ САД
МАЛО ВЛА-
СТИТЕ
ЧАРО-
ЛИЈЕ!

А САД ДА ЧУЈЕМ ГДЕ ЈЕ
ХОРДАК ЗАТВОРИО
СТОНЕДАРА?

ТКАЉА СЕНИ ЈЕ БИЛА ЗАРОБЉЕНА...

НИШТА У ЦЕЛОЈ ВАСЕЉЕНИ
МЕ НЕГЕ НАТЕРАТИ ДА
ОТКРИЈЕМ
ГДЕ ЈЕ
СТОНЕДАР!

СТВАРНО?

УХ... ДА...
КАО ШТО РЕКОХ
БИГЕ МИ ДРАГО
ДА ВАС ОДВЕ-
ДЕМ ДО СТО-
НЕДАРА!

И, ТКАЉА СЕНИ ЈЕ ПОВЕЛА ХИ-МЕНА
И СКЕЛЕТОРА ПРЕМА ТАЈНОМ
ХОДНИКУ...

СТОНЕДАР
И ОСТАЛИ СУ
ТАМО!

ОСЛОБОДИ
ИХ!

БОЈЕТИ СЕ СКЕЛЕТОРО-
ВЕ МОГИ, ТКАЉА СЕНИ
ГА ПОСЛУША...

ЕВО!
САД СУ
СЛОБОД-
НИ!

ХИ-МЕНОВИ ПРИЈАТЕЉИ СУ БИ-
ЛИ ОСЛОБОЂЕНИ, А ТКАЉА СЕНИ
НИЈЕ БАШ БИЛА ЗАДО-
ВОЉНА СВОЈИМ НО-
ВИМ СМЕШТАЈЕМ...

СТАНТЕ!
САМО САМ ИЗ-
ВРШАВАЛА
ХОРДАКОВА
НАРЕБЕНА!
ШТА ЋЕ БИТИ
С ЊИМ?

НЕ БРИНИ!
ТАЈ ДВОЛИЧНИ
ГАД ЋЕ ДОБИ-
ТИ СВОЈЕ!

СТОНЕДАР ЈЕ
ЛИ СУВИШЕ КА-
ЧО ДА СЕ КО-
МЕТА ВРАТИ НА
СВОЈУ
ПУТАЊУ?

СВЕТА
ЗАКЛЕТ-
ВА РОКО-
НАЦА
ЗАБРАЊУ-
ЈЕ МИ ДА
ПОКУ-
ШАМ!

ХОРДАК МОЖЕ ДА НАНЕСЕ ЗЛО
ГРАНИТИ, А ЈА САМ БЕСПО-
МОЋАН...

ОНДА МОРА-
МО БРЗО ПРО-
НАћи НАЧИН
ДА ГА ЗА-
УСТАВИ-
МО!
ЕВО ШТА
ЋЕМО
...

У НАРЕДНОМ БРОЈУ: ХИ-МЕН
МОРА ДА ПОБЕДИ ХОРДАКА ДА
БИ СПАСАО ЕТЕРНИЈУ, АЛИ...

Каријере

ЗАШТО МИ НИСМО U2

Састав предводе браћа Џум и Вилијам Рид који су уједно композитори песама а међусобно су поделили певачке улоге. Својим првим албумом „Psychocandy” и ударном композицијом „Some Candy Talking” освојили су признања критике која их је оценила као једну од водећих нових група енглеске поп музике. Онда су направили дугу паузу и многи су се питали шта се дешава с њима.

Џим: Између ове две плоче ни ја тачно не знам шта смо радили. Рекао бих да нам се у једном тренутку све смучило, па смо побегли из ове гужве. Једина ствар која може да ти се деси када си у групи јесте да постанеш параноичан. После прве плоче око нас је настало отимање тако да нам је било потребно да негде на миру о свему размислимо. Схватили смо да више не уживамо у ономе што радимо. А били смо превише увучени у музички бизнис тако да смо почели да губимо представу о ономе што смо у почетку желели музиком да постигнемо. Наша жеља је била да правимо добре, велике плоче. Онда смо решили да запнемо око једне такве плоче

и схватили да у ствари не знамо шта хоћемо. Најбоља ствар коју смо могли да урадимо јесте да одемо негде на одмор бар пола године.

Вилијам: Уместо да се појављујемо у телевизијским емисијама и на монденским журкама, ми смо сели и написали десетак заиста добрих песама и од њих направили нову плочу.

Jesus And Mary Chain на концертима делују изузетно мирно и дисциплиновано. Не воде рачуна о сценским покретима и потпуно се усредсређују на музику.

Џим: Ми не тежимо томе да правимо лудачке концерте, нити смишљамо неке концертне новитете. Ако бих ја на нашем следећем концерту бацио гитару на земљу и скакао по њој, то би било потпуно извештачено.

Вилијам: Тачније, наши концерти нису били довољно дисциплиновани. У то време нисмо били довољно паметни. Убудуће ћемо можда свирати хиљаду концерата годишње. Бар ћемо покушати то да учинимо. И онда ћемо остварити тај генијални и анархични поп шоу. Гледано из музичког угла ја се трудим да све звучи до-

Група The Jesus And Mary Chain својим другим албумом „Dark-lands” и хит синглом „April Skies” постигла је први велики комерцијални успех у каријери. Пошто се та плоча појавила и у нашим продавницама, ово је прилика да о њима сазнате нешто више

бро. Сад кад размишљам о плочи, схватам да ће већина тих песама на концерту звучати потпуно без везе. Ја бих највише волео када бисмо целу плочу могли да одглумимо на сцени. То би била најбоља варијанта.

Наш први албум продао се у целом свету у тиражу од 25.000 плоча. За нову групу која издаје плоче за независну дискографску кућу то је сасвим солидна цифра. Поготову што је наша музика инспирисала нове, младе групе.

Џим: Једна од ствари које смо прогурали је на пример облачење у црну кожу. И онда те избежуми кад видиш да остарела звезда Том Џонс то исто ради. Могу да замислим како то изгледа кад му његов менаџер саветује: „То је права ствар. Томе, управо такве ствари клинци носе”. Додуше, то је најпретеранији пример кога сам могао да се сетим. Зато ја сад полако престајем да носим црне кожане ствари.

Вилијам: Да смо се ми појавили на Live Aid концерту уместо групе U2, не бисмо изводили девојчице из публике и играли са њима на сцени. Ми бисмо оној гомили од сто хиљада људи рекли да се губе, да нам нису важни. То би био добар потез за каријеру. Додуше, да смо свирали на том концерту, вероватно би се на бину попели пијани, ја бих заборавио гајтан за гитару а Џим би бацао флаше у публику. Зато ми нисмо група U2.

ЕНГЛЕЗИ ТО ЗОВУ

ОКО ЗА ПТИЦУ

Растко
Александров:
најдража поза.
Снимак који је
сам назвао
„Човек
и пас”

Кормиоран: код нас живе све врсте. На једном месту буде и по две хиљаде гнезда. Кад млади одрасту и оду – остаје пустош. Али, природа све брзо поправи

Зимовка:
лепота
по
мерилима
нашег
саговорника

Црна креја: има
своје царство на
Шари

У суботу 12. септембра прошле године, око четири по подне, на Шар-планину сручило се невреме. Нигде живе душе. Шћућурен испод високог бора, човек под

кабаницом и с необичном зеленом капуљачом на глави штитио је од кише фото-апарат и остали прибор без кога не би ни долазио у ову врлет и... чекао да се олуја стиша... Али, убрзо је схватио да

небо није спремно да услиши његове жеље. И немајући избора, кренуо је даље – до колибе коју је запазио у пролазу.

Уместо крову над главом, дочекала су га закључана врата и – ноћ коју је морао

**Љубав према
животињама добија
нову димензију и, с
тим у вези, све више
поклоника, иако је за
упознавање само
наших летачица и
тркачица потребно
неколико година, а за
снимање неких од
њих чак и три људска
века!**

метара...? Остаће ту докле год буде могао.

У пет по подне одједном је грануло сунце и кишне капи на иглицама четинара засијале су хиљадама боја. Човек је застао да ужива у нарочитом расположењу, а онда се зачуо први крик црне креје... други... трећи... У року од неколико минута десетак ових птица застало је управо изнад његове главе. Због њих је и дошао: „Па ово је царство црних креја!“ – понављао је усхићено.

Не дирај божја створења!

Београђанин из Улице Георги Дежа 23 Растко Александров доживео је безброј оваквих пустоловина и о њима радо причао али само после осам увече (ако је у граду) и у дане кад је излазак из куће занета немогућ. Зато смо једно хладно зимско вече искористили за разговор са овим ретким посматрачем птица у Југославији који уз тај хоби, у свету иначе веома распрострањен, снима птице, и на слајдовима већ има 220 врста од

Црвена чапља: иако не воли присуство људи, може се видети само километар далеко од центра Београда

Царић или палчић: европски колибри. Прави гнездо са два излаза

Ћрстељак: најбучнији међу нашим птицама

да проведе испод стрехе, цупкајући у месту не би ли се некако загрејао. С пријатељем из Брезовице договорио се да „нивом“ дође по њега тек следећег дана увече – да се нађу на месту Гиниводе, та-

мо где су се и растали.

Јутро је свануло обавијено маглом, и мада је изгледало да ваздух неће брзо да се разбистри, дошљак је био упоран. Није ваљда забадава прешао хиљаду кило-

укупно 260 колико их се може видети у нашој земљи.

Рус пореклом, Александров је уверен да му је љубав према животињама у крви. У кући има кера Белог, пацова Ђу-

ру, заморче Десу, папагаја Прфу и мачка Тошу. Хирург је по занимању. Са обавезом од преко сто двадесет великих операција на срцу годишње, он у друштву својих кућних љубимаца и својих птица, налази мир и растерећење од напетости.

Растко спада у такозване солисте посматраче. Себе још уобраја у екологе, јер не убија птице и не дира њихова гнезда и јаја, а заједно са стручњацима и колегама ради на стварању приручника корисног ловцима који, ето, имају право на своје место под сунцем. Тренутно прати птице са далеког севера на зимовању у нашим крајевима. Каже да неке долазе чак из поларног круга.

ћен, мора добро да се маскира. Осим тога, птица увек прва примети човека, па је морате предухитрити. Неке су радознале, неке неповерљиве, зато је потребно и пуно лукавства. Најчешће се све своди на мировање у неком грму – уз обавезу да се искључи све што је бело јер птице ову боју не воле!

Растко је свог пса „васпитао“ да му помаже при посматрању и снимању ливадских тркачица – фазана, јаребица и осталих – тако што их истерује из жбуња одакле оне ретко излазе. Иако је Бели бео, то у овом случају не смета. Растко каже – због тога што је и он, на неки начин, део тог живота у природи.

податак да у земљи имају мање ловаца него једна наша варошица. Не морамо да кажемо која.

Највећи резервати птица у Европи су Камарга у Француској и наш Копачки рит. А највише врста птица има Јужна Америка; само Колумбија има четири пута више врста него цела Европа.

Код нас највише има зеба (десет врста), а најмање орла брадана познатог и под именом костоберина. Највише птица за један дан може да се види у долини Дурловог потока, у Македонији. За нашег саговорника најлепша је зимовка – розе, црне и беле боје. Најшаренији су детлић и штиглић, а најмањи је царих.

С птицама Растко никад ништа непријатно није доживео. Тачно је да се једном приликом, на Корабу, тражећи снежну зебу оклизнуо и скотрљао низ стрмину, ударио о једну громаду, положио два ребра и једва се довукао до првог села, али то је нешто друго. Осим тога: „Кад човек постави телеобјектив на сталак и чучи“, каже он „нема радозналца који неће да се ухвати на тај лепак... Док сам посматрао птице ту, педесетак метара од зграде у којој станујем, један комшија чак ме је пријавио полицији! Стрпали су ме у ауто и одвезли... А после саслушања намерно су ме вратили на исто место“.

За почетак – књига и дурбин

Словенци и уз њих Хрвати најпредузимљивији су птичари у земљи и најбројнији посматрачи. У Србији су то наследници Сергеја Матвејева који се више од педесет година бави птицама и њима, кажу, зна више него сви остали југословенски орнитолози заједно. У Београду има педесет посматрача птица, а у целој земљи само десетак оних који посматрају птице и снимају их. Као Растко.

Био је у свим европским земљама, изузев Албаније, и у Малој Азији. Сваки медицински конгрес (активан је и на том плану) користи и да види птице и свуда је повезан с птичарима. И више се дружи с њима него с колегама хирурзима.

Сећајући се почетка не може да не помене Енглеза Мајкла Харбинсона који му је 1975. поклатио једну лепу књигу о птицама и стари дурбин. То су, погађате, основни реквизити за свакога ко жели да се бави овим хобијем. Растку су надаље много помогли доктор биологије Јожеф Микушка из Осијека и Јован Лакатош из Апатина. Не заборавља ни доброг друга и учитеља „детаљисту“ инжењера Ивана Стратимировића.

Ако сте заинтересовани, помоћ се лако може наћи и за вас. Једноставно, обратите се Растку, а можете и директно Друштву за заштиту, проучавање и посматрање птица – Јосиф Панчић при Природно-математичком факултету у Београду или Друштву орнитолога Југославије са седиштем у Београду и Загребу, где се одржавају редовни састанци и предавања, размењују искуства, разгледају слајдови... Исприча понеки занимљив догађај. Као на пример: како је црвендаћ отерао јастреба...

Диего Варагин

Снимко: Растко Александаров

Чворак:
у великим јатима
прелази просторства
Сибира, Европе
(и наше земље)

– Птице траже менталну зрелост – каже Александаров. Кад год је о њима реч сетим се Тургенјева и његових „Ловачких записа“. Он се науџијао птица, али на једном месту из њега проговара кочијаш речима: „Господине грофе, како можете да убијате птице? Па, оне су божја створења!“

Нема песника, књижевника, музичара ни сликара који се није инспирисао птицама, њиховом песмом и летом. На ову тему посебно је занимљива књига једног енглеског орнитолога „Око – за птицу“. То је излив најужвишенијих осећања према птицама, упркос несрећи, да му једна од њих делом ускрати вид, што се да закључити и из наслова.

Бело, никако

Можда нисте знали да је Београд једина престоница у свету где, на километар раздаљине од центра постоји царство птица – Ратно острво. Природа је ту још недирута, па се појављује чак и црвена чапља која не воли присуство људи. Иначе, наша земља је занимљива за птичаре због тога што се налази на једном од два миграциона пута, оном преко Босфора (други је преко Гибралтара), али се мора знати да је, због недостатка литературе, за упознавање само наших птица потребно бар неколико година.

Да би човек у природи остао неприме-

Најтеже је посматрати грабљивице, то ће вам рећи сваки птичар. Изузетак су ноћне грабљивице, попут сове, које дању заслепљује светлост па им се можете приближити колико хоћете. Лешинари, орлови и соколови су нешто друго. Гнезде се на неприступачним местима, а кад се појаве у шуми, престаје песма и настаје општи метеж у којем се и посматрач тешко сналази. „Потребна су три људска века да би се снимиле све грабљивице!“ – објашњава Растко. Тридесет од укупно четрдесет врста које још није снимно припадају роду ових птица.

Лепак за хватање људи

Циљани одлазак на терен – како то кажу посматрачи птица, подразумева одређену врсту, годишње доба и одређено доба дана. А да би могао да снима, битно је да се птица јасно види, да растојање буде што је могуће мање, да птица мирује, да је окренута профилу (с лица се никад не може утврдити којој врсти припада), да се види кљун, реп, прсти, крила, груди, трбух – од свега помало.

Енглези су најватренији посматрачи птица. Има их чак милион од укупно 55 милиона становника. У свету је познат њихов заштитнички однос према птицама. Ипак, најбоље организовану службу заштите птица има Израел. Постоји

НЕПОНОВЉИВ УКУС

Научници су морали да положе оружје и признају да не могу да дају научно објашњење зашто свеже исце-

ђени сок од поморанце има бољи укус него ако је флаширан, конзервиран или смрзнут. Екипа истраживача са америчког Универзитета Корнел је успела да издвоји неколико хемијских супстанци којих има у свеже цеђеном соку од поморанце али нису били у стању да нађу начин како да их учине постојаним и тако обезбеде да и конзервирани сок задржи исти укус. То су етерична уља која се због свог лабилног хемијског састава у непосредном контакту с ваздухом одмах распадају. Зато ће укус свеже поморанце остати по свој прилици – непоновљив.

СПАС У ЗЕЛЕНОМ ЗРНУ КАФЕ

Међу многим материјама које, наводно, помажу у лечењу рака, сада су се појавила зелена зрна кафе. Ево шта показују испитивања на животињама. У деведесет одсто случајева сузбијен је рак усне дупље међу животињама чија је исхрана укључивала зелена зрна кафе. Иако се у скорој будућности неће експериментисати са људима, овим сензационалним открићем отворене су нове могућности превентиве и лечења доскора најсмртоносније болести двадесетог века. Остаје нам да чекамо и надамо се.

СПАСИТЕ МОРЖА!

Ових дана моржеви, једна од најређих врста морских сисара, стижу на обале западне Аргентине да би тамо излегли младе. Мужјаци су дошли нешто раније како би припремили „хареме“ јер успешнији имају и по 40 женки. Трудне женке долазе касније и рађају младунце који, захваљујући мајчином млеку, расту врло брзо.

Моржеве су раније ловили како због уља за гориво тако и због јестивог, али откако је аргентинска влада објавила да ће (настави ли се и даље лов на сисаре) ускоро нестати око 6.000 моржева, ове животиње су у многим државама под заштитом.

Илустровао Зоран Петковић Петко

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

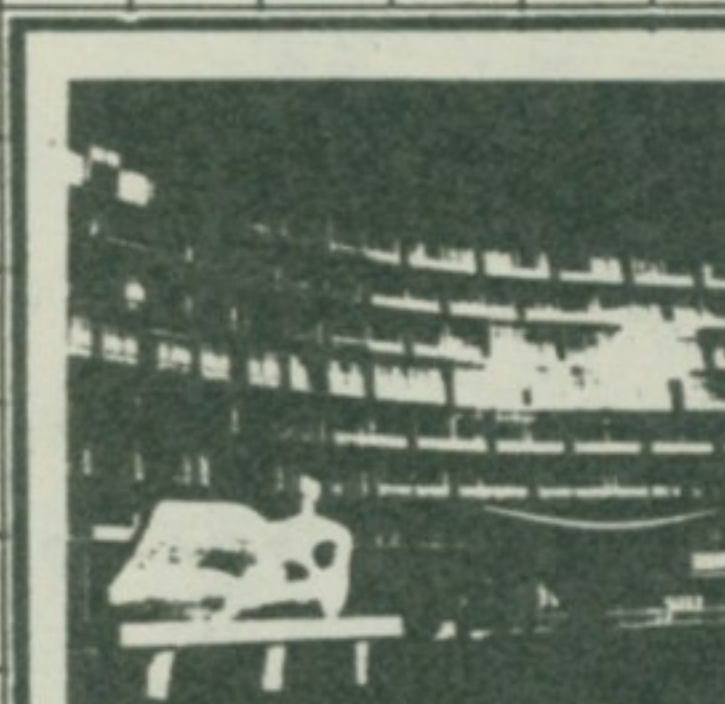
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Број црних поља у сваком реду, односно ступцу, наведен је у загради на крају сваког низа описа. Решавајући укрштеницу, пронађите њихова места и уцртајте их сами.

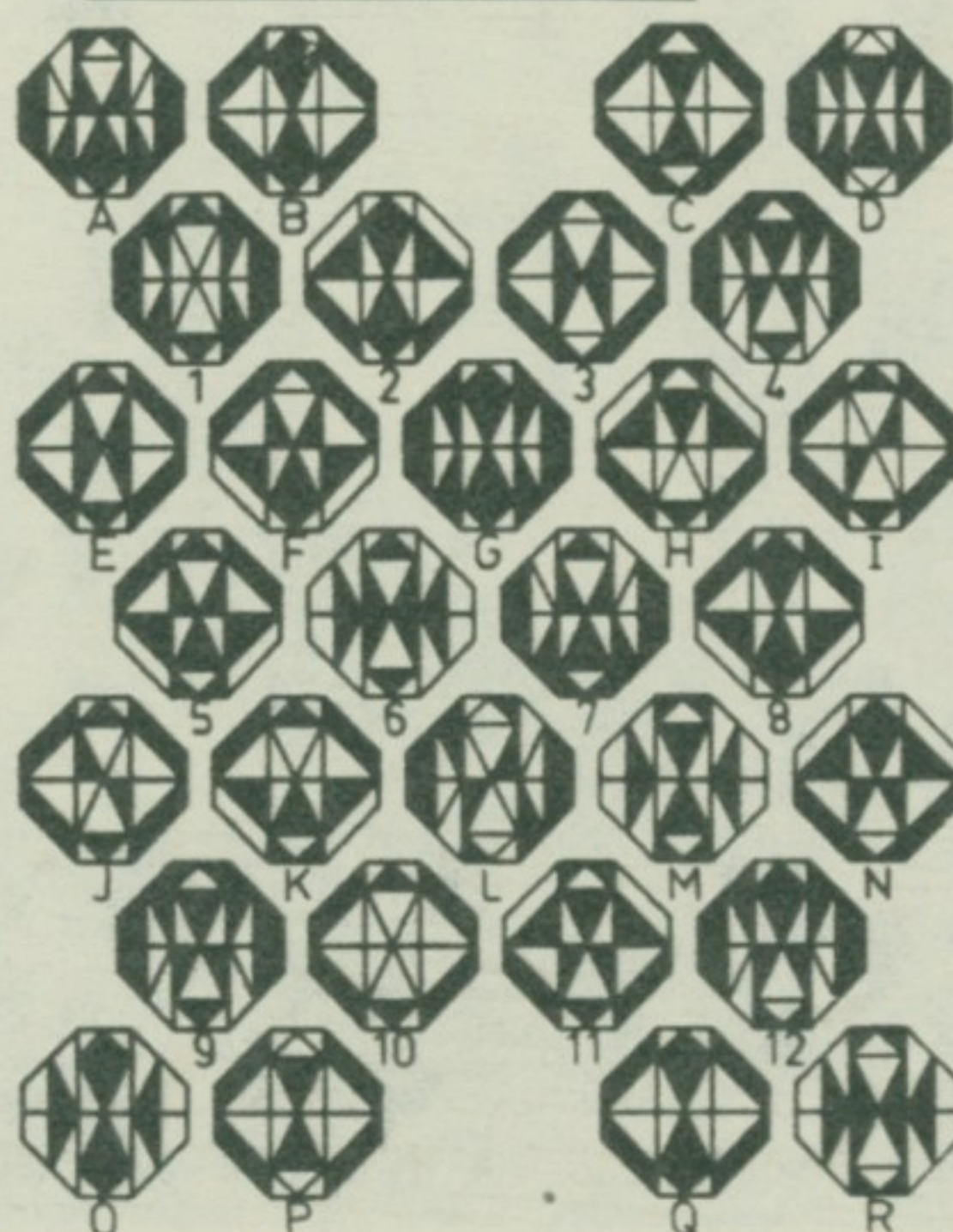
ВОДОРАВНО: 1. Организација УН за просвету, науку и културу са седиштем у Паризу (видите слику!) – Име глумца Тодоровића (1). 2. Објектив за снимање с малим видним углом, употребљава се за снимање удаљених објеката (0). 3. Иноземство (0). 4. Со млечне киселине – Ауто-ознака за Зајечар – Узвик дозивања (2). 5. Свеза – Пентрање – Коњи (песн.) (2). 6. Француски државник и историчар, први председник Треће Републике, Адолф – 14. слово азбуке (1). 7. Карташка игра – Симбол калијума (1). 8. Ознака за радијус – Вриска, цикање (1). 9. Име стонотенисера Лупулескуа (1). 10. Припадник индијанског племена у Северној Америци (0). 11. Град у Тиролу (по њему носи назив и једна врста вина) (0).

УСПРАВНО: 1. Присталица утилитаризма (0). 2. Женско име – Два иста слова – Шекспиров јунак (2). 3. Снага изражавања, говорничка вештина (0). 4. Ситан староримски сребрни новац (0). 5. Срез, округ – Врста жутосмеђе тканине (2). 6. Вртешка – Симбол калаја (1). 7. Лична заменица – 17. слово азбуке (2). 8. Ресторан затвореног типа (мн.) (0). 9. Оса, осовина (стр.) (1). 10. Радио-телевизија Титоград (скр.) – Ознака за ампер (1). 11. Ковчег у коме се чувају реликвије, ћивот (0). 12. Омоти (0).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ОРНАМЕНТИ

Међу ових тридесет симбола само два су иста. Да ли можете да их пронађете?

Решења на страни мале поште

Звонимир
Костић

ИСПО

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

За летњих месеци, врло често по цели дан и ноћ, Ромил је био на манастирском гробљу. Следећи најстрожа правила монашког живота ископао је сам себи гроб. Ставио је у њега велики пласнати камен, и ту, у том гробу, с каменом под главом лежао, склопљених очију, придижући се само за молитву. У јесен се повлачио у своју испосницу на високој стени недалеко одавде. Одгурнуо би ногом мердевине уз које се попео, јер му следећих неколико месеци нису биле потребне. Хлеб и воду достављали су му једном недељно помоћу чекрка, а једини гости били су му дивљи голубови, гугутке и вроне.

На његов позив дошао сам на манастирско гробље. Придигао се у гробу и ја сам му пружио тестију и мало црног ражаног хлеба, а потом неколико маслинки које је халаљиво прогутао. Пошто је ћутећи појео понуде и испио воду из тестије, загледао се у мене.

— Звао си? — упитао сам га.

— Звезде падају с неба, зографе, — рече — звезде падају а убог Ромил не престаје да походе искушења.

— Ко те искушава?

— Сатанаел... Ко би други? Долази у лику анђела... Шуште његова крила и човек може да ослепи од топлоте и светлости која из њега бије... Као јара из огња! Али, то је Ђаво јер ми говори речи које нису људске.

Ћутао сам. Шта да кажем човеку који је сишао с ума?

— Знам поуздано — доладе — да ће ме једном повести са собом!

Нема ниједног испосника, нигде у хришћанском свету, који живи сам, далеко од браће, а који нема искушења. Камичак који негде падне, шум ветра, крикање дрвеног пода, рика звери у даљини — све су то поуздани знаци искушења и доласка Сатанаеловог. Иако нисам монах, таквих сам се прича наслушао

идући са зографима од манастира до манастира.

Ромил сам слушао с муком! говорио је о великој пламеној кугли коју је видео на чистини, код испоснице, о светлосним приликама које су изишле из ове необичне небеске машине. Она је имала пет кракова чији су врхови додиривали земљу, али нису били у њу пободени: висила је тако окачена о нешто невидљиво у ваздуху, а размак између кракова износио је преко сто лаката.

У све то требало је и ја да поверујем.

Ћутао сам и климао главом. Шта да му кажем? Међу монасима сам сретао заиста необичне: оне који су се заветовали да ћуте седам година и који су, осим молитва, смели да изговоре највише седам речи у току дана, оних који су се зарекли да се до смрти не окупају и не очешљају, у Кареји сам видео једног који се заветовао да не отвори шаку стиснуту у песницу, па су му нокти прорасли кроз длан.

Саслушао сам Ромилу и рекао му да за очишћење душе иде шуману и чини онолико метанија колико му овај пропише.

Не бих се обазирао на испосника да се нисам, дан касније, нашао у шуми, на оном месту о коме је он говорио. На ливади полегла и спаљена трава: могло је лепо да се види пет црних кругова на којима су стајали краци кугле а између њих је заиста било растојање од преко стотину лаката.

Све што сам видео могло је да се опиша. Мирис спаљене траве и гар били су исто тако стварни. У том тренутку осетио сам неспокојство и страх.

Поново сам потражио Ромилу. Није га било. Питао сам монахе који су радили у бапти, ту близу, уз гробље, куда је отишао. Нису знали.

Нећу јурити за њим. Кад га поново видим саслушаћу пажљиво његову исповест, записаћу је црним мастилом или цинобером на хартији и однећу је у Цариград. Пре тога ћемо заједно отићи на место где су га суслигла светлосна искушења. Било је пуно посла у цркви. Главни зограф, Исаија, љутио се на мене — нити сам донео траве за справљање боја, нити му помажем горе, на скелама.

Исаија је радио „Распеће“. Мени допаде да довршим ноћно небо на десној страни зида, градске капије Витлејема, Месец и звезде. То је било лако, радио сам то много пута на зидовима манастира, од Халкидика до Цариграда. Кад сам завршио, чуо сам, доле испод скеле, глас главног зографа.

— Шта је то?

Окренуо сам се према њему.

— Оно што сте казали, мајсторе. Радио сам према нацрту.

— Каква је то кугла која лети по небу?

— То је Месец, зографе.

— А зашто тај Месец има пет кракова?

— Тако је лепши — одговорио сам.

Увек сликамо једно те исто. Ваља мало променити, оче Исаија.

Већ је падало вече. Мајстор је био бesan.

— Ево ти мистрија — рече — па то скини. И сутра насликај Месец како доликује... Какав је то човек унутра, у кугли? Личи на оног испосника...

— Да. На Ромилу.

Мистрију нисам узео. Сутрадан су мајстора позвали у тврђаву, код Господара. До нашег поласка Исаија се није вратио к нама.

Ромилу сам видео још једном. Заправо, не њега већ само његов лик. Али, да објасним.

Тражио сам га пре тога више пута. Узалуд. Као да је у земљу пропао. Пронео се глас да је нестао у шуми, да је изгорео у својој испосници, да су га појеле звери. Други рекоше да га је однео набујали поток. Трећи — да су испосника нашла пастири испод снега који је почео да се топи. И једне вечери, већ смо завршили живописаније свих зидова и почели да спремамо казане, четке и боје на коње, изнад манастира заблеста огромна кугла, управо онаква какву је Ромил описао. Била је тако сјајна да је све око нас блештало, сјајало као осветљено пожаром, снагом стотину сунца. Нико од манастирске браће нити нас зографа није више могао да гледа испред себе. Сви смо сакрили лице у шаке.

Мало потом кугла се брзином муње изгубила у правцу запада.

Кад сам отворио очи, сви су у дворишту клечали.

— Анђели! — говорили су једни.

— Искушење! — тврдили су други. — Искушење које се обукло у лажну светлост!... Зато то и јесте Сатанаелово дело!

Ушли смо у цркву, сви веома узбуђени, да се помолимо. И црква се тресла од речи које смо понављали: *Piesterovo is ena Teon, Patera Pantokratora...*

Пробио сам се до самог олтара, до шумана. Било нас је унутра не више од тридесетак. Сви смо се добро знали. Наједном сам осетио присуство неког непознатог, **нечег** страног што се увукло међу нас: ни сада не могу самом себи да објасним властито осећање. У тренутку ме је облио зној.

Окренуо сам се. Сам, на улазу, стајао је Ромил. Била је то она иста, позната прилика, обучена у црну монашку ризу са капуљачом на глави.

— Ромиле! — узвикнуо сам и брзо пошао према тој прилици.

Сви се окренуше. Није сачекала. Лагано се окренула, лебдећи изашла из цркве и кренула кроз двориште ка манастирској капији.

Усред дворишта стаде, као залеђена.

Приближавао сам се полако. Начин на који је Ромил изашао из храма није био обичан, људски — то нису били кораци човека.

Онако мршав, усправан и непокретан стајао је као кип од соли.

Прошао сам с друге стране да га погледам у очи, али тамо где је требало да стоји лице била је празнина, празна капуљача. Ни шаке се нису виделе из рукава. Али, **нешто** је ту стајало, у Ромиловом облику, преда мном: струјало је и треперило, непознато и неухватљиво.

Риза и капуљача срушише се затим на траву, и то **нешто**, стојећи још мало пред нама, као невидљива сабласт којој смо се неразумно испречили на путу, крену ка свом одредишту, негде на Земљи или небу.

Да — на небу.

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Руководилац ООУР-а и главни и одговорни уредник „Политикиног Забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукановић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрнотић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељко Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 400 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 4.416 динара, полугодишња 8.832 динара, годишња 17.664 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 8.832 динара, полугодишња 17.664 динара, годишња 35.328 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 39.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 70.-
ШВЕДСКА	Шкр. 247.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 235.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 59.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника одговара: Миливоје Весовић, руководилац ООУР-а „Дубока штампа“.

Листова

ИМПРЕССУМ (латински IMPRESSUM) штампана ствар, штампане, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа и

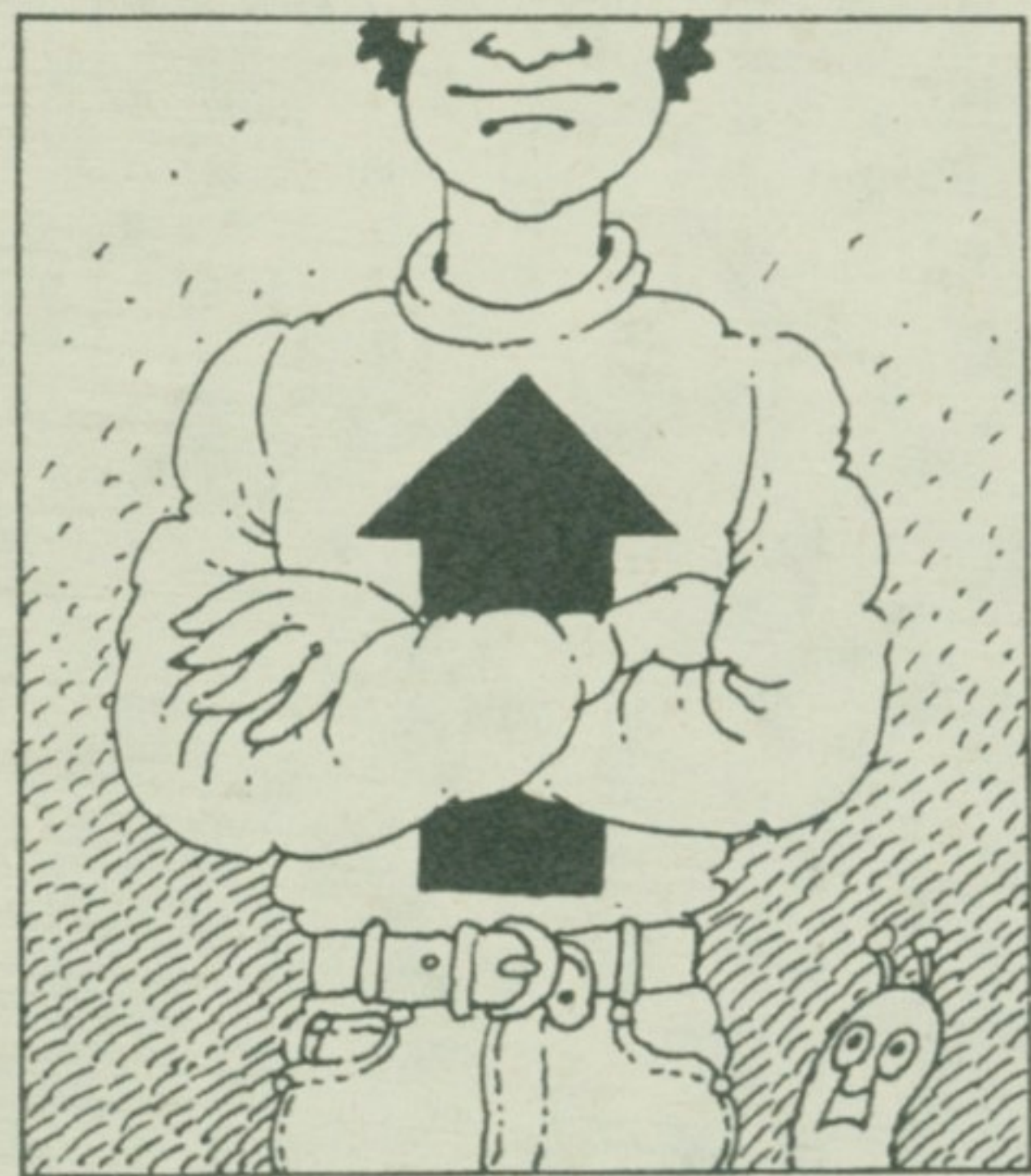

Како да још порастем?

Желео бих да ми помогнеш: имам 16 година, висок сам 180 центиметара и желео бих још да порастем, па те молим да ми напишеш који су спортови и каква исхрана најбољи у ту сврху?

МИША
Ваљево

Пошто имаш 16 година, постоји могућност да порастеш још и без спорта. О спортовима који повољно или неповољно утичу на раст већ смо одговорили у „Малој пошти“ али за тебе је ионако касно да почнеш. Наравно, ово се односи на „праве“ тренинге и врхунски спорт, међутим, рекреативно можеш и те како да вежбаш, то је добро у сваком узрасту. Треба сам да се учланиш у неко спортско друштво у твом граду. Што се исхране тиче – најбоља је нормална и редовна.

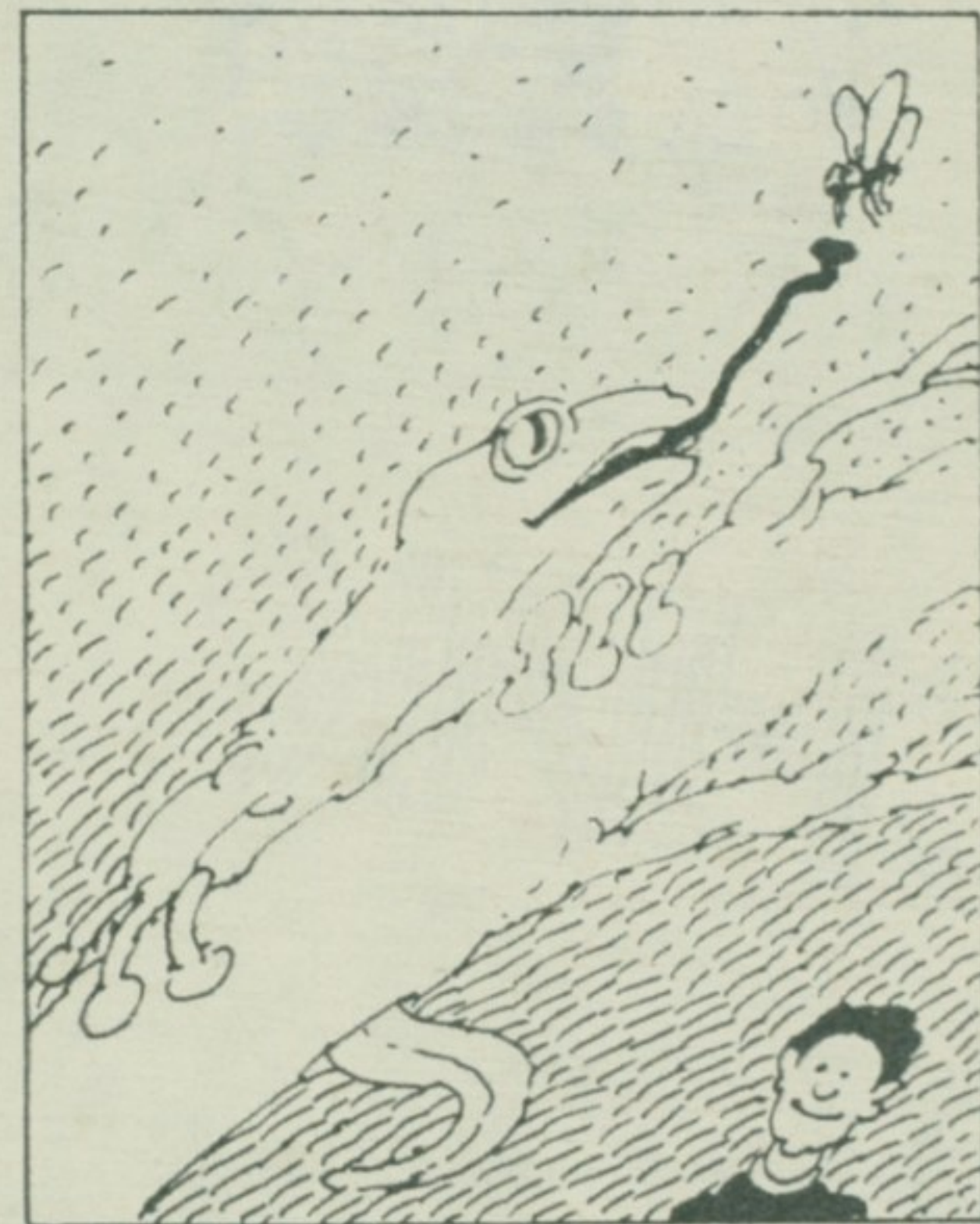

Кад је гуштер кућни љубимац

Имаћу гуштера, али не могу да сакупим довољно информација о њему. Колики и од ког материјала треба да буде кавез? Чиме да га храним? Знам да у природи једе инсекте, али ја их не могу ловити! Постоји ли нека друга могућност? Прочитао сам и да воле да пливају, да ли да ставим воду у кавез? Да ли гуштер у стану може да угрози здравље бебе или људи уопште?

МАРКО
Београд

Честитамо ти на оволикој бризи за убогог створа као што је гуштер. Ако си баш чврсто решио да гајиш гуштера, помоћи ћемо ти. Пре свега, не стављај га уопште у кавез, јер ће побећи, упркос свој пажњи коју ћеш му пружити. Гуштери се гаје у тераријумима, а то су затворене стаклене посуде са уским прорезима или рупицама на врху (да би улазио ваздух). Уместо тераријума одлично може да послужи акваријум – наравно празан! Марко, гуштер не само да не воли да плива, већ би се у води удавио.

Зато на дно свог тераријума стави мало земље, травице, покоји камичак, тако да се гуштер осети као у природи. А што се тиче хране, мораћеш да ловиш мушице, црвиће и слично, јер гуштер само њих једе и то једино ако су живи и мрдају. Тај пробирач неће појести ништа што је угинуло! Ипак, за утеху, он не мора да једе сваки дан – довољно је два до три пута недељно. И не заборави да му повремено кроз оне рупице капнеш мало воде на земљу, тако да ова увек буде влажна. Ето, то је све што треба пружити гуштеру. Он неће у стану спавати зимски сан, а није ни штетан. Неће сметати ни беби ни другим укућанима.

Опклада око анаконде

Молио бих те да ми одговориш на ово питање јер је реч о важной опклади! Ја тврдим да је анаконда неотровна, а мој пријатељ је уверен у супротно: да носи у себи отров. И ако можеш, кажи ми нешто о удавима. Твој верни читалац.

МАРКО РОГОШИЋ
Сплит
Пут Плокита 18

Анаконда (*Eunectes murinus*) је највећа змија. Живи у Јужној Америци проводећи већи део живота у води. Није отровна и плен убија тако што га удави стезањем а затим прогута. Иако постоје тврдње да она може бити дугачка и преко 12 метара, најдужи уловљени примерци имали су „само“ 9 метара, а били су тешки готово пола тоне. Анаконда се храни сисарима и птицама које долазе на реку, а у стању је да савлада

и крокодиловог „рођака“ кајмана! Ова врста змије не полаже јаја, већ рађа живе младунце.

Питони, као и анаконда, нису отровни и такође плен убијају дављењем. Живе у Африци и Азији, а најпознатије врсте су: лоптасти питон, афрички, индијски и мрежаста питон. То су велике змије – могу да достигну дужину и до 6 метара – врло живих боја и огромне снаге. Индијски питон, дугачак 5 метара, у стању је да савлада леопарда. Ипак, ове змије ретко нападају човека.

За девојке-милиционаре

Желела бих да се упишем у школу унутрашњих послова (милицију) али у школи у Каменици не примају девојке. Молим те да ми кажеш где још постоје такве школе?

ГОРИЦА ПЕТКОВИЋ
Змај Јовина 20
Шајкаш

Имам 15 и по година и највећа жеља ми је да се упишем у школу унутрашњих послова. Али, према конкурс, видим да примају само мушкарце. Да ли код нас постоји нека школа унутрашњих послова за девојке?

ЕДИТА ШТАЈЕР
4. јули 37
Зрењанин

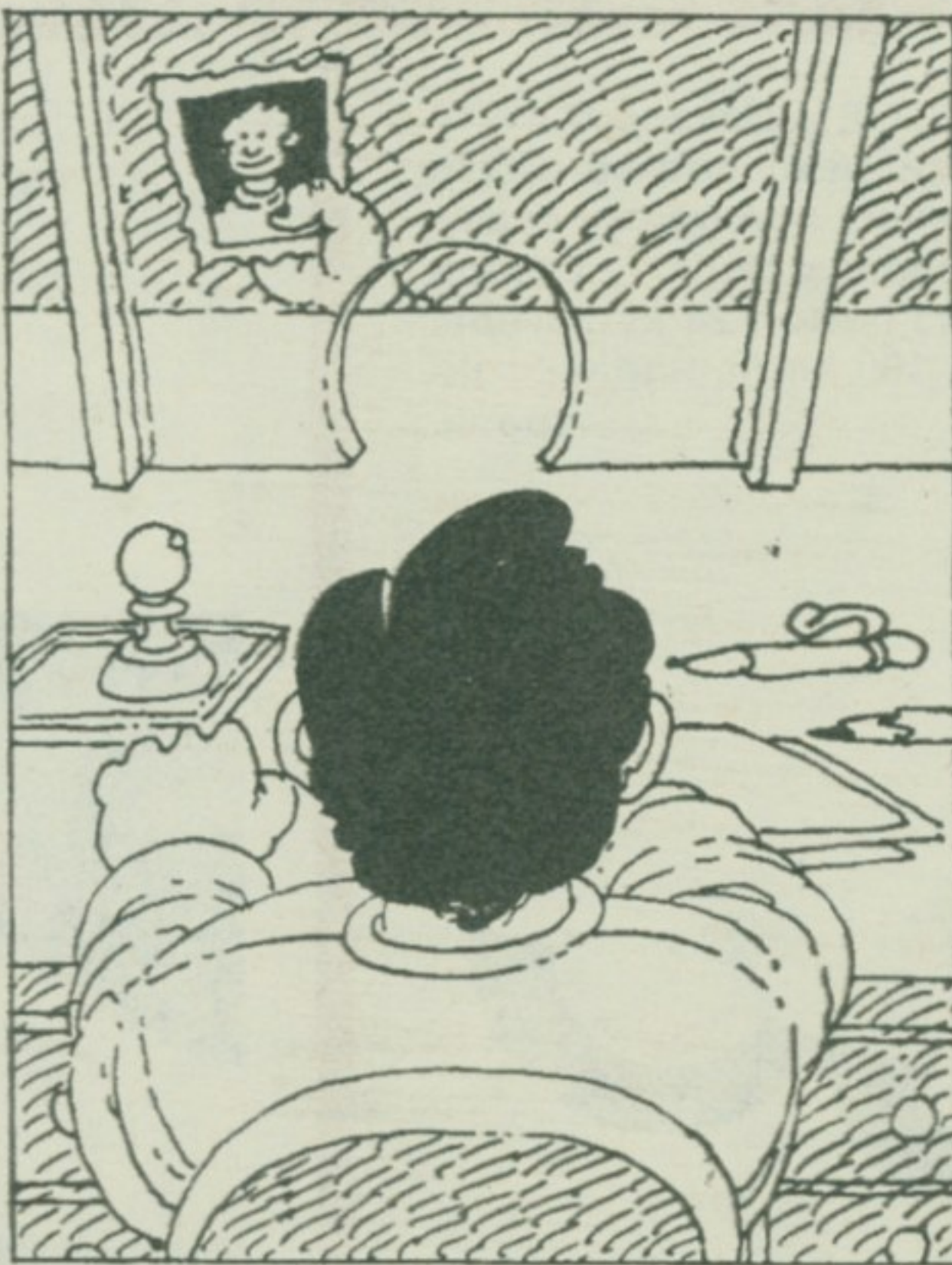

Морамо да разочарамо Горицу, Едиту и остале девојке које би желеле да постану милиционари: таква средња школа за сада не постоји нигде у нашој земљи. Девојке у униформи које сте сигурно виделе на улицама наших градова су нешто друго, то су студенткиње факултета унутрашњих послова на пракси. Дакле, кад завршите средњу школу, покушајте да се упишете на неку вишу или високу школу Органа унутрашњих послова, а ево и њихових адреса:
Виша школа унутрашњих послова – Земун, Цара Душана 196
Центар за образовање кадрова УП РСУП БИХ – Сарајево, Добојска 24
Центар за образовање кадрова безбедности и ДСЗ „Елисе Поповски – Марко“ РСУП СР Македоније – Скопје.
Образовни центар за УП СР Хрватске – Загреб, Шимунска цеста 90

Школски центар УП РСУП СР Словеније – Љубљана, Тацан.

Правни факултет – Нови Сад.

На свим наведеним адресама (осим у Новом Саду) налазе се и средње школе, само за младиће. Осим њих, постоје још две средње школе, у Сремској Каменици и у Вучитрну. Пријаве за упис у 1. и 3. разред примају се до 31. децембра сваке године.

У банку са сличицом

Недавно сам чуо да деца штедише Љубљанске банке могу сама да улажу новац на књижице али и да га подижу, то јест, да самостално располажу њиме. Занима ме да ли је то тачно?

МИЛОМИР РАДИВОЈЕВИЋ
Београд

Под слоганом „Корак према самосталности“ Љубљанска банка је одлучила да својим млађим штедишама омогући да располажу уштеђевином. За ту прилику издаје такозване омладинске банковне легитимације под условом да штедиша има пуних 14 година и да донесе сличицу. Легитимацију је добило већ много младих у Словенији а заинтересованих ће свакако бити и у другим крајевима земље. Новац може да се улаже и подиже без овлашћења или присуства родитеља у свим филијалама Љубљанске банке у земљи.

Југословенски језик не постоји

Желео бих да знам да ли се негде у свету учи југословенски језик?

НИКОЛА МАРИНКОВИЋ
Пабла Неруде 6
Београд

Југословенски језик не учи се нигде јер – не постоји. Српскохрватски, словеначки и македонски језик уче се на славистичким катедрама многобројних универзитета у свету. Предају их страни професори, а често и лектори који долазе из наше земље у оквиру међународне размене.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Гордана Кожух, Нова вес 3, 41000 Загреб – има 15 година, воли музику, спорт, математику, физику, читање и дописивање, сакупља марке и стране разгледнице, говори енглески и жели да се дописује с вршњацима из Југославије и иностранства.

Олгица Ракић, Косте Абрашевића 4, 35000 Светозарево – има 14 година, воли музику, спорт и путовања, сакупља марке.

Светлана Булатовић, Гандијева 87/69, 11070 Нови Београд – има 12 година, воли дописивање, музику и кошарку.

Мирјана Драгомировић, Стевана Мокрањца 1, 78000 Бањалука – има 15 година, воли спорт и музику, сакупља хемијске оловке, постере и писма, радо би мењала сличице „Животињско царство“.

Данијела Пешић, Ратка Јовића 17, 18210 Житковац – има 11 година, сакупља салвете, марке и постере.

Биљана Баранашић, Брдовечка 11, 41000 Загреб – има 14 и по година, воли музику, спорт, животиње и путовања, говори енглески и француски.

Драгана Златановић, Штросмајерова 57, 25244 Српски Милетић – има 17 година, воли књиге, музику и животиње, посебно мачке.

Enko Mušović, P.O.Box 3238, Benghazi, Libya, Africa – желео би да се дописује са вршњацима из четвртог разреда.

Милица Родић, Георги Димитрова 5, 21000 Нови Сад – има 14 година, воли спорт, музику и дописивање.

Владанка Лович, Детељица 6, 64290 Тржич – има 13 година, воли дописивање и музику.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: унеско, марко, телеобјектив, иностранство, лактат, за, ој, и, верање, ати, тјер, љ, ајнц, к, р, цика, Илија, сијукс, трамин.

ОРНАМЕНТИ: В i Q

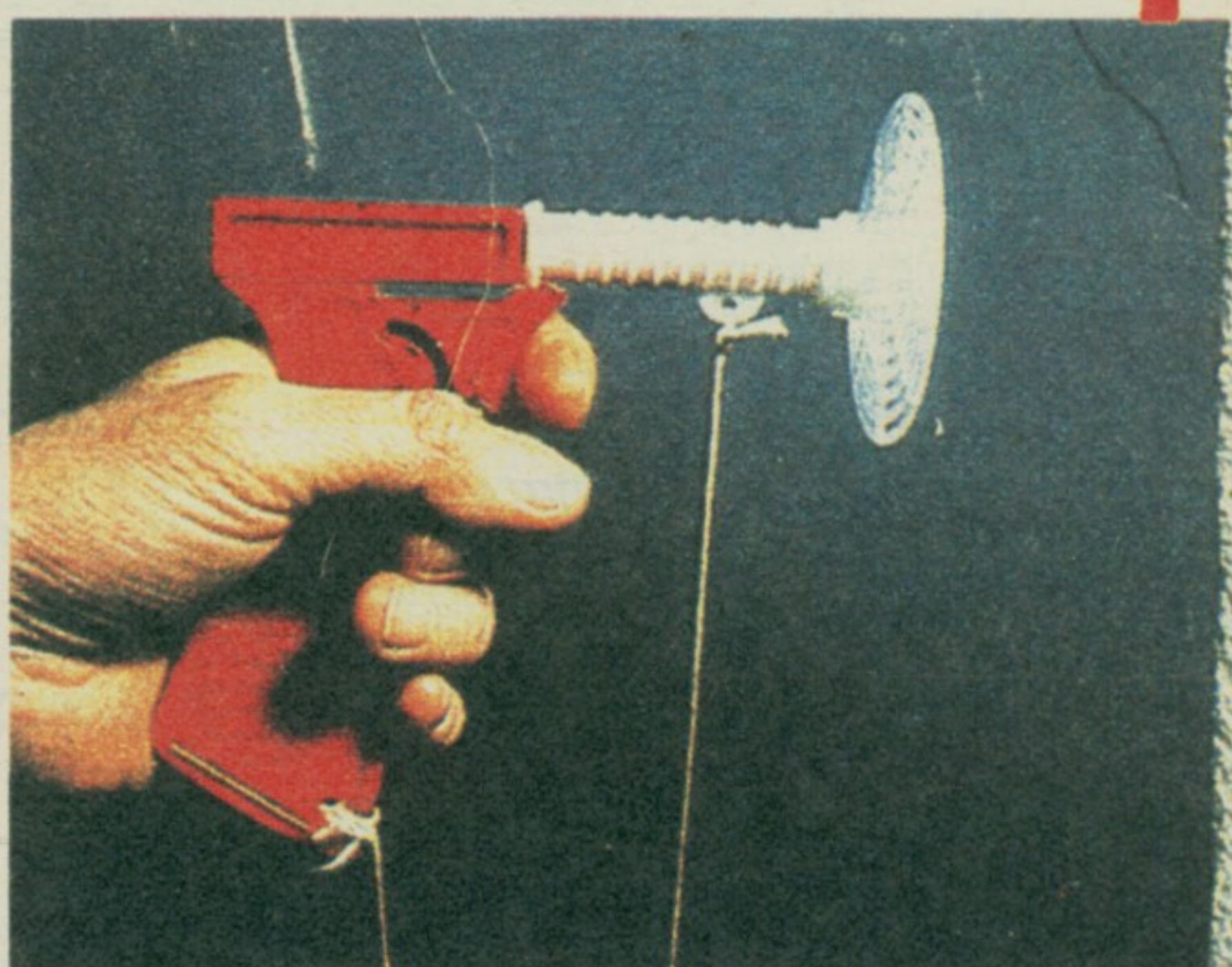
НОВО НОВО У СВЕТУ НОВО НОВО НОВО НОВО У СВЕТУ НОВО НОВО

ШТА СЕ ВОЗИ, СЛУША, НОСИ...

ЗЕЛЕНЕ СКИЈЕ – Изванредне за физичку припрему пре него што изађете на снежну планинску стазу. Шест точкића „зелених скија“ у ствари се котрља уз помоћ 24 куглагера. Рекордна брзина 100 km/h, наравно на трави.

ДОЛЕ МУВЕ И ОСТАЛИ – Кад год опалите из овог пиштоља, једна досадна мува мање. Можете да гађате изблиза, а ако сте вештији стрелац и тренирате редовно, и из даљине. Произвођач не каже је ли ова справа „флит“ и за комарце.

ХЕПИЦИКЛ – Не знате да пливате, али умете да окрећете педале: онда је овај „пловећи трицикл“ и назван – хеписицикл (тежак само 16 килограма) као створен за вас.

ШИРОКЕ А УСКЕ – Да у овој поплави широких панталона (кловновских, шалвара, разних мароканских „гаћа“) неко ипак не би помислио да их носите да бисте сакрили вишак килограма, једна париска модна кућа понудила је ове „тесне широке“ арлекинске панталоне.

КОНКУРС за читаоце / фото-репортере

ОБЈЕКТИВОМ

ОБЈЕКТИВНО

INEX cinerphoto

ЗЛАТКО НОВОСЕЛ, 31305 Бродарево

ДРАГИША
НОВОСЕЛ,
31200
Пријепоље
Централа 4

ЗОРАН
ВУЧЕТИЋ,
11000 Београд,
Врањска
23/63

РАЈКО САМАРЦИЈА, 56223 Борово, С-8/1

Прво коло наградног конкурса за читаоце фото-репортере „ОБЈЕКТИВОМ, ОБЈЕКТИВНО“ на тему „ЗИМА У МОМ КРАЈУ“ је завршено. Стигао је велики број ваших фотографија, па, наравно, није било довољно простора да их све објавимо. Међутим, не брините, све

фотографије које су стигле на адресу „Забавника“ учествују у наградном извлачењу.

Као што знате, од овог броја објављујемо фотографије другог кола на тему „ОД СРЦА САМ СЕ НАСМЕЈАО“ наградног конкурса за читаоце фото-репортере. INEX Ci-

NERPHOTO најбоље ауторе, појединце и групе награђује изузетно вредним наградама. Сваког месеца (у сваком колу), по пет аутора (укупно 15) добијају фото-апарате, соларне дигитроне и утешне награде. Али, то није све! На крају тромесечног циклуса за најбољу фотог-

рафију сви аутори поново учествују у извлачењу СУПЕРНАГРАДА. Фото-апарати, дигитрони и утешне награде намењени су најуспешнијим појединцима у сва три кола, а комплетно опремљена фото-лабораторија најуспешнијој фото-секцији или групи. Очекујемо и даље ва-

ше прилоге, црно-беле фотографије слободног формата, на тему „ОД СРЦА САМ СЕ НАСМЕЈАО“. Наша адреса је: „Политикин ЗАБАВНИК“, Македонска 29, Поштански фах 124, 11000 Београд, са знаком – За конкурс „ОБЈЕКТИВОМ, ОБЈЕКТИВНО“.

